

Hechos

Lucas chichew hutita par Teófilo.

1 ¹Teófilo, tichew waa hutita yata waa je titim owani uje ehn Jesús de likakite ichii shiyokōr hn shiyokorāha ōr ²nehech Porrosht sem ire seya poōrc. Per ante uje Jesús hno tīr poōrc hn tatim wir ir apostole uje Porrosht Ichībich tatim ire. Wir uje Jesús chiihla ōrkite. ³Uje oshuukite ich ikpo hn tokolihi wir ōr ikich erze ir apostole. Shiyokōr kuche ich kihnipa par uje erze ir apostole ye odotiis irpe uje ir ikpo. Daalo kwarenta uje shish tokolihi ōr ikich hn shish shiyokorāha ōr uje Porrosht tibey daabo.

Porrosht chibite lahwoso par ishim ōr Dechibich.

⁴Eseekite deeych yet uje taakihi ir apostole ōr ahir hn Jesús tatim ōr im: —Hap ye bulilo atokolihi dikilo dit Jerusalén. Anemlo ese uje Porrosht chibite lahwoso par uje ishimihī olak itso uje titim olakni. ⁵Juan lishi tohirm ōrihi awitkite per daalo arhaabo hn nos wir olak tyenij Porrosht ishimihī olak Dechibich shi itso uje tohirm olak chīra ir Dechibich.—

Porrosht sem Jesús seya poōrc.

⁶Eseekite uje otakisho lawichpo hn erze ir apostole omo Jesús otsii: —Irhiche, ¿je ele aahle ich eyuhu israel oso wir ōr hme erze romano oso par uje shi erze israel oso no ma uje otibey ire?— ⁷Hn Jesús umo ōr im: —Ye ompe par uje erahalo erze daalo uje Dii Porrosht chibitkite. Wichi chibite wir daalokite pork ire ich dich. ⁸Mahn deeych yet nehe hn Porrosht Ichībich masaha olak hn shuu nos wir olak ukurbo de. Uje olak ukurbo de hn nos animirāhalo atimlo oso uje amlo uje tiyokōr hn entilo uje titim ōr hn titim olak. Atimlo ōrihi wahacha dit Jerusalén wap, hn atimlo ōrihi lekityo ese hnimich Judea, hn atimlo ōrihi lekityo ese hnimich Samaria hn atimlo ōr irmo lekityo.— ⁹Eseekite uje yuwirke uje Jesús keytkēr wir ir apostole shuu itsorz ich Porrosht sem seya poōrc. Heke erze ir apostole oteychim uje hno tīr poōrc nehech masaha

ukuhurrza eheth. ¹⁰Uje ehn oteychim poõrc ichii hnakhirbo õr osiyer otokolihii õr ikich. Shi oyehe õr ahir. Ich õr ishewo poro. ¹¹Otatim erze apostole otsii: —Olak uje årlo Galilea, ¿inaapo heke shi alehelo hn shi eychimlo poõrc? Ese Jesús uje Porrosht chiyuhuolak ehethike hn sem seya poõrc, wichi tyenij ihmichpo nehe shuu itso uje eychimloko hno tãr poõrc.—

Ochiihla Matías par apostol.

¹²Eseekite hn erze ir apostole ohno oyhnmichihichis wãrit eeych uje iich otsii Olivos. Otaachihii wahacha dit Jerusalén. Wichi shi un kilometro. ¹³Uje otaachihii wahacha hn odohir omasaha pwert eheth uje de yet eeych uje wir otsakahani. Erze uje odechi õr iiyo otsii Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo hn Santiago. Ese Santiago ir deych iich otsii Alfeo. Simón dechi toy uje ochikëra ir alokot otsii Celote pork wichi politikya. Judas dechi toy uje ir deych iich otsii Santiago. ¹⁴Nos wir õr ire õr eyuwo takisho lawich par uje õr orar. Timcher odechi toy hn María dechi toy waa Jesús data. Hn uu Jesús leshibo odechi toy. ¹⁵Nos wir õr ire õr syento beynte uje ye odotiis Jesuspe. Eseekite deeych yet uje odechi hn Pedro iyehetihichis õr eheth par sakit õr. ¹⁶Umo õr im: —Pishibo watsaklo, Porrosht ichibich shuu wichi rey David lishi chichew Porrosht ahwoskite uje tata uu Judas lishi. Ich yakaha uje ire iyeebe hn uu Jesús imãho oyehe nër par uje ochishew Jesús. ¹⁷Ese Judas lishi shiyeheth wichi eyoklo ihyërakni par shiyokõr nãhu obiyo uje yiyokõrlo. ¹⁸Mahn otiya hnmich por erze Judas ir hnote uje chiwãha Jesús. Ese Judas lishi kayni seynehnmich ich shiyeru hnmich hn ir ijita kãra hn ir iche wishi chür lekitiyo. ¹⁹Nos wir oso uje odechi dit Jerusalén ochunt uje itsorz hn ochukwëra wichi hnmich iich otsii Acéldama uje tata hnmich uje pur dikirmista.— ²⁰Hn Pedro tatim õr im: —Waa hutita Salmo waa je de Porrosht ahwoso eheth tata ese hnmich itsorz im: “Ese ir hnmich tyenij shi isa hn tyenij ye latik debuhu wahacha nehe.” Hn ese Salmo tatpo shuu itsorz im: “Uu ir ibiyo uje shiyokõrni tyenij yet masaha owich par uje shiyokõr.”— ²¹Hn Pedro umo õr im: —Tata shuu itsorz heke nos wir eyoklo tyenij yiihlilo hnakhirbich nohmet par uje masaha wichi Judas lishi owich. Ese uje tyenij yiihlilo wichi shish iya eyokloni uje ehn eyok Irhich Jesús de eyoklo ahir. ²²Wichi umoni uje Juan lishi uu tohirm oso tohirm Jesusni nehech umo uje Jesús tokolihii eyoklo ehethna. Porrosht sem Jesús seya poõrc. Ese uje yiihlilo nehe tyenij masaha Judas lishi owich par uje tata uje Jesús ikponi.— ²³Heke ochiihla hnakhirbo õr osiyer. Uu yet iich otsii Matías hn uu yet iich otsii José. Ese José iich yet otsii Barsabás hn uu ir alokot otsii Justo. ²⁴Nos wir õr ire õr orar otsii: —Irhiche, owa nos eraha uu oso õr aho. Hnakhirbo õr osiyer ode lika uje oyiihla. Sehe oyuhu owa õryok

nohmet ²⁵ par masaha chish obiyo par apostole. Judas ich iim debiyoni par hno t̄ir wahacha owich pork shiyok̄or mihñĩkpa.— ²⁶ Otāra kuchit par uje yeēk chiyey ich wichi uje tyeniñ masaha par apostol. Matías chiyey heke masaha iya wir apostole yewo uje ōr onse.

Porrosht Ichibich ihmich.

2 ¹Eseekite uje terihi wichi ōr ahamich uje iich otsii Pentecostés ich nos wir Porrosht aabo otakisho lawich. ²Wisik wisik ich ochunt kuchēr̄k ich ihyok̄orak dich uje tāra poōrc shi itso uje myent data tibichu. Ese ihyok̄orak dich masaha pwert etet uje otsakaha. ³Omo kuchit uje itso jwekita yokacha uje sehek ireke hn pikaabo nos sakaha ōr hu eeyo. ⁴Heke nos wir ōr ire Porrosht Ichibich masaha ōr aho hn shuu ochiilehet otseēt ōr ahwoso kināho uje ye ōr ire odirehepe. Nos wir ōr ire shi ochiilehet no ma pork Porrosht Ichibich shuu ochiilehet shuu itsorz.

⁵Eseekite ich israel oso okihniya uje otola Porrosht odebuhuchi dit Jerusalén toy uje otāra ĩrmo lekitiyo. ⁶Uje ochunt wichi ihyok̄ort dich ich nos ohno ooshi par uje oteychim. Omo erze uje ye olotiis Jesuspe. Ochunt uje wir otseēt ōr ahwoso. Ōr ahwoso ich kināho kināho pork otāra erze dihipo kināho ōr hnimo lekitiyo heke ich nos ochishlabe. ⁷Ochishlabpa heke omye otsii: —Erze hnakirbo uu hnimich galilea oso uje ochiilehet. ⁸Wir ochiilehet otseēt uu eyok ahwoso. Eyok yara dihipo kināho ōr hnimo lekitiyo hn eyoklo ahwoso kināho kināho. ⁹Oso ode lika ele eyoklo etet uje otāra wahacha hnimich Partia, hnimich Media, hnimich Elam, hnimich Mesopotamia, hnimich Judea, hnimich Capadocia, hnimich Ponto, hnimich Asia, ¹⁰hnimich Frigia, hnimich Panfilia, hnimich Egipto, hn wahacha dit Cirene ahir uje de hnimich Africa. Wir ode toy erze uje otekirihi Jerusalén uje otāra wahacha dit Roma. ¹¹Wir israel yewo uje otola Porrosht hn dihipo kināho yewo uje ichii oteychāha Porrosht oshuu ire itso uu israel oso. Wir uje ode lika Jerusalén toy erze uje otāra wahacha hnimich Creta hn uje otāra hnimich Arabia.— Omye otsii: —Nos yomilo wir uje ye odotiis Jesuspe uje ochiilehet otseēt eyoklo ahwoso. Otata kuche uje Porrosht shiyok̄or uje ye latik pwele niyok̄or.— ¹²Ich ochishlabe hn ye odiraha keshi latikpo. Omye otsii: —¿Nos wir kuche uje tokole kesh tata latikpo?— ¹³Per yewo ode uje shi oloter ōr omye otsii: —Yikich sēhi ōr.—

Pedro chiilehet sakit ōr.

¹⁴Eseekite hn Pedro hōr erze apostole yewo uje ōr onse oyehetihichis. Hn Pedro ich sihnew lahwoso tatim ōr im: —Israel oso watsaklo uje ebuhulo lika dit Jerusalén, nos wir olak ěrlo pishi nāhu pahwoso uje titim olak erze kuche uje yesh tokolihi lika. ¹⁵Olak yewo ochibite uje yikich sēhi ōryok per ye yikich nēyhi oryōkpe, pork yesh dihirbakship, je hnii a

la nueve dihirbit. ¹⁶Ahnũwo kuche uje tokole itsorz wichi uje ese profeta Joel lishi chichewkite im:

¹⁷“Porrosht sole: Ante uje terihi uhurc nehe tyenij tuu nos Pichibich masaha oso. Uu õr aabo hn uu õr eebe wir uje tyenij otsanimirãha uje Porrosht tata shuu itsorz. Hn nos wir hnakirbito Porrosht tyenij shuu omo kuche nehe uje tãra ire per ye yewo onomope. Hn erze hnakirbo ilaro tyenij ochukwẽra deruwo uje tãra Porrosht. ¹⁸Uje terihi erze daalo nehe ich tyenij Pichibich masaha wir pakile hnakirbo hn timcher õr aho pork wir uje tyenij otsanimirãha pahwoso uje titim õr. ¹⁹Tyenij tokowa oso kuche nehe wahacha poõrc uje ye latik pwele niyokõr, hn tyenij tokowa õr yar ele hnimich. Wir dikirmista pork oteye ich jwertpa. Jwekita de hn ich kiibich dich de toy ele hnimich eeych. ²⁰Hn Porrosht sole: Tyenij tuu ese deeych wis hn ese shekurko wihirt shi itso dikirmista. Wir tyenij tokole wap itsorz par yar uje terihi ese deeych uje frhich taãcha. Wichi deeych ich yarhakpa. ²¹Per nos wir oso uje otsapur Porrosht oshuu ùrpa wir uje tyenij frhich sosir õr par uje ye ofir urhuta bahluta ehette.”—

²²Hn Pedro umo õr im: —Israel oso watsaklo, ãrlo nãhu pahwoso uje titim olak. Ese Jesús uu dit Nazaret osht wichi hnakirbich uje Porrosht chiihlani. Uje ehn ire de olak ahirni shuu shiyokõr kuche ich kihniya uje ye latik pwele niyokõr par uje erahalo uje Porrosht chiihla ire wapni. Eraharoni uje itsorz. ²³Porrosht chiraha wapkite uje tyenij tokolihi Jesús hn chibitkite uje tyenij tokole nehe itsorz. Heke Judas ishim Jesús olakni hn nos wir olak hn erze oso yewo uje ich õr iluu mihnu asewlo ire hn owishilo ebitilo krus eeych hn aluwalo klabo hme hn uu ir hñite par uje toohochis. ²⁴Per Porrosht shuu ikponi hn chiyuhu irehe wahacha uje topo ode pork ese owich uje topo ode ich ye pwele nontew irpe. Heke tokole. ²⁵Eseekite hn rey David lishi chichew uje Cristo tatim ir Deych im: “Owa Porrosht. Shish tokomo owaha pikich. Owa de paãchta heke ye tikitak latik. ²⁶Heke shish pehet ayla hn tikeeychi. Tikiraha uje tikiti nehe ich tyenij yok ikpo ²⁷pork ye moym yokihi wahachpe ese uje topo ode, hn ye moym yokpe par uje shi pẽro taata pork shish tiyokõr uje ahmũr. ²⁸Owa uje ahakorãha yok uje ahmũr shi itso uje owa yok uu dehet uje tĩr wahacha uje õr ikirĩt de uje yelij nihna ire. Uje takaachĩhi ekich nehe tyenij uhu yok aylpa.”—

²⁹Hn Pedro umo õr im: —Pihnapso watsaklo, ich ùrpa uje titim olak. Uu rey David lishi uu eyok porokkite uje tokite hn ochihĩtsim. Waa ir dukuta shish de lika ele eyoklo ahir. ³⁰Uu rey David lishi wichi profetya hn chiraha uje Porrosht chibite lahvoskite ich shuu ùrpa uje tyenij ir ijit nohmet masaha rey nehe. ³¹Ese rey David lishi chiraha uje tyenij tokole nehe heke tata uje ese Cristo je toy nehe hn tyenij ikpo pork im: “Ese Cristo ye Porrosht noymihi wahachpe ese uje topo ode, hn waa ir yũhurza ye taatpe.” ³²Porrosht shuu Jesús ikponi hn oyumo ire heke

õryok tyenij oyiita uje Jesús ikponi. ³³Porrosht shuu Jesús dichpa heke shuu sakaha naächta hn ishím ire Dechibich uje tatimkite ich shuu ùrpa. Jesús shuu Porrosht Ichibich masaha õryok aho heke nos wir olak amlo hn entlo uje tokole lika ele deeych. ³⁴Ese rey David lishi ye tîr poõrc petikni per ire tata uje Porrosht tatim Cristo im: “Porrosht umo wichi pinsirc sole: Akaha paächta ³⁵nehech nos tuu eertz wir amāho hn tyenij tuu ebite er uu amāho òr eeyo.”—

³⁶Heke Pedro umo òr im: —Nos wir olak olak israel oso, hn ich tyenij erahalo erze uje titim olak ich ùrpa. Ese Jesús uje owishiloni ebitilo krus eeych par uje uhulo toy wichi Porrosht shuu masaha ich Irhich dichpa hn chikëra iich im Cristo pork wichi uje ishi oso òr hñitewihi Porrosht ahir.—

³⁷Eseekite uje erze oso ochunt uu Pedro ahwoso uje tatim òr shuu itsorz ich sehek òr ebe yesh. Heke erze oso omo Pedro hn erze apostole yewo otsii: —¿Oyiyokõr latikpo sham?— ³⁸Pedro tatim òr im: —Uhulo olak aho nuuna uje ahakõrlo mihñüwo. Moymlo wir olak iluu mihñü. Ahakõrlo uu kuche oomo uje Porrosht sahmür. Hn uhulo otohirm olak onïra olak Jesucristo iich pork ye otiislo irpe. Heke Porrosht perdonar olak uje ahakõrlo erze kuche uje wichi ye nahmürpe hn wichi tyenij ishimihi olak Dechibich. ³⁹Porrosht chibite lahwoskite ich shuu ùrpa uje tyenij ishimihi olak Dechibich nehe hn tyenij ishimihi wir toy erze olak aabo hn erze olak eebe toy hn tyenij nos ishimihi wir toy erze oso uje ode lekityo dukuhla. Nos wir erze uje Porrosht chihla òr wir uje ishimihi òr Dechibich. Porrosht wichi uu õryok yinsirc.— ⁴⁰Pedro tatim òr lahwoso ich kihniya. Tatim òr im: —Moymlo wir oso uje ich òr iluu mihñü. Deeych yet nehe hn omasaha urhuta bahluta eheth. Ich ye meylo òr.—

Porrosht aabo webich oso òr iluu.

⁴¹Eseekite ich erze oso uje otsahmür uu Pedro ahwoso uje sakit òr hn erze apostole oshuu otohirm òr. Ese deeychkite ich oso ode òr tre mil uje omasaha Porrosht aabo toy. ⁴²Nos wir Porrosht aabo shish otër erze apostole yewo òr ahwoso uje oshiyokorāha òr. Shish otsahmür otakisho lawich par uje oteeychāha Porrosht, hn ich otsahmür otaakihye ahir. Hn ich otsahmür toy uje òr orarihye ahir. ⁴³Eseekite ich nos wir oso ochishlabe uje omo wir kuche ich kihniya uje erze apostole oshiyokõr uje ye latik pwele shiyokõr. ⁴⁴Nos wir Porrosht aabo shish otakisho lawich hn otakishye kushjāro. ⁴⁵Ochiwāha ir hñimo hn ochiwāha ir kuche uje de òr ahir hn oshim baho uu Porrosht aabo yewo uje kuche nihyokihî òr ahir. ⁴⁶Kal deeych shish otakisho lawichihî wahacha templo eheth par uje oteeychāha Porrosht. Oshuu ir wee wee hn otîr dahuwo par otaakihye ahir hn shish otsahmürye hn ich òr ayla. ⁴⁷Shish oteeychāha Porrosht hn nos wir oso otsahmür òr. Kal deeych ich shish Porrosht shuu wir oso omasaha par ir aabo hn õya wir leshibo.

Pedro chukuta hnakirbich uje ye dirkpe.

3 ¹Eseekite uje deeych yet uje ich a la tre yilka ich terihi waa orta uje shish ör orarihi wahacha templo patikit eheth. Uje ese Pedro hn Juan ohno ofir wahacha ²hn ochish hnakirbichihi templo ebich. Uje shurhâkite ichii ye dirkpe. Wichî ir iiso shish ohnoy otseya wahacha templo uhurrza ikich waa je iich otsii uhurrza ihîr. Shi sakahachis sapur hnote erze uje ochikâhachis uje par omasaha templo patikit eheth. ³Uje ese hnakirbich umo uje Pedro hn Juan sehe odo omasaha templo patikit eheth hn sapur ör hnote. ⁴Pedro hn Juan oteychim pishi ire. Pedro umo ire im: —Eychim pishi öryok.— ⁵Ese hnakirbich teychim pishi ör hn shi iyem uje tyenij oshim ir kuchêrk. ⁶Pedro umo im: —Yok ye yok platîrsh hn ye yok orîrsh par uje tokosim owa per kuchêrk de uje sehe tokosim owa. Jesucristo uu dit Nazaret osht wichî ukurbo deyo de. Titim owa tîra owa ir iich. Alehet, bu erk.— ⁷Eseekite ich Pedro chishew hmata waächta hn shuu iyehet. Uje prowa iyehet ichii ir ukurbo de erze ir hnite hn ir diyor. ⁸Ese hnakirbich ich sehek lotihichis hn iyehet. Ichii dirk. Hno îya Pedro hîr omasaha templo patikit eheth. Wichî shish dirk hn shish sehek lota hn shish teeychâha Porrosht. ⁹Nos wir oso omo uje dirk hn teeychâha Porrosht. ¹⁰Oteychim pishi hn ochiraha uje wichî uje ehn sakaha wahachaka sapur ör hnote templo patikit uhurrza ikich waa je iich otsii uhurrza ihîr. Heke ich ochishlabpa uje omo ese hnakirbich uje yelij dirk ich owich omike.

Pedro sakit osooho templo eheth.

¹¹Eseekite uje ehn ese hnakirbich chishew ese Pedro hn Juan ich nos wir oso ochishlabe hn ohno ooshi otakisho lawichihi Pedro hîr ahîr. Ode wahacha ese puurc uje iich otsii Salomón. ¹²Uje Pedro teychim uje otakisho lawichihi ahîr hn umo ör im: —Israel oso watsaklo, ¿înaapo heke asewlo olak ibe uje liki hnakirbich ich owich omike? ¿înaapo heke eychimlo pishi öryok hn uhulo olak eyuwo tisîr uje shi öryok uje oyuhu ese hnakirbich owich omike itso uje öryok ukurbo deyo de o kimîji oyeeychâha pishi Porrosht? Öryok ye öryok ukurbîrsh par uje oyuhu wichî hnakirbich owich om. ¹³Uu Abraham lishi ir Porrosht, uu Isaac lishi ir Porrosht, hn uu Jacob lishi ir Porrosht wichî uu eyoklo poruwo wishî ör Porrosht. Wichî uje shuu wichî dichpa ese ir ibich uje iich otsii Jesús. Ese Jesús wichî uje asimlo uu ohyerpitosoni par uje oshuu oshuu toy. Uje Pilato sehe duhu tokolihi ohyerpita eheth ich nos wir olak ontîlo ire pork ye ahmûrlope par uje tokole. ¹⁴Wichî Jesús ich sahmûr pishi Porrosht hn yelij niyokôr uu kuche mîhnûwo uje ye Porrosht nahmûrpe per nos wir olak ich ye ahmûrlo irpe. Uhulo tokolihi ohyerpit ehetni ese hnakirbich uje ir îluuta ich mîhnû pork shuu hnakirbichni shuu toy. ¹⁵Nos wir olak tukulo Jesusni per Porrosht shuu ikpo. Shi Jesús uje

ishimihi oso òr ikirĩt uje yelij nihna ire, hn òryok uje oyumo ire hn oyiita uje wichi ikpo. ¹⁶Ese hnakirbich uje eychimlo uje de pahir ich owich omike pork ye oyotiis Jesús ukurbope. Erahalo uje ire yelij dirk per Jesús shuu ir ukurbo de hnite eheteke par uje dirk. Shi oyitim Jesús iich hn ye oyotiis Jesuspe heke ich wichi owich omike.— ¹⁷Hn Pedro umo òr im: —Pihnapso watsaklo, tikiraha uje nos wir olak hn uu eyoklo bahuwo uje tukulo wichi Jesús uhulo toni pork ye erahalope uje wichi Cristo, ¹⁸per Porrosht shuu tokole itsorz pork antkite shuu ir profeta wishi otata uje Porrosht tyenij shuu Cristo taãcha nehe. Wichi tyenij toy heke ahakòrlo uhulo itsorz. ¹⁹Uhulo olak aho chuuna uje ahakòrlo mihñuwo. Moymlo wir olak iluu mihñu. Ahakòrlo om uje Porrosht sahmür. Apurlo ire par uje perdonar olak erze kuche mihñuwo uje shish ahakòrlo. ²⁰Ahakòrlo uhulo ilorz hn Porrosht tyenij shuu olak aho kiis. Tyenij shuu Jesús taãchpo nehe pork Jesús wichi uu Cristo. Porrosht chihla ire hn shuu ishi oso òr hnitewihi dahir. ²¹Jesús tyenij sakaha wahacha poòrc nehech Porrosht nos nishii itso uje shuu ir profeta wishi otatkite ich shuu ùrpa. Uje Porrosht nos shiyokor shuu itsorz hn Jesús tyenij taãchpo nehe.— ²²Hn Pedro umo òr im: —Moisés lishi tatim uu eyoklo poruwo wishkite shuu itsorz im: “Porrosht tyenij shuu profeta nohmet taãcha nehe itso yok. Wichi eyoklo ihnapsa, hn tyenij nos ahakòrlo uje wichi tata shuu itsorz. ²³Nos wir oso uje ye oniyokòr uje ese profeta tata ich Porrosht tyenij chiyuhu orĩhi erze israel oso òr ehete uje Porrosht chihla òrkite.” ²⁴Uu Samuel lishi wichi profetyakite. Nos wir erze profeta wishi uje oyehe nèrkite nos otata ese deeych uje Cristo tyenij taãchpo nehe. ²⁵Nos wir profeta yewo wir olak poruwo wishi hn erze ahwoso uje otata wir par olak. Porrosht chibite lahwoso uje ich ihĩrtso hn shuu ùrpa. Erze uje tatim uu olak poruwo wishkite wir par olak toy. Porrosht tatim lahwoso uu eyoklo porokkite uu Abraham lishi im: “Shi por owa eyjit nohmet ich tyenij nos tiyuhu pahwoso omoho nãhu oso uje ode írmo lekityo.” ²⁶Uje Porrosht shuu wichi debich Jesús ikponi hn shuu hno tĩr olak wap par uje sosir olak par uje nos moymlo uu olak iluu mihñu uje shish ahakòrlo hn ahakòrlo uje Porrosht sahmür.—

Pedro hõr Juan ode Junta Suprema ikich.

4 ¹Eseekite uje ehn Pedro hn Juan okèytker òr hn wir otaãcha erze saserdote òr bahuwo hn ese òr bahlut yet uje tibey templo. Erze israel oso uje òr iluu iich otsii saduseo òya òr. ²Nos wir òr ire ich otsitakpa uje Pedro hn Juan oshiyokorãha oso otatim òr uje topo tyenij òr ikpo nehe pork Jesús ikponi. ³Ochishew òr per yĩlkaship heke oshuu ohnoy òr ochimchaha òr karsel ehete par uje dechole ich tyenij okèytker òr. ⁴Per oso okihniya uje ochunt Pedro hn Juan òr ahwosoko ich ye odotiis òrpe. Heke ich ma okihniya erze Porrosht aabo. Kimiji òr sinko mil hnakirbo uje ode.

⁵Eseekite uje dechole hn erze saserdote òr bahluwo hn erze òr bahluwo uje otibey dít hn erze hnakirbo uje shish oshiyokorāha oso waa ley waa je Moisés chichewkite ich otakisho lawichihí ese dít Jerusalén. ⁶Ese hnakirbich uje iich otsii Anás dechi toy. Wichí uu saserdote òr bahlut pisht. Ese uje iich otsii Caifás hn ese uje iich otsii Juan hn ese uje iich otsii Alejandro odechi toy. Wir wichí iiso ese saserdote òr bahlut pisht. Hnakirbo yewo odechi toy uje wir wichí iiso ese saserdote òr bahlut pisht. ⁷Oshuu otōhwa Pedro hn Juan hn oshuu oyehe lekich. Ichii omo òr otsii: —¿Yeēkpo uje ishím olak ukurbohna par ekutílo wichí? ¿Eyuhulo latik iichhna par uje ekutílo?— ⁸Porrosht Ichibich shuu Pedro chiilehet umo òr im: —Òr bahluwo watsaklo uje abeylo dít hn nos abeylo israel oso, ⁹je sehe erahalo uje oyiyokòr uje oyosir wichí hnakirbich hn oyuhu ire owich omhna uje ye dirkpe ¹⁰heke sehe tuu èrlo pishi uje titim olak hn sehe tuu nos wir odíraha toy erze israel oso. Ele hnakirbich uje de òryok ahír olak ikich ich owich omhna pork ye oyotiis Jesucristope. Jesús wichí uu dít Nazaret osht. Uje oyiyuhu Jesús iich ich shuu owich omhna. Wichí uje owishílo ebitílo krus eeychni par toy per Porrosht shuu ikponi. ¹¹Títeēta olak kuchít. Shí olak itso hnakirbo uje oshiyokòr òr ihyuch ochíra kojano po hn Jesús shí itso uu kojach nohmíra uje dechi. Olak ye uhulo ese kojach jukurpe, per ich uhurc ich wichí kojach tokole ma ihírtpa je nos wir yewo.— ¹²Hn Pedro umo òr im: —Níhyok ye yeēk chihípe uje ishím oso òr ikirít uje yelij nihna ire. Porrosht ye duhu yet masaha erze obiyo par uje ishím oso ikirít uje yelij nihna ire. Shí Jesús nohmíra uje ishím òr shuu itsorz.—

¹³Eseekite hn erze òr bahluwo omo Pedro hn ese Juan uje ye otola òrpe. Ochiraha uje Pedro hn Juan ye omasaha kwela petikkite. Wir shí òr itso erze oso yewo heke erze or bahluwo ich nos ochishlabpa pork ye otola òrpe. Wir òr eyuwo tisír uje shí Jesús ihyèroni heke ye otola òrpe. ¹⁴Omo ese hnakirbich uje Pedro hn Juan ochukutahna. Shí iyehe òr ahír. Heke ye òr pwele odotiispe uje wir oshuu wichí owich omhna. ¹⁵Erze òr bahluwo oshuu wir otokolihichis òr weeta etet waa je iich otsii Junta Suprema par uje okeytkérye. ¹⁶Omye otsii: —¿Yiyokòrlo latikihí nāhu hnakirbo? Nos wir oso uje odebuhu dít Jerusalén nos ochiraha uje wir oshuu wichí hnakirbich owich omhna uje ye latik pwele shuu owich om. Heke ye eyoklo pwele par uje yotiislo òrpe. ¹⁷Ye yahmürpe ese uje oshiyokòrhna chür lekítiyo heke tyenij yontílo òr par uje ye onanimiráha otata Jesús nehe.— ¹⁸Eseekite hn oshuu omasahapo hn otatim òr par uje ye otata Jesús hn ye oniyokorāha oso òr Jesús iluu. ¹⁹Per Pedro hór Juan omo òr otsii: —Sehe oyuhu atimlo òryok latikpo uje Porrosht sahmür. ¿Je ire nahmür uje oyiyokòr uje atimlo òryok o je ire nahmür uje oyiyokòr uje ire tatim òryok? ²⁰Erze uje oyumo hn erze uje oyunt ich ye òryok pwele oyukwimpe uje oyiita.— ²¹Erze òr bahluwo ich otsihnew lahwoso otsii:

—Ye atilo uhulo itsorz.— Hn erze òr bahuwo oshuu otokolihì dekich. Ye òr pwelpe par otsepyèr òr pork nos wir oso shish otata uje Porrosht shuu wichi hnakirbich owich omhna uje ye latik pwele shuu owich om. ²²Ese hnakirbich uje ochukutahna ich iyuwe kwarenta àyo.

Porrosht aabo òr orar par ye otola latik.

²³Eseekite uje Pedro hn Juan otokolihichis òr weeta eheth waa je iich otsii Junta Suprema ich ohno otìr wahacha ese uje Porrosht aabo yewo ode. Nos otatim òr uje erze saserdote yewo òr bahuwo otatim òrki hn erze òr bahuwo uje otibey dit otatim òr toy. ²⁴Uje ochunt òr ahwoso oshuu itsorz ich nos wir Porrosht aabo òr eyuwo itsye par uje òr orar. Omo Porrosht otsii: —Ìrhìche Porrosht, ich owa uu nos òr bahlut pisht. Owa uje ahakòr poòrzkite, ahakòr hnìnich hn ahakòr onoota bahluta hn nos wir kuche uje de eheth. ²⁵Owa uje uhu Echìbich shuu òryok porokkith rey David lishì tata im: “¿Ìnaapo heke nos wir dihipo kinàho shish otsitak Porrosht hn shish òr eyuwo chibìte par uje oshiyokòr mìhnuwòho ìre per ye òr eyuwo jukur? ²⁶Nos wir reye uje ode ìrmo lekithyo hn nos wir òr bahuwo uje ode ìrmo lekithyo nos wir òr ìre shish otakisho lawich par uje otsontew uu Ìrhìch hn sehe onontew Cristo uje Porrosht chiihla.”—

²⁷Hn omo Porrosht otsii: —Ele aahle uje tokolihì likà dit ich itsshìp uje ese rey David lishì tatakith shuu itsorz pork rey Herodes hn uu òr bahlut yet uje iich otsii Poncio Pilato hn nos wir dihipo kinàho hn nos wir israel oso nos òr eyuwo itsye. Ich otsitak Jesús. Wichi uje aahlakith. Yelij niyokòr uje mìhnik. ²⁸Tokole itsorz pork owa ebitkith uje tyenij tokole itsorz pork owa akirbo deyo de.— ²⁹Omo Porrosht otsii: —Ìrhìche, uhu eyuwo tisìr uje erze òr bahuwo otatim oryòkike hn asim òryok akirbo par uje shish oyanimiràha ahwoso hn par uje ye oyitila erze òr bahuwo òr ahwospe. ³⁰Shish asim òryok akirbo par oyukuta oso uje òr permo. Ahakòr yar hn ahakòr erze kuche uje ye latik pwele niyokòr. Ahakòr uje itsorz uje oyiyuhu Jesús iich. Wichi uu owa ebich uje yelij niyokòr uje mìhnik.— ³¹Eseekith uje ich otsihna uje òr orarki hn ese òr owich uje ode ich telerrza. Nos wir òr ìre Porrosht Ichìbich masaha òr aho hn ich ye duhu otolpe par uje otsanimiràha Porrosht ahwoso.

Porrosht aabo nos otakishye kuche.

³²Eseekith hn nos wir Porrosht aabo ich okìhniya. Òr ìre ich òr eyuwo itsye. Ye latik chihì òr eheth uje eyuwo kinàho hn sarhak ìr kushjàro. Nos wir òr ìre otakishoye kushjàro. ³³Hn nos wir apostole shish oshiyokòr kuche uje ye latik pwele niyokòr hn shish otata uje òr Ìrhìch Jesús toni hn ikpo. Porrosht shish nos sosìr daabo. ³⁴Nos wir Porrosht aabo otakashìmye. Ochiwàha ìr hnìmo, ochiwàha dahuwo hn otòhwa uu baho ³⁵hn oshìm uu apostole par uje wir oshuu oshìm uu Porrosht aabo yewo

uje kuche nihyokîhi òr ahir. ³⁶Eseekite hn hnakîrbich nohmet de òr ahir uje iich otsii José. Wichi israelya. Ir porokkite otsii Levi. Ese José tãra wahacha hnimich uje iich otsii Chipre. Erze apostole ochukwëra José alokot otsii Bernabé uje otsii yeëk uje shish shuu òr aho kiis. ³⁷Ese hnakîrbich chiwãha ir hnimichkite hn ishîm apostole ir hnimich baho par oshîm uu Porrosht aabo uje kuche nihyokîhi òr ahir.

Ananías hõr nerãhta sehe onehnyër Porrosht Ichibich.

5 ¹Eseekite hn hnakîrbich de uje iich otsii Ananías. Ir irãhta iich otsii Safira. Wichi chiwãha ir hnimich pikaabit. ²Ese hnakîrbich hõr nerãhta okeytkërye par uje tyenij ochihmer ir hnimich baho pit hn shi oshîm pit uu apostole par oshuu òr eyuwo tisîr uje nos oshîm òr. Heke oshiyokõr oshuu itsorz. ³Pedro tatim Ananías im: —Ananías, ¿inaapo heke uhu Satanás chimchaha eyuwo par ahakõr itsorz heke sehe ehnyër Porrosht Ichibich? Ye nos asim òryok uu owa hnimich bahope. Ehmer pit. ⁴Uje ehn ye anuwãha petikhna ich owa hnimich, hn uje anuwãhahna hn uu ir baho wir par owa par uje ahakõr uje ahmûr. ¿inaapo heke uhu eyuwo tisîr par uje ata ekushi? Ye ehnyër ospe. Shi sehe ehnyër Porrosht.—

⁵Uje Ananías chunt uje itsorz hn kay ich toy. Nos wir oso uje ochunt uje itsorz ich nos otolpa. ⁶Hnakîrbito odechi. Otîr hn otsajuwe Ananías hn ohnoy ochihîsim. ⁷Uje ich terihi tre ora hn Ananías irãhta taachihichis per ye direhepe uje tokolike itsorz. ⁸Pedro umo im: —Sehe tuu atim yok. ¿Je shiyehe wichi ir bahat ese hnimich uje owa hõr Ananías anuwãhalohna?— Hn umo Pedro im: —Êhe, oyiwãhahna shiyehe wichi ir bahat.— ⁹Pedro umo wate im: —¿inaapo heke hõr abich uhulo olak eyuwo itsye par uje sehe ehnyërlo Porrosht Ichibich? Hmeychim, erze hnakîrbito uje ohnoy abich ochihîsimike ich otaãchpo hn tyenij ohnoy owa par uje ochihîsim owa toy.— ¹⁰Ichii Safira kayihichis Pedro ikich hn toy. Erze hnakîrbito omasaha pwert etet hn omo wate uje toy. Ochishew hn ohnoy ochihîsimihi wahacha ir abich lishi ahir. ¹¹Ich nos wir Porrosht aabo uje ochunt uje itsorz ich otolpa, hn nos wir oso yewo uje ochunt ich otola toy.

Uu apostole shish oshiyokõr yar ich kihniya.

¹²Eseekite hn apostole shish oshiyokõr erze yar uje nihyok ye latik pwele niyokõr. Erze yar wir uje shuu ochiraha uje Porrosht de òr ahir. Shuu oso ochishlabe. Hn nos wir Porrosht aabo shish otakisho lawichihichis ese puurc uje iich otsii Salomón wahacha templo patikit etet. ¹³Nos wir oso yewo ich otsahmûr erze Porrosht aabo per ich otolpa. Ye onahmûrpe par uje òya òr pork ye onahmûr pishi Porroshtpe. ¹⁴Per shish ma okihniya hnakîrbo hn timcher omasaha Porrosht aabo pork

ye odotiis uu Irhĩchpe. ¹⁵Heke nos wir oso hnoy erze uje ōr permo shi ode darpilo eeyo o kimijĩ detēno eeyo hn ochibite ōr erze daho wirow par uje oyem uje Pedro chikāhachis hn shi ir puurc terihi ōr ich chukuta ōr. ¹⁶Oso yewo ich okihniya otāra duuwo ijaabo uje de dīt Jerusalén wirow uje otĩr wichi dīt Jerusalén otōhwa erze oso uje ōr permo hn otōhwa erze uje ichĩbiyo mihnūwo de ōr aho hn nos ochukuta ōr.

Ōr bahuwo oshiyokōr mihnikĩhi uu apostole.

¹⁷Eseekite ich ese saserdote ōr bahlut pisht hn nos wir erze ir ihyēro uje shish ōya uje ōr iluu iich otsii saduseo ich opota pishi wir apostole ōr obiyo nehech otsitak ōr. ¹⁸Oshuu ochishew ōr hn ochimchaha ōr karsel eheth uje de dīt eheth. ¹⁹Per uje dīhlich hn Irhĩch ir anjel chitsēr asa karsel uhĩr hn shuu otokole. ²⁰Ese anjel umo ōr im: —Bolilo etĩrlo wahacha templo patikit eheth hn alehelo hn nos atimlo oso ese ikirĩt uje yelij nihna ire.— ²¹Uje ehn dihirbak hn ohno otĩr wahacha templo patikit eheth ichii oshiyokorāha oso Porrosht ahwoso oshuu itso uje ese anjel tatim ōrki. Eseekite hn uu saserdote ōr bahlut pisht hn nos wir uje ode ahĩr otaachĩhichis ese owich uje Junta Suprema shish otakisho lawichihĩ. Oshuu nos otĩbii uu israel oso ōr bahuwo yewo uje ode asa weeta eheth toy. Uje nos odechĩ ich oshuu ohno otĩr karsel par uje otōhwa uu apostole uje odechĩ. ²²Per uje erze ohyerptoso otaachĩhi wahacha karsel eheth hn ye odish ōrpe. Heke ohno ocheeshpo otĩr wahacha uje ōr bahuwo ode par uje otatim ōr. Omo ōr otsii: ²³—Uje oyaachĩhi karseleke ich nos wir pwert uhĩr kutute. Uu ohyerptoso ehn ode pwert uhĩr ebich, per uje oyĩtsēr uu pwert uhĩrke ich nĩhyok ye latik chihĩ eheth.— ²⁴Uje erze ohyerptoso ōr bahlut uje tibey templo hōr uu saserdote ōr bahuwo ochunt uje itsorz ich ochishlabe hn omye otsii: —¿Keshi latikpo uje tyenij tokole nehe itsorz?— ²⁵Hnakĩrbich nohmet taācha hn umo ōr im: —Hmeychĩmlo, uu hnakĩrbo uje emchahalo ōr karsel ehethna ode wahacha templo patikit eheth. Yesh oshiyokorāha oso.— ²⁶Uje ochunt itsorz ich uu ohyerptoso ōr bahlut uje tibey templo hōr uu ir ohyerptoso ohno par uje ochukwi wir apostole. Uje ochish ōr hn ohnoy ōr per ich ye oloter ōrpe pork otola erze oso uje odechĩ ōr ahĩr par otēr ōr. Kimijĩ oloter uu apostole ich tyenij wir oshuu erze ohyerptoso oshuu otoy ochĩra ōr kojano po.

²⁷Ohnoy ōr otseya ōr wahacha asa ōr weeta ikich waa je iich otsii Junta Suprema. Uu saserdote ōr bahlut pisht umo ōr im: ²⁸—Keshi ōryok oyahĩrm olakhna par uje ye ahakorāhalo oso ese hnakĩrbich ir iluu per shish ahakorāhalo erze dīt Jerusalén oso uhulo itsorz hn shish sehe eytilo ōryok wichi hnakĩrbich uje oshuu oshuu toni.— ²⁹Pedro hn nos wir apostole yewo otatim ōr otsii: —Ōryok shish oyiyokōr uje Porrosht tata hn ye oyiyokōrpe erze kuche uje shi oso otata. ³⁰Olak tukulo Jesusni

hn owishilo ebitilo krus eeych par uje toy. Per eyoklo poruwo wishi òr Porrosht wichi uje shuu Jesús ikponi. ³¹Wichi sem ire chĩra dakirbo hn chibite naächta. Shuu masaha par òr bahuwa par uje sosir uu israel oso par uje nos wir òr ire oym uu deluu mihñũ hn par perdonar òr erze kuche mihñũwo uje shish oshiyokòr uje ye Porrosht nahmũrpe. ³²Nos wir òryok tyenij shish oyita oyuhu itsorz. Porrosht Ichibich tatpo shuu itsorz. Porrosht nos ishim òr Dechibich erze oso uje shish oshiyokòr uje ire sahmũr.— ³³Uje ochunt erze apostole òr ahwoso ich otsitak pish òr nehech sehe oduhu òr oduhu otoy. ³⁴Per erze òr bahuwo òr eheth nakirbich nohmet de uje ir iluu iich otsii fariseo. Wichi shish shiyokorãha oso Porrosht ir ley. Ir iich otsii Gamaliel. Ese hnakirbich ich nos oso otsahmũr. Wichi iyehetihichis erze òr bahuwo yewo òr ikich hn shuu oshuu erze apostole otokole par uje okeytkẽrye. ³⁵Uje otokolike ichii ese hnakirbich umo wir òr bahuwo yewo im: —Israel oso watsaklo, tyenij nos uhulo olak eyuwo tisir par uje erahalo uje tyenij ahakorihilo nãhu hnakirbo. ³⁶Deeych yetkite hn ese hnakirbich uje iich otsii Teudas sehe dii ir òr bahluwaha. Hnakirbo òr kwatro syento uje òya ire. Per uje oshuu ire oshuu tokite hn erze hnakirbo uje òya ire ochur lekitiyo. Tokole ye jukur. ³⁷Deeych yet ich terihũ uje oshiyokòr senso par uje ochiraha òr keshi oterihũ latikpo hn hnakirbich yet de uje iich otsii Judas. Wichi israelya. Tãra wahacha hnimich Galilea. Wichi sehe dii ir òr bahluwaha toy hn ich oso okihniya uje òya ire. Uje oshuu oshuu tokite ich nos wir oso uje òya ire okarẽhe lekitiyo. ³⁸Heke yok takit olak par uje ye ahakoslo nãhu hnakirbo uje òya Jesusni. Moymlo òr par uje shi odo pork kimiji erze uje oshiyokòr tãra hnakirbich ich tyenij tokole ye jukur petik nehe. ³⁹Per kimiji tãra Porrosht ich nos wir olak ich ye olak pwelpe par uje ontewlo òr. Heke tokole uje atsirlo Porrosht.— ⁴⁰Nos wir òr ire otsahmũr uje Gamaliel tatim òr. Heke oshuu erze apostole omasahapo Junta Suprema òr ikich. Otsepyẽr òr hn otsahirm òr par uje ich ye otata Jesús otatim oso hn oshuu ohno otokolihichis. ⁴¹Uje erze apostole otokolihichis erze òr bahuwo òr ikich ich nos òr aylpa pork Porrosht chibite uje tyenij òr ewenta uje otsepyẽr òr. Nos wir òr ire ye opookpe. Shi òr ewenta pork ye odotiis Jesuspe. ⁴²Kal deeych ich shish oshiyokorãha oso wahacha templo patikit eheth hn oshiyokorãha orihũ uu òr ihyuwo aho. Otatim òr uje Jesús wichi Cristo. Wichi uje ishi oso òr hnitewihũ Porrosht ahir. Ye onoympẽ uje oshiyokorãha òr.

Ochiihla hnakirbo òr syete par otsehek oposo.

6 ¹Eseekite deeych yet uje Porrosht aabo shish ma okihniya hn erze Porrosht aabo uje òr israel oso uje otseẽt uu griego òr ahwoso ich ochinehnm wir erze Porrosht aabo yewo uje òr israel oso toy per otseẽt uu òr ahwoso uje iich otsii arameo. Otsitak pork kal deeych uje oshim

oposo uu poluu ich ye odosim oduhu ilo erze poluu yērpe. ²Erze apostole uje ōr dose oshuu wir Porrosht aabo otakisho lawich par uje okēytker ōr. Omo ōr otsii: —Ye ompe oyukwim oyanimirāha Porrosht ahwoso par oyīra uu poluu.— ³Omo ōr otsii: —Pishibo watsaklo, aahlilo hnakirbo uhulo ōr syete uje ode olak ehēt. Wir uje oso otata uje ich ōr aho om hn ich nos erahalo uje Porrosht Ichibich de ōr aho hn ich ōr eykdeyo. Heke oyiihla ōr par ochīra wir poluu. ⁴Ōryok tyenij shish ōryok orar hn shish oyanimirāha Porrosht ahwoso.— ⁵Nos wir ōr ire otsahmūr uje wir otata oshuu itsorz hn ochiihla Esteban. Ese hnakirbich yelij dotiis Porrosht. Heke ich imeheeych uje Porrosht Ichibich de ehēt. Ochiihla toy erze hnakirbo yewo uje ōr iiyo otsii Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas hn Nicolás. Ese Nicolás tāra dīt Antioquía. Ire chii ir israel osihī par uje teeychāha uu ōr Porrosht. ⁶Porrosht aabo yewo ohnoy ōr otseya ōr erze apostole ōr ikich. Wir ōr orar hn ochibite nahme ōr hu eeyo par uje ochishew erze obiyo. ⁷Eseekite ich Porrosht ahwoso shish ma chūr lekitiyohochis, hn uu Porrosht aabo shish ma okihnipa uje odechi ese dīt Jerusalén. Ich wir okihnipo erze saserdote uje omasaha Porrosht aabo toy.

Ochishew Esteban.

⁸Eseekite hn Porrosht shish takashim Esteban hn ishim ukurbo heke shiyokōr yarihichis ich kihniya uje ye latik pwele niyokōr. ⁹Per oso odechi ichii oshiyokos ire. Wir uje shish otīr asa sinagoga ehēt waa je iich otsii Los Libertados. Wir israel oso uje otāra wahacha hnimich Cirene, otāra wahacha dīt Alejandría, otāra wahacha hnimich Cilicia, hn otāra wahacha hnimich Asia. Ichii otsatsir Esteban pork ye onahmūrpe uje wichi tatim ōr shuu itsorz. ¹⁰Per nos wir ōr ire ich ye ōr pwele par uje otata oduhu kinaha pork Porrosht Ichibich shuu Esteban eykdeyo hn shuu chirahapa chiilehet. ¹¹Heke otsakis ire hn ohno ochish hnakirbo par uje oshuu wir ōr denunsya Esteban otsii: —Ōryok oyunt uje ese Esteban chiyuhu lahwošo mihnuwōho Moisés lishi hn chiyuhu lahwošo mihnuwōho Porrosht toy.— ¹²Heke oshuu erze dīt oso hn uu ōr bahluwo hn erze hnakirbo uje oshiyokorāha oso waa ley waa je Moisés chichewkite otsitak Esteban lishi. Wir ochishew hn ohnoy otseya wahacha asa ōr weeta ikich waa je iich otsii Junta Suprema. ¹³Otōhwa hnakirbo yewo toy par uje otatim uu ōr bahluwo dekushiī. Omo ōr otsii: —Ese hnakirbich shish chiyuhu lahwošo mihnuwōho asa templo hn Moisés ley toy. ¹⁴Ōryok oyunt uje Esteban tata im: “Jesús uu dīt Nazaret osht tyenij sehnimich asa templo nehe hn tyenij nos shuu yukwimlo uu eyoklo iluu uje Moisés ishim eyoklokite par uje yiyokōr iluu kinēhe.”— ¹⁵Nos wir hnakirbo uje ode asa Junta Suprema omo Esteban ile ich shi itso Porrosht ir anjel ile.

Esteban keytkêr òr bahlwo.

7 ¹Eseekite hn ese saserdote òr bahlut pisht tatim Esteban im: —¿Je ùru erze òr ahwoso uje otatim oryòkike?— ²Esteban tatim òr im: —Pihnapso watsaklo hn òr bahlwo watsaklo, èrlo nàhu pahwoso uje titim olak. Porrosht wichi ich dichpa. Wichi tokolihi eyoklo porokkite ikich Abraham uje ehn de wahacha ese hnimich uje iich otsii Mesopotamia. Ehn ye tîr wahacha petikni par uje debuhu ese dit uje iich otsii Harán. ³Porrosht tatim Abraham im: “Bo atokolihi ele owa hnimich hn nos moym wir eeyso par uje etîr ese hnimich uje tyenij tokowa owa nehe.”— ⁴Hn Esteban tatim òr im: —Abraham tokolihi ese ir hnimich uje iich otsii Caldea hn hno debuhu wahacha dit uje iich otsii Harán. Uje ir deych tokite hn Porrosht shuu Abraham hnaas tîr ele hnimich uje eyoklo de, ⁵per Porrosht ye dosim Abraham lika hnimich petikkite hnii pikaap per chîbite lahwoso ich shuu ùrpa tatim ire uje tyenij ishîm ire ele hnimich nehe hn uu ir aabo hn uu ir aabo òr ahnimo. Wichi uje tatim uu Abrahamkite shuu itsorz uje ehn ye ir ijîrsh. ⁶Porrosht tatim Abraham im: “Nos wir aabo hn uu òr aabo òr ahnimo tyenij nos ohno otîr hnimich kinêhet nehe par uje odebuhu. Wir ochii ir dihipo kinâho wahacha. Nos wir oso uje odechi hnimich tyenij nos ochii òr deloho hn shish ochîpa òr nehech terihi kwatro syento âyo. ⁷Uje ta par terihi erze kwatro syento âyo hn yok tyenij tepyêr erze oso uje ochii òr deloho. Heke wir otokolihi wahacha nehe ich tyenij oteychâha yokihi lika ele hnimich uje owa de.” Wir uje Porrosht tatim Abrahamkite. ⁸Eseekite hn Porrosht chîbite lahwoso tatim Abraham uje ire hn ir aabo tyenij shish oshiyokôr yar nehe waa je iich otsii sirkunsisyon. Abraham ir irâhta ijît shurhâkate uje iich otsii Isaac. Ese pikîhnint uje terihi daalo osho hn Abraham shiyokôr yarta waa je iich otsii sirkunsisyon. Depwe Isaac uje ir irâhta ijît shurhâkate uje iich otsii Jacob hn shiyokôr yarta shuu ittshîp uje ir deych shiyokôrkite. Hn Jacob ir irêhte òr aabo oshûrhakite uje òr dose. Ich nos shiyokôr òr yar waa je iich otsii sirkunsisyon. Erze òr wee uje òr dose wir uje erze israel oso otâra òr.— ⁹Esteban tatim òr im: —Jacob aabo ich opota uje òr deych sahmûrpa uu òr leshîbich uje iich otsii José. Ochiwâha ire uu dihipo kinâho par uje ohnoy otseya wahacha egipto oso òr hnimich, per Porrosht shish takashîm José. ¹⁰Porrosht nos chiyuhu erze kuche mîhnûwo uje tîr José. Shuu eykdeyo hn shuu egipto oso òr rey sahmûr ire. Heke ese rey shuu José masaha par òr bahlwa erze egipto oso par tibey òr hn shuu tibey wichi ir palasyo toy. ¹¹Sewit dich ihnimichihî lekityo ese egipto oso òr hnimich hn ese canaán oso òr hnimich toy. Ich shuu oso odospa hn uu eyoklo poruwo wishî ich ye odîraha keshi tyenij oduhu oposo târa iraâpo par uje otew. ¹²Per Jacob chunt uje wahacha egipto oso òr hnimich trigo de hn shuu deyjo ohno par uje otiya oposo.

Erze ir aabo wir uu eyoklo poruwo wishi. Wichi webich osht uje ohno otír egipto oso ór hñimich. ¹³Uje José leshibo ohnopo hn José shuu leshibo ochiraha ire heke uu egipto oso ór rey chunt uje yeniipo José leshibo. ¹⁴Hn José shuu ohno par uje otóhwa ir deych Jacob hn par nos otóhwa deeyso. José hór deeyso onisheheyekite ór setenta y sinko hnakirbo. ¹⁵Heke Jacob hno debuhu wahacha egipto oso ór hñimich. Toooh wahacha hn uu eyoklo poruwo wishi otoooh wahacha toy. ¹⁶Jacob hór daabo pisho kal uje otoy ich ohnoy otseya ór wahacha ese dit Siquem par uje ochihísim orihichis asa dukuta uje Abraham lishi tiyehe wir ór ahirkite erze Hamor lishi ir aabo.—

¹⁷Hn Esteban tatim ór im: —Uje ich ta par terihi ese ishirít uje Porrosht chibite lahwooso tatim Abrahamkite par chiyuhu erze israel osoho wahacha erze egipto oso ór hñimich ich shish ma okihniya. ¹⁸Eseekite hnakirbich yet masaha par egipto oso ór rey. Wichi ye díraha José lishpe. ¹⁹Ich nos sehnýer uu eyoklo poruwo wishi hn chipa ór hn shuu oymihí uu deyjo ejwert uje hnii oshúrha par uje nos otoy.— ²⁰Hn Esteban tatim ór im: —Shiyehe wir daalo uje Moisés shúrha. Ese pikihnint wichi uje Porrosht shuu ihírtpa. Uu ir deych hn waa ir data shish otsakis irehe wahacha dahuch eheth nehech shekurko tre. ²¹Ye ór pwelpe uje otsakis ire ma ich ochibite ejwert hn uu egipto oso ór rey ir ijíta chishew ire. Wate chii deyjoho. ²²Wate shuu nos oshiyokoráha Moisés erze uje egipto oso ochiraha. Heke ese Moisés ich ukurbo deyo de hn ich chirahapa chiilehet. ²³Uje ich terihi kwarenta áyo hn ir eyuwo tisir uje sehe do tekirihí nahnapsó. ²⁴Uje tekirihí ór hn chish nahnapsit uje egipto yet loter, heke Moisés sorza wichi nahnapsit hn shuu wichi egipto yet shuu toy. ²⁵Moisés chibite uje nos wir ir ihnapsó uu israel oso tyenij ochiraha uje Porrosht chiihla ire par chiyuhu ór erze egipto oso ór hme per ir ihnapsó ye odirehepe. ²⁶Eseekite uje ich dechóle hn Moisés taachíhi ór ahirpo hn chish uu nahnapsó ór osiyer uje oteye. Sehe duhu ór aho kíis heke tatim ór im: “Olak ihnapsóye. ¿Inaapo heke oterloye?” ²⁷Ese uje satsír uu nahnapsit chukus Moisés hn tatim im: “¿Yeékpo uje chibite owa par uje owa óryok bahluwa hn owa óryok jwe? ²⁸¿Je sehe tuk yok uhu tikítí uhu ilo uu egipto yet uje tukhna uhu toy?” ²⁹Uje Moisés chunt uje shuu itsorz hn hno tokolíhichis uushi par uje hno tír wahacha ese hñimich uje ich otsii Madián par uje debuhuchis chii ir dihipit kínaha wahacha. Chiileku hn uu ir aabo ór osiyer otára ire wahacha.—

³⁰Hn Esteban tatim ór im: —Uje Moises dechi kwarenta áyo hn anjel tokolíhi ir ikíchihi wahacha ese hñimich uje isa uje dechi kojach ahír uje iich otsii Sinaí. Ese anjel dechi jwekíta eheth uje huréhe wahacha pohorrza waa je itso kowta per wohnesh. ³¹Uje Moisés umo wate jwekíta ich chishlabe. Sítír ire wate jwekíta par uje teychim. Chunt írhích ahwoso uje tára jwekíta eheth im: ³²“Yok uu owa poruwo wishi ór Porrosht. Yok

uu Abraham lishi ir Porrosht, uu Isaac lishi ir Porrosht hn uu Jacob lishi ir Porrosht.” Heke Moisés ich ikiyo tāra pork ich tolpa. Ye nahmürpe teychim Porrosht. ³³Uu Irhīch tatim ire im: “Eyuhu erihyo pork ese hnimich uje owa de wichi yok de hn ich yok dichpa. ³⁴Ich tokomo uu israel oso uje ich shish ör losuhlaaboho wahacha egipto oso ör hnimich. Wir uje tühla örkite. Shish tukunt uje ör ihnakosh pork ich ochipa ör. Heke tikhnimich par uje tiyuhu orīhi erze egipto oso ör hme. Ele aahle tyenij tuu bo eeshpo etir wahacha egipto oso ör hnimich.”— ³⁵Hn Esteban tatim uu ör bahuwo im: —Ese Moisés uje antkite ir ihnapsu otsitak hn otatim ire otsii: “¿Yeēkpo uje chihla owa par uje owa öryok bahuwa hn öryok jwe?” Wichi Moisés Porrosht shuu ir anjel tokolihi ikichkite par shuu hno tir egipto oso ör hnimich. Wahacha ich masaha uu israel oso ör bahuwa par tibey ör. Wichi tyenij chiyuhu orīhi erze egipto oso ör hme. ³⁶Moisés shiyokör yar ich kihniya uje ye latik pwele niyokör wahacha egipto oso ör hnimich hn chiyuhu orīhi wahacha hn ich shiyokör yarta toy uje shuu ochikāha waa onoota bahluta waa je iich otsii Mar Rojo. Ich shiyokör yarpa ich kihniya uje ye latik pwele niyokör uje ode wahacha ese hnimich uje isa nehech terihi kwarenta äyo. ³⁷Ese Moisés wichi uje keytker uu israel osokite. Tatim ör im: “Deeych yet nehe ich Porrosht chihla hnakirbich nohmet par profetya uje seētship yok. Wichi israel os toy. Nos wir olak tyenij ahakörlo uje wichi tata shuu itsorz.” ³⁸Eseekite uje ehn ode wahacha ese hnimich uje isa ich Moisés dechi eyoklo poruwo wishi ör ahir. Moisés dechi toy uje Porrosht ir anjel keytker irehe wahacha ese kojach Sinai eeych. Wichi dechi toy uu eyoklo poruwo wishi ör eheth par sanimirāha Porrosht ahwoso tatim ör. Wichi chunt Porrosht ahwoso uje ishim oso ikirit uje yelij nihna ire hn sanimirāha tatim ör par uje eyok pwele yirahalo toy. ³⁹Per nos wir eyoklo poruwo wishi ich ye oniyokörpe uje wichi tatim ör. Shi oym ire hn sehe odo odeeshpo otir egipto oso ör hnimich. ⁴⁰Otatim Aarón otsii: “Ahakör kojach par uje oyii öryok porroshtihī par uje nöya öryok uje oyuko oyeeshpo oyitir egipto oso ör hnimich. Ese Moisés uje chiyuhu eyokihī wahachni egipto oso ör hnimich ich ye oyiraha keshi latik tew ire heke ye taächpe.” ⁴¹Shiyehē wir daalo ich oshiyokör wōjit ijaabit ichibich hn nos wir ör ire oshuu loshipo hn otsēru par uje oteeychāha ire. Ich oshiyokör ör ahamich dich par uje oteeychāha wichi wōjit ichibich uje oshiyokör. ⁴²Heke Porrosht iim ör par shi oteeychāha ese deeych hn ese shekurko hn erze porrzeebe shi itso uje Porrosht ir profeta chichewkite uje Porrosht sole: “Israel oso, erze kwarenta äyo uje olak de wahacha ese hnimich uje isa ¿je tukulo loshipo par uje eeychāhalo yokni? ⁴³Ye ahakörlope uje itsorz. Olak ahnoklo uu olak porrosht kinēhet uje iich otsii Moloc ir ihyuch hn ahnoklo uu olak porrosht kinēhet uje ich kojach pit uje iich otsii Refán uje itso porrzeebcha. Wir kojano po uje ahakörlokite

par uje eeychāhalo. Heke tyenij tuu nos wir olak imāho otaācha nehe hn ochishew olak hn nos ohnoy olak otseya olak wahacha dīt Babilonia pit.” Wichī uje profeta chichewkite.— ⁴⁴Hn Esteban tatim uu ōr bahuwo im: —Wir eyoklo poruwo wishi uje ehn ode wahacha ese hnimich uje isa ich shish otōhwa Porrosht ihyuch. Wichī shi karpit uje iich otsii tabernakulo. Wichī uje Porrosht tatim Moiseskite par uje shuu oshiyokōr oshuu seētship uje Porrosht chowa ire. ⁴⁵Eyok poruwo wishi hn uu ōr bahlut Josué oshuu otōhwa wichī karpit otseya ele hnimich uje otsatsir uu nasyone yewokite par uje ochishew ōr hnimo. Porrosht takashim ōr heke shish otserz namāho. Ese karpit ich shish de lika ele hnimich nehech terihi uu daalo uje rey David tibey uu israel oso. ⁴⁶Porrosht shish takashim rey David heke sapur Porrosht par uje shiyokōr Porrosht ihyuch. Porrosht wichī uu eyoklo porokkite Jacob lishi ir Porrosht. ⁴⁷Per Porrosht ye duhu rey David lishi niyokōr dahuch petikkite. Wichī shuu David ir ijit uje iich otsii Salomón shiyokōr dahuch. ⁴⁸Per Porrosht wichī ich dichpa. Ye debuhu pwert ehetepe uje hnakirbo oshiyokōr. Profeta nohmet tatkite im: “Porrosht sole: ⁴⁹Poōrc wichī yok pibe hn ele hnimich liki pir owich. ¿Tyenij uhulo inaapo par uje ahakōrlo pihyuch par takabuhu?” Hn uu Irhīch im: “¿Tokots paārz hnimichihī iraāpo? Nīhyok owich. ⁵⁰Nos tiyokōr wir kuchekite.”—

⁵¹Hn Esteban tatim ōr im: —Nos wir olak shish olak hu kata. Nos olak aho ich ye ahmūrlo Porroshtpe. Ye ahmūrlo ērlo Porrosht ahwospe. Nos wir olak shish ye nahmūrlope uje ahakōrlo uje Porrosht ichibich tata shuu itsorz. Nos wir olak shi olak itso uu olak poruwo wishi. ⁵²Olak poruwo wishi shish oshiyokōr mihnuwōho erze profeta wishi. Oshuu profeta yewo wishi oshuu otoy uje otata uje Cristo tyenij taācha nehe. Hn olak aslo ire hn asimlo ōr par uje uhulo oshuu oshuu toni. ⁵³Porrosht shuu ir anjele oshim olak ir leykite per ye ahakōrlope uje tata shuu itsorz.—

Oshuu Esteban oshuu toy.

⁵⁴Eseekite uje ochunt uje Esteban tatim ōrki ich ochesdelpa nehech oches dabtēre pork ich otsitak pishi wichī Esteban. ⁵⁵Per Porrosht ichibich shuu Esteban chinkiya poōrc. Shuu umo Porrosht yokōrt hn shuu umo Jesús iyehe Porrosht waāchta. ⁵⁶Esteban tatim ōr im: —Hmeychīmlo, tokomo poōrc ich isāha. Tokomo Cristo iyehe Porrosht waachjārrza.— ⁵⁷Uje ochunt Esteban ahwoso uje shuu itsorz ich otsajuwe nār ochīra nahme. Ich otibich jwertpa. Nos ooshi odale par uje ochishew ire. ⁵⁸Ochurz otseya dīt nēr ichii oshuu ochīra kojano po. Per wap erze uje ōr denunsya ire ochiyuhu nanerpi par uje ye nontew ōrpe uje oshuu Esteban oshuu toy. Oshim nanerpi ese pikihnint hnakirbitit uje iich otsii Saulo oshuu tibey. ⁵⁹Uje ehn oshuu ochīra kojano po hn Esteban orar im: —Irhīche Jesús, tokosim owa pichibich.— ⁶⁰Esteban sakir icha

dete hnimo hn tibich jwerte im: —Irhiche, ye epiyer òr par erze kuche mihñuwo uje oshiyokorñhi yok.— Uje tata shuu itsorz ich toy.

8 ¹⁻²Ese Saulo uje tibey òr nerpi ich sahmürpa uje oso oshuu wichi Esteban lishi oshuu toy. Erze hnakirbo uje oshuu Esteban oshuu toy ich ohnoko hn yewo otaächa uje ich otsahmür Porrosht. Wir uje ohnoy Esteban lishikite par uje ochihitsim hn ich oyerhpa.

Saulo shiyokör mihnikähi uu Porrosht aabo.

Eseekite shiyeha wichi deeych ichii nos wir oso oloter uu Porrosht aabo lekityo dit Jerusalén eheth. Heke nos wir Porrosht aabo otsehek ire ohno otär lekityoho ese hñimich Judea hn ohno otär lekityoho wahacha toy ese samaria oso òr hñimich. Shi erze apostole wir uje otsakahachi dit Jerusalén. ³Eseekite ichii Saulo prowa sihna uu Porrosht aabo. Masaha òr ihyuwo aho par chishew òr. Kimiji hnakirbo hn kimiji timcher ich churz òr chimchaha òr karsel eheth.

Felipe sanimiräha Porrosht ahwosoho dit Samaria.

⁴Eseekite uje nos wir Porrosht aabo otsehek ire ohno otär lekityo ich otsanimiräha Porrosht ahwoso otatim òr Cristo. ⁵Nohmet de uje iich otsii Felipe. Wichi hno tär wahacha dit Samaria ichii shiyokoräha oso tatim òr Cristo. ⁶Nos wir oso ich okihniya uje otär uje Felipe shiyokoräha òr hn ye odotiispe pork ich omo erze yar ich kihniya uje Felipe shiyokör uje ye latik pwele niyokör. ⁷Oso okihniya uje ichibiyo mihñuwo tokolihi òr aho hn ich tibich jwertpa. Oso okihniya toy uje òr paralítico hn yewo odepoy uje òr hñite wope, ese Felipe nos shuu òr owich om. ⁸Heke nos oso òr aylihi ese dit.

⁹Eseekite ich hnakirbich nohmet dechi uje iich otsii Simón. Wichi tata uje pwele shiyokör kuche uje nihyok ye latik pwele niyokör hn shish nos shuu oso ochishlabe uje odechi. Shish shuu ire dich. ¹⁰Heke nos wir oso uje òr ihir deyo nehech erze uje òr losuhlaabo ich otär uje wichi tata shuu itsorz. Omye otsii: —Ich ürpa, ele hnakirbich Porrosht ukurbo de eheth.— ¹¹Shish nos oshiyokör uje Simón tata pork ich osdeyo uje shish shiyokör kuche par uje shuu oso ochishlabe. ¹²Per uje ochunt uje Felipe shiyokoräha òr tatim òr uje Porrosht sehe tibey òr hn uje Jesús wichi Cristo uje ishi òr hñitewihñi Porrosht ahirkite ich ye odotiispe. Hnakirbo hn timcher ich okihniya uje Felipe tohirm òr. ¹³Ese Simón ye dotiispe uje Felipe tata shuu itsorz heke shuu Felipe tohirm ire toy. Wichi shish hno tär lekityo ñya Felipe hn shish chishlabe uje umo wir yar uje ye latik pwele niyokör uje Felipe shiyokör.

¹⁴Eseekite erze apostole odechi dit Jerusalén. Wir ochunt uje erze dit samaria oso ye odotiis Porrosht ahwospe heke oshuu Pedro hör Juan ohno otär wahacha dit Samaria par otekirihñi òr. ¹⁵Uje otaachñichis

ichii òr orar par erze oso uje odechi dit Samaria par uje Porrosht shuu Dechibich masaha òr aho. ¹⁶Shi Felipe tohirm òrni chîra òr uu Irhîch Jesús iich per ehn ye Porrosht Ichibich masaha òr aho. ¹⁷Uje Pedro hõr Juan ochibite nahme òr hu eeyo hn Porrosht Ichibich masaha òr aho.

¹⁸Eseekite uje Simón umo wir apostole uje ochibite nahme oso òr hu eeyo par uje Porrosht Ichibich masaha òr aho heke sehe dosim òr hnote par tiya uu Porrosht ukurbo par uje pwele shiyokõr itso òr. Umo òr im: ¹⁹—Sehe tuu anuwāhalo yok uu olak ukurbo par uje tibite pihme òr hu eeyo ich tyenij Porrosht Ichibich masaha òr aho.— ²⁰Pedro tatim ire im: —Sehe tuu erze owa hnote nõya owa uje amsaha urhuta bahluta ehete nehe pork sehe eya uu kuche uje shi Porrosht ishimihî òr. ²¹Ye owa pwele amsaha wir obiyo uje oiyokõr pork Porrosht chiraha uje owa eluuta ich mihñũ. ²²Uhu ehete chuuna uje ahakõr mihñũwo. Moym wate eluuta uje mihñũ ichii ahakõr uje Porrosht sahmũr hn owa orar apur Irhîch. Yibe kimiji perdonar owa erze eyuwo mihñũwo uje uhu eyuwo tisîr. ²³Par yok ich imeheeychpa uje shish abita kuche hn owa ich ye owa pwelpe par uje moym erze kuche mihñũwo wir uje ye Porrosht nahmũrpe.— ²⁴Simón tatim òr im: —Sehe tuu olak orar apurlo uu Irhîch par uje erze kuche mihñũwo uje atim yok wapike ich ye masaha yok lishpe.—

²⁵Eseekite uje Pedro hõr Juan otsihna otata uje omo uje Jesús shiyokõrni hn uje otata uu Irhîch ahwoso hn ohno par ocheeshpo otîr wahacha dit Jerusalén. Uje ehn ode dehet pehet shish oshiyokorāha uu samaria oso otatim òr uje Jesús ishi òr hñitewihî Porrosht ahîr pork duwo kihniya de dehet wirow.

Felipe chish etiopía osht.

²⁶Eseekite hn Irhîch ir anjel tatim Felipe im: —Bo etîr wahacha sur yit nehech aachihî ese dehet uje tokolihî wahacha dit Jerusalén hn tîr wahacha ese dit Gasa. Ese dehet chikāha ese hñimich uje isa.— ²⁷Heke Felipe hno tîr wahacha. Chish etiopía oshtihî wahacha. Wichî reyna Candace ir ibik uje tibey dit hnote. Ese hñakîrbich hñohna tîr wahacha dit Jerusalén par uje masaha templo patikit ehete par uje teeychāha Porrosht ²⁸hn ele aahle ich hno cheeshpo tîr dahuch iyāha ir jarleshta. Ehn ler Porrosht ahwoso uje profeta Isaías lishî chichewkite. ²⁹Porrosht Ichibich tatim Felipe im: —Bo etîr wate jarleshta e ijît.— ³⁰Heke Felipe hno uushi sitîr ir wate jarleshta. Chunt uje ese òr bahlut ler Porrosht ahwoso uje profeta Isaías chichewkite. Felipe tatim im: —¿Je eraha erze uje yesh owa ler?— ³¹Ese hñakîrbich tatim im: —¿Tuu inaapo par tikîraha uje ye latik chihî uje shiyokorāha yok?— Tatim Felipe par uje dohîr wate jarleshta ehete hn sakaha ahîr par uje shiyokorāha ire. ³²Erze Porrosht ahwoso uje ese hñakîrbich lerke tata shuu itsorz im: —

Ohnoy ire otseya wahacha par uje oshuu oshuu toy per ire shiyokōr shi itso obeje. Ye dish latik shi itso uje otuhu obeje wesho ich ye yerhpe. ³³Oshiyokorīhi kuche mihnuwōho ire par uje oshuu pook. Ire ye niyokōr uje mihnikpe per shi oshuu itso uje shiyokōr mīhnik. Ye latik chihī uje pwele tiskēr wir aabo pork Porrosht aabo ich okihniya. Porrosht aabo ode shi pork oso oshuu Cristo oshuu tooho lika hnimich eeych.— Wir uje Isaías chichewkite.

³⁴Ese hnakirbich tatim Felipe im: —Ele profeta Isaías ¿je shi lorzihi ire o je lorzihi hnakirtik yēr?— ³⁵Heke Felipe tatim ire erze uje lerce nehech tatim ire uje Jesús ishi oso ōr hnitewihī Porrosht ahir. ³⁶Uje ehn ohno oyāha jarleshta hn ochish awit uje dechi dehet wirc. Ese hnakirbich tatim Felipe im: —Hmeychīm, awit dechi. ¿Je om par uje ohirm yokihī lika?— ³⁷Hn Felipe tatim ire im: —Kimiji ye otiis pishī uu ĩrhīch ich om uje tokohirm owa.— Ese hnakirbich tatim im: —Yok ye tokotiispe uje Jesucristo wichi uu Porrosht ijit pisht.— ³⁸Ese hnakirbich shuu debich shuu wate jarleshta iyehe. Felipe hn ese hnakirbich oyhnmich ohno otīr ese awit hn Felipe tohirm ire. ³⁹Uje otokolihichis awit ehēt hn uu ĩrhīch ĩchībich hnoy Felipe. Heke ese hnakirbich ich ye nompope. Ire tokolihichis hno hn ich ayla pork ye dotiis Jesuspe. ⁴⁰Eseekite hn Felipe dechi dīt Azote. Tokolihī Azote par hno tīr Cesarea. Duwo kihniya de dehet wiro heke hno tīr ōr hn sanimīrāha Porrosht ahwoso uje Jesús ishi oso ōr hnitewihī Porrosht ahir nehech taachīhi dīt Cesarea.

Saulo masaha par Porrosht aap.

9 ¹Eseekite hn Saulo ye noympe uje shish tata wir Porrosht aabo tyenij oshuu ōr oshuu otoy. Heke hno tīr ese saserdote ōr bahlut pisht ikich ²hn sapur ire par chichew hute par uje ishim uu ōr bahluwo uje ode sinagoga aho wahacha dīt Damasco. Erze hute ishim ire ukurbo par uje chish wir hnakirbo hn timcher uje ye odotiis Jesuspe hn hnoy ōr seya ōr wahacha Jerusalén hn chimchaha ōr karsel ehēt. ³Uje ich de par taachīhi dīt Damasco ichii luu tāra poōrc ich hūrpa chihit ire. ⁴Saulo kayihichis hnimich hn chunt ōr ahwoso uje im: —Saulo, ¿inaapo heke shish ahakōr kuche mihnuwōho yok?— ⁵Saulo umo im: —Īrhīche, ¿owa yeēkpo?— Jesús tatim im: —Yok Jesús uje shish ahakōr kuche mihnuwōho yok. Shi owa itso wey uje ye nahmūr dīrkpe. Ir yinsirc shish chichew chīra phich uje weshtish hn ich dospa per ye dīrkpe. Owa eraha uje shish ahakōr mihnuwōho Porrosht aabo uje shuu owa dosdarakpa per shish ahakōr.— ⁶Saulo ikiyo tāra hn ich tola. Im: —Īrhīche, ¿sehe uhu tiyokōr latīkpo?— ĩrhīch tatim im: —Alehet, bo etīr dīt Damasco. Yet dechis uje tyenij tatim owa par ahakōr.— ⁷Eseekite hn erze hnakirbo uje ōya Saulo shi oyehe. Ich ye odīraha uje otata. Ochunt uu ōr ahwoso per ye onomo latīk. ⁸Uje Saulo iyehet hn sitsēr dele ich ĩle yesh pata

heke ochishew hmata hn ohnoy otseya dit Damasco. ⁹Daalo tre sakaha wahacha hn shish ile yesh pata. Ich ye taakpe hn ich ye doho latik.

¹⁰Eseekite ich hnakirbich dechi ese dit Damasco uje iich otsii Ananías. Wichí Porrosht aap. Porrosht shuu teychim kuchêrk uje ye latik pwele nomo shi ire uje umó. Írhîch tatim ire im: —Ananías.— Hn Ananías tatim ire im: —Írhîche, yok de lika.— ¹¹Írhîch tatim im: —Bo etír wahacha ese dehet uje iich otsii ye poshikpe. Etír wichí Judas ihyuch. Ekwi ese hnakirbich uje iich otsii Saulo uje tãra dit Tarso. Wichí yesh orar. ¹²Tokowa wichí kuchêrkike uje ye latik pwele nomo, shi ire uje umó. Tokowa Saulo owa uje tyenij aachîhi ire ahir. Titim ireke too: “Ese hnakirbich iich otsii Ananías. Wichí uje tyenij chibite nahme eheta eeych par uje erze ele ich owich om.”— ¹³Ananías tatim im: —Írhîche, shish tukunt uje otata ese hnakirbich shish shiyokôr kuche mîhnuwôho uu oso uje ye odotiis owape uje ode dit Jerusalén. ¹⁴Ele aahle erze saserdote ôr bahluwo uje ode dit Jerusalén oshim ire ukurbohna par uje nos chishew oso uje oteeychãha owa lika.— ¹⁵Per uu Írhîch tatim Ananías im: —Bo ahakôr uje titim owa pork ese hnakirbich tihlakite par uje hno tîr lekityo sanimirãha pahwoso nehe. Tyenij tatim pahwoso wir dihipo kinãho, tatim uu ôr reye hn tatim uu israel oso toy. ¹⁶Yok tyenij tokowa ire kuche doso ich kihniya uje oso oshiyokôr ire nehe shi pork sanimirãha pahwoso.— ¹⁷Ananías hno tîr Judas ihyuch uje Saulo de hn masaha ehét. Chibite nahme Saulo huta eeych hn tatim ire im: —Ermano Saulo, uu Írhîch Jesús wichí tokolihi ekichîhi wahachhna dehet pehet uje ehn ye aachîhi lika petikhna. Wichí uje shuu tikirêt par uje tukuta eli hn par uje Porrosht Ichibich masaha ehét.— ¹⁸Shiyehé uje tatim ire shuu itsorz hn kuchêrk tãra uu ir ile ehét shi itso uu loshiyo yûhir hn umó lekityopo. Saulo iyehet hn hno ãya Ananías par wichí tohirm ire. ¹⁹Depwe uje taak hn ukurbo masaha irpo.

Saulo sanimirãha Porrosht ahwosoho dit Damasco.

Eseekite hn Saulo sakahachis uu Porrosht aabo ôr ahir ese dit Damasco shuu daalo arhaabo ²⁰hn shish hno masaha wir sinagoga aho sanimirãha Porrosht ahwoso tatim ôr uje Jesús wichí uu Porrosht Ijît pisht. ²¹Nos wir oso uje odechi sinagoga ehét ochunt uje tata shuu itsorz ich nos ochishlabe. Omye otsii: —¿Je liki uu hnakirbich uje prowa síhna uu oso uje oteeychãha Jesushi wahacha Jerusalén? ¿Je wichí uje taachîhi lika par uje chishew erze oso uje ye odotiis Jesuspe par uje hnoy ôr seya ôr wahacha erze saserdote ôr bahluwo ôr ikich?— ²²Saulo shish ma chirahapa uje sanimirãha Porrosht ahwoso nehech erze israel oso uje odebuhu Damasco ich ye odiraha keshi tyenij otatim ir latikpo. Ire shish shuu imeheeychpa uje Jesús wichí uu Cristo. Ire uje ishi oso ôr hnitewihi Porrosht ahir.

Saulo hno yuhwo.

²³Eseekite uje ich daalo kihniya uje Saulo dechi Damasco hn nos wir israel oso ochibite par oshuu ire oshuu toy. ²⁴Saulo chunt uje sehe oniyokorñhi ire. Kal deeych hn dihlahk ich ir imãho shish oyem irehe wahacha dit ebich par uje oshuu ire oshuu toy. ²⁵Uje dihlahk kite hn Porrosht aabo oshuu Saulo masaha kanasta dich eheth hn ochirmasñhi ese moraylt pit uje chipeẽsa dit par uje Saulo yuhwo.

Saulo de dit Jerusalén.

²⁶Eseekite uje taachñhi dit Jerusalén ich sehe tñr uu Porrosht aabo òr ahir per nos wir òr ire ich otola. Ich otsotiis uje wichi masaha par Porrosht aap. ²⁷Bernabé hnoy Saulo seya wahacha apostole òr ikich. Tatim òr uje ìrhñch tokoliñhi Saulo ikichiñhi wahacha dehet pehet uje wichi tñr Damasconi hn keytkër ire. Tatim òr toy uje ehn de wahachhna dit Damasco ich shish sanimirãha Porrosht ahwoso tatim òr Jesús iluu hn ye tola latik. ²⁸Heke Saulo sakahachis uu apostole òr ahir hn shish tñr lekityoho dit Jerusalén hn sanimirãha Porrosht ahwoso tatim òr Jesús iluu. Ich ye tola latik. ²⁹Saulo keytkër uu israel oso uje otseẽt uu griego òr ahwoso per nos wir òr ire òr prowa sehe oduhu ire oduhu toy. ³⁰Uje erze Porrosht aabo ochunt uje itsorz heke ohnoy Saulo otseya wahacha dit Cesarea hn oshuu hno seyhi tñr dit Tarso. ³¹Eseekite ich nos wir Porrosht aabo uje ode lekityo erze hnimo Judea, Galilea hn Samaria ich nñhyok ye latik niyokõr mihnikñhi òr. Porrosht Ichibich shuu wir daabo òr ukurbo deyo de. Shish shuu òr aho kiis hn ma otsahmür uu ìrhñch hn shuu ma okihniya.

Pedro chukuta Eneas chñra Jesús iich.

³²Eseekite uje ehn Pedro hno tñr lekityo tekiriñhi uu Porrosht aabo nehech chish uu yewo uje ode wahacha ese dit uje iich otsii Lida. ³³Uje taachñhi wahacha hn chish hnakirbich uje iich otsii Eneas. Wichi osho ãyo uje shish de kamit eeych pork wichi paralítico. ³⁴Pedro tatim Eneas im: —Eneas, Jesucristo chukuta owa. Alehet hn enshii owa kamit.— Shiyeh uje tatim ire shuu itsorz ich ese hnakirbich iyehet. ³⁵Nos wir oso uje odechi dit Lida hn ese dit Sarón omo uje ese hnakirbich ðirkñhi lekityo heke ich nos wir òr ire ye odotiis ìrhñchpe.

Dorcas ikpo.

³⁶Eseekite wahacha ese dit Jope timcharrza de waa je iich otsii Tabita. Griego òr ahwoso iich otsii Dorcas. Wate Porrosht aap. Asa timcharrza shish shiyokõr uje ich om hn shish takashim oso uje òr losuhlaabo. ³⁷Shiyeh uje wir daalo uje Pedro de dit Lida hn asa timcharrza permo

nehech toohochi dît Jope. Ochûrhu wate hn ohnoy ochimchaha pwert eheth uje de yet eeych. ³⁸Ese dît Jope ye dukuhlehechispe ese dît Lida uje Pedro de. Uje erze Porrosht aabo ochunt uje Pedro dechi hn oshuu hnakirbo ôr osiyer ohno otekirihi ire. Uje otaächa hn otatim Pedro otsii: —Sehe oyuhu Mëya ôryok shichish oyitîr ese dît Jope.— ³⁹Pedro hno îya ôr. Uje taachîhi wahacha ich ohnoy otseya ese pwert uje de pwert yet eeych uje Dorcas late de. Nos wir poluu uje odechi ochipeësa Pedro. Nos oyerh hn ochowa uu bortiso uje Dorcas chichewni. ⁴⁰Pedro nos shuu wir oso otokolîhi ejwert. Uje nos otokolîke hn icha dete hnimo par orar. Uje yuwirke ich chinkiya teychim Tabita hn umo im: —Tabita, alehet.— Uje wate chitsêr dele hn teychim Pedro hn sakir. ⁴¹Pedro chishew hmata shuu iyehet. Uje iyehetike hn Pedro tibii uu poluu hn nos wir Porrosht aabo yewo par uje chowa ôr uje ikaka. ⁴²Nos wir oso ochuntihi lekityoho ese dît Jope heke ich oso okihniya ichii ye odotiis uu îrhîchpe. ⁴³Pedro shi sakahachis dît Jope nehech shuu daalo kihniya. Shi sakaha wichi ihyuch ese hnakîrbich uje iich otsii Simón. Wichi chishew obiyo shi tohirm kwer imisht par shuu koota.

Pedro tekirihi Cornelio ihyuch.

10 ¹Eseekite wahacha dît Cesarea hnakîrbich de uje iich otsii Cornelio. Wichi kapitan uje tibey ohyerptosô ôr weeta nohmata waa je iich otsii Italiano. ²Îre ich sahmûr Porrosht hn tola. Nos wir îr aabo hn îr iiso ôr itspo nos otola Porrosht toy. Îre shish ishimîhi israel oso ôr kuche uje nihyokîhi ôr ahîr, hn ire shish orar sapur Porrosht. ³Deeych yetkite uje a la tre yilka hn umo kuchêrk uje ye latik pwele nomo shi ire uje umo. Umo Porrosht îr anjel uje masaha pwert eheth hn tatim im: —Cornelio.— ⁴Cornelio teychim pishi hn ich tola. Tatim ire im: —Îrhîche, ¿sehe uhu tiyokôr latikpo?— Porrosht îr anjel tatim im: —Porrosht shish chunt uje owa orar apur ire hn teychim erze kuche uje shish asimîhi uu oso uje ôr losuhlaabo. ⁵Uhu hnakirbo odo otîr wahacha dît Jope par uje otôhwa ese hnakîrbich uje iich otsii Simón. Wichi iich yet otsii Pedro. ⁶Ese hnakîrbich de wichi ese hnakîrbich yet ihyuch uje iich otsii Simón uje tohirmîhi kwer imisht par uje shuu koota. Ese hnakîrbich ihyuch de onoota bahluta wîrc. Ese Simón Pedro tyenîj shiyokorâha owa uje tyenîj ahakôr.— ⁷Uje Porrosht îr anjel hnooko hn Cornelio tibii uu delo uje ôr osiyer hn ohyerptosht nohmet îya ôr uje tola Porrosht toy. ⁸Nos tatim ôr uje tokolîke uje itsorz hn shuu ohno otîr dît Jope.

⁹Uje ohno deeych nohmîra hn pehet îya hn wir ode par uje otaachîhi dît Jope. Eseekite hn Pedro dohîr Simón ihyuch eeych uje ôr owich om de par uje sakaha hn orarihichis. ¹⁰Ich iyuwo sêhi sehe taak. Ehn oshiyokôr oposht par uje tyenîj otaak hn umo kuchêrk uje ye latik pwele nomo shi ire uje umo. ¹¹Pedro teychim poôrc uje sitsêr ire hn umo kuchêrk uje

ihnimich shi itso sawinta dich uje oshiyeru waso kwatro. ¹²Asa sawinta nos wir de eheth erze loshipo uje hnite de kwatro hn nos wir echire hn nos wir chipirme. ¹³Pedro chunt or ahwoso uje tata im: —Pedro, alehet tuk kuchit hn ew.— ¹⁴Pedro tatim im: —Irhiche, ye ompe. Yok yelij taw wir oposo uje mihnūwo uje yelij otew.— ¹⁵Ich chunt or ahwospo uje umo im: —Porrosht wichi uje shuu wir om heke ye ompe uje on: “Wir mihnūwo.”— ¹⁶Tatim tre bese hn ese uje itso sawinta ich hno tir poorzpo shichish.

¹⁷Pedro shuu deyuwo tisir par uje chiraha keshi duhu inaapo erze kuche uje umoko uje ye latik pwele nomo hn erze hnakirbo otaachihichis uje otara Cornelio ihyuch. Shi okeytker oso par ochiraha Simón ihyuch. Uje otaachihhi Simón ir patikit uhurra ¹⁸ich otibich jwerte sehe odiraha kimiji uu Simón chihichi uje iich yet otsii Pedro. ¹⁹Eseekite uje ehn Pedro shuu deyuwo tisir eyucha uu kuche uje umoko hn uu Porrosht ichibich tatim im: —Hmeychim, hnakirbo ode wahacha or tre. Yesh ochukwi owa. ²⁰Alehet. Ahnimich. Bo etir or. Ye atila uje Meya or pork yok uje tuu otaachihhi lika.— ²¹Pedro ihnimichihichis ese or ihyuch eeych hn hno tir wir hnakirbo. Umo or im: —Yok uje yesh ekulo yok. ¿Je sehe uhulo tiyokor latikpo?— ²²Nos wir or ire otatim otsii: —Ese ohyerptoso or kapitan uje iich otsii Cornelio shuu oyirethna. Wichi hnakirbich ich iluuta om hn ich tola Porrosht. Uu israel oso shish otata uje ire iluuta om.

Deeych yethna hn Porrosht ir anjel tokolihi Cornelio ikich hn tatim ire par uje shuu etir wahacha ir ihyuch par uje ekitker ire.— ²³Hn Pedro shuu Cornelio ibiyo omasaha pwert eheth par uje omuhuchis ese dihlich. Uje dechol hn Pedro hno iya or. Porrosht aabo nohmiramo ohno oya ir toy. Wir otara dit Jope. ²⁴Deeych yet ich otaachihhi ese dit Cesarea. Eseekite hn Cornelio shi iyem orihhi dahuch eheth. Nos shuu wir deyso otakisho lawichihichis hn erze ir ihyero yewo uje ich otsahmur ire. Nos ode ese ir ihyuch eheth oyem Pedro. ²⁵Uje Pedro taachihhi ese Cornelio ihyuch hn ese Cornelio dalehe arhich hn icha dete hnimoho ikich par uje teeychaha Pedro. ²⁶Pedro chishew hmata shuu iyeheth. Tatim im: —Alehet pork yok hnakirap. Shi yok itso owa.— ²⁷Okeytkerye nehech omasaha pwert eheth. Pedro umo uje ich oso okihniya uje otakisho lawichihhi pwert eheth. ²⁸Tatim or im: —Nos wir olak ich erahalpa uu oryok iluu chibite uje ye ompe par uje oyakisho oryok owichihhi dihipo kinaho or ahir hni par oyekirihhi or. Per Porrosht shiyokoraha yok uje ich ye ompe uje tiita tuu wir oso or mihnūwo uje ye or pihnapsope ²⁹heke uje ebiilo yokhna ich tikirēt shichish hn ich ye tikitiloho latik. Sehe tikiraha keshi inaapo heke ebiilo yokhna par uje takaachihhi lika ele olak ahir.— ³⁰Cornelio tatim im: —Ich terihhi daalo kwatro hn shiyehe wate orta a la tre yilkahna uje tokoym uje takaak par uje tikeeychaha Porroshtihhi pihyuch hn hnakirbich tokolihi pikich. Ich ir ishuwo hure. ³¹Tatim yok im:

“Cornelio, Porrosht chunt uje shish owa orar apur ire. Chiraha uje shish asimihî kuche uu oso uje ich òr losuhlaabo. ³²Heke tyenij uhu hnakirbo odo otîr wahacha ese dit Jope par uje otôhwa ese hnakirbich uje iich otsii Simón. Ir iich yet otsii Pedro. Wichî tekirihi ese hnakirbich yet ihyuch uje ir iich otsii Simón. Wichî chishew obiyo tohirmihî kwer imisht par uje shuu koota. Ese hnakirbich ir ihyuch de onoota bahluta wirc.”— ³³Hn Cornelio im: —Heke tuu ohno shichish par uje otôhwa owahna. Ahakôr om uje erêtike. Ele aahle ôryok de lika par oiyokôr uje Porrosht sahmûr uje oyêr uu ahwoso uje írhih ishîm owa par uje atîm ôryok.—

Pedro sanimirâha Porrosht ahwosoho Cornelio ihyuch.

³⁴Eseekite ichii Pedro chiilehet tatîm òr im: —Ele aahle ich tikiraha uje ich ûrpa uje Porrosht ye duhu oso òr kinâho kinâhope. Nos shuu òr itsye. ³⁵Nos wir oso uje ode îrmo lekîtiyo uje otola Porrosht hn uje shish oshiyokôr uje om hn Porrosht shuu omasaha par ir aabo. ³⁶Porrosht shuu otatîm uu israel oso par uje ochiraha ir ahwoso uje ich om uje shuu oso òr aho kiis pork Jesucristo ishî òr hnitewihî Porrosht ahîr. Jesucristo wichî uu nos oso òr yinsîrc pisht. ³⁷Nos wir olak ich erahalo uje tokolihi wahachni ese israel oso òr hnimich. Uje Juan lishî iyehe uje tohîrm oso ichii Jesús hno tîr lekîtiyoho wahacha Galilea hn tîr lekîtiyoho wahacha Judea. ³⁸Jesús neêhe Nazaretnî. Porrosht chiihla ire hn ishîm Dechîbich hn ishîm dakîrbo toy, heke Jesús shish tîr lekîtiyo hn shiyokôr kuche uje om. Nos chukuta oso uje demonyo de òr aho. Porrosht shish takashîm ire. ³⁹Ôryok nos oyumo uje itsorzni heke oyitîr lekîtiyo oyitîm oso uje Jesús shiyokorîhi wahacha ese israel oso òr hnimichni hn wahacha ese dit dich eheth uje iich otsii Jerusalén. Wir ochowish ochîbite krus eeych par uje oshuu oshuu toni ⁴⁰per uje terîhi daalo trekite ich Porrosht shuu ikpo. Porrosht shuu tokolihi ôryok ikichni par uje oyeychîm uje ikpo.— ⁴¹Hn Pedro tatîm òr im: —Wichî ye nos tokolihi oso òr ikich petikni. Shî tokolihi ôryok ikich pork ôryok uje Porrosht chiihla par uje tyenij oyiita uje oyumo. Uje ikponi hn oyaakîhi ahîr hn oyooho ahîr. ⁴²Ire uje shuu oyitîr uu israel oso par uje oyanimirâha uu Porrosht ahwoso. Oyitîm òr uje Porrosht wichî uje chîbite Jesús par jwe par shuu nos sepyêr wir topo hn nos wir uje yesh òr ika nehe. ⁴³Nos wir profeta poruwo wishî uje ehn odekîte otatîm oso uu Cristo. Otatîm oso otsii: “Nos wir oso kimiji ye odotiis Cristope ich tyenij Porrosht perdonar òr erze kuche mîhnûwo uje shish oshiyokôr uje ye Porrosht nahmûrpe. Shî tyenij otsapur Cristo par uje ishî òr hnitewihî Porrosht ahîr.”—

Porrosht ishîm Dechîbich dihîpo kinâho.

⁴⁴Eseekite uje ehn Pedro chiilehet keytkêr òr hn Porrosht Ichîbich ihnimichîhi wir òr ahîr erze oso uje otêr Pedro. ⁴⁵Nos wir Porrosht aabo

uje òya Pedro uje tĩr Cornelio ihyuch wir israel oso toy. Wir ochishlabe uje Porrosht ishĩm Dechĩbich uu dihipo kinãho shuu masaha òr aho itso uje masaha israel osoni. ⁴⁶Imeheeych uje masaha òr aho pork ochunt uje Porrosht Ichĩbich shuu nos otseēt òr ahwoso kinãho hn oteeychãha Porrosht. Heke Pedro tatĩm òr im: ⁴⁷—¿Je yeēk chĩhi uje ye nahmũrpe par uje oyohĩrm nãhu oso? Imeheeych uje Porrosht Ichĩbich masaha òr aho itso uje masaha eyokloni.— ⁴⁸Heke Pedro shuu otohĩrm òr ochĩra Jesucristo ir iich. Depwe ich nos wir òr ire otsapur Pedro par uje sakaha òr ahir shuu daalo arhaabo.

Pedro tatĩm òr uje shiyokorĩhi wahacha Cornelio ihyuch.

11 ¹Eseekite hn apóstole hn nos wir Porrosht aabo yewo uje odechi hnmich Judea ochunt uje dihipo kinãho omasaha par Porrosht aabo toy. ²Heke uje Pedro cheeshpo tĩr dīt Jerusalén ich nos wir israel oso uje òr Porrosht aabo ich otsowãha Pedro. ³Otatĩm otsii: —¿Inaapo heke etĩr wir dihipo kinãho òr ihyuwohna hn aakihi òr ahir?— ⁴Pedro nos tatĩm òr uje tokolihi irni shuu itsorz im: ⁵—Uje ehn yok de wahacha ese dīt Jopehna hn yok orar hn tokomo kuchẽrk uje ye latik pwele nomo. Tokomo kuchĩt itso sawĩnta dich uje tãra poõrc. Oshiyeru waso uje kwatro ihnimichĩhi ese uje yok de. ⁶Uje takachĩm eheth hn nos tokomo loshĩpo kinãho uje de eheth. Tokomo ilpiyo hn echĩre de eheth hn tokomo chipĩrme uje de eheth toy. ⁷Tukunt òr ahwoso uje tatĩm yok im: “Pedro, alehet tuk kuchĩt hn ew.” ⁸Titĩm too: “Irhĩche, nos wir oposo uje dechi ye ompe par uje otew. Yelij taw tuu itsorz.” ⁹Tukunt uu òr ahwospo uje tãra poõrc tatĩm yok im: “Uje Porrosht chĩbite shuu om ich ye ompe uje on mĩhnũwo.” ¹⁰Ahnũwo kuche tokolni tre bese hn odalii ochish poõrzpo. ¹¹Shiyeha uje tĩr poõrc hn hnakĩrbo òr tre otaachĩhi wahacha ese pwert uje yok de. Ochukwi yok. Wir uje otãra ese dīt Cesarea. ¹²Porrosht Ichĩbich tatĩm yok im: “Bo Mẽya wir hnakĩrbo. Ye owa koswãha òr.” Erze Porrosht aabo uje òr seys òya yokhna uje oyomsaha wichĩ dihip kinẽhet ir ihyuch. ¹³Ese dihip kinẽhet ich nos tatĩm òryok uje umo Porrosht ir anjel uje tokolihi ikĩchĩhi wahacha ir ihyuchhna. Ese anjel tatĩm ire im: “Uhu hnakĩrbo odo otĩr wahacha dīt Jope par uje otõhwa ese hnakĩrbich uje iich otsii Simón. Ir iich yet otsii Pedro. ¹⁴Ire tyenij shiyokorãha owa par uje owa hn nos wir owa eeyso òr pwele aachĩhĩlo wahacha Porrosht ahir nehe.”— ¹⁵Hn Pedro tatĩm erze apóstole im: —Ichii tikĩtkẽr ese Cornelio hn erze yewo uje ode ahir hn Porrosht Ichĩbich masaha òr aho shĩ itso uje masaha eyoklo wapni. ¹⁶Uje tokole itsorz hn peyucha uu Irhĩch ahwoso uje tatĩm eyokni im: “Juan lishi tohĩrm orĩhi awĩtkite per daalo arhaabo hn nos wir olak tyenij Porrosht ishĩmĩhi olak Dechĩbich shĩ itso uje tohĩrm olak chĩra Dechĩbich.” ¹⁷Heke Porrosht ishĩmĩhi òr Dechĩbich shuu itso uje ishĩmĩhi eyokloni uje ye yotiislo eyok Irhĩch

Jesucristo petikni. Kimijî tiyokõr mihñikhna ich Porrosht itspo.— ¹⁸Uje ochunt Pedro ahwoso ich ye onowähape. Oteeychãha Porrosht otsii: — Heke Porrosht chibite par uje nos wir dihipo kinãho òr pwele ochuuna uje oshiyokõr mihñuwo hn oym uu deluu mihñu uje shish oshiyokõr uje ye Porrosht nahmürpe par uje oshiyokõr uje Porrosht ahwoso tata shuu itsorz. Heke Porrosht perdonar erze dihipo kinãho hn ishîm òr ikirîr uje yelij nihna ire itso uje ishîm eyok.—

Ichii Porrosht aabo ode Antioquía.

¹⁹Eseekite uje oshuu Esteban oshuu tokite ich nos wir Porrosht aabo otsehek irehe lekityo. Yewo ohno otîr wahacha hñimich Fenicia hn yewo ohno otîr wahacha hñimich Chipre hn yewo ohno otîr wahacha dit Antioquía. Shish otsanimirãha Porrosht ahwoso per shi otatim uu israel oso. ²⁰Per erze Porrosht aabo uje otãra hñimich Chipre hn yewo uje otãra hñimich Cirene wir ohno otîr ese dit uje iich otsii Antioquía. Uje otaachihichi ichii otsanimirãha Porrosht ahwoso otatim uu dihipo kinãho toy uje odechi uje otãra griego oso òr hñimich. Otatim òr uje Irhîch Jesús tokite par uje ishî oso òr hñitewihî Porrosht ahîr. ²¹Shish uu Irhîch takashîm òr hn ich oso okihniya ye odotiis òrpe hn otsapur Jesucristo par ishî òr hñitewihî Porrosht ahîr hn omasaha par Porrosht aabo. ²²Eseekite hn Porrosht aabo yewo uje odechi dit Jerusalén ochunt uje dihipo kinãho omasaha par Porrosht aabo wahacha dit Antioquía heke oshuu Bernabé hno tîr dit Antioquía par uje teychîm òr. ²³Uje Bernabé taachihî wahacha hn umo uje imeheeych uje ye odotiis Porroshtpe heke ire ich aylpa. Tatim òr par uje shish ye odotiis uu Irhîch hn yelij oduhu daho kinãho. ²⁴Ese Bernabé wichi hnakirbich ich ir iluuta om hn Porrosht fchibich de ehét. Ye dotiis uu Porroshtpe heke erze oso uje ochunt ir ahwoso uje sanimírãha Porrosht ahwoso ich okihnipa uje omasaha par Irhîch aabo. ²⁵Eseekite hn Bernabé hno tîr wahacha dit Tarso par uje chukwi Saulo. ²⁶Uje chish ich hnoy seya wahacha dit Antioquía. Oshuu äyt nohmira uje otsakahachis erze Porrosht aabo òr ahîr. Òr ire shish otakisho lawich hõr wir Porrosht aabo ich okihniya hn oshiyokorãha òr. Hn erze dit Antioquía oso ichii ochukwëra wir Porrosht aabo òr iiyo otsii Cristiano.

²⁷Eseekite uje Bernabé hn Saulo odechi dit Antioquía hn profeta otaãcha. Otãra wahacha dit Jerusalén. ²⁸Uu profetit nohmet iyehetihî Porrosht aabo òr ehét. Ese profetit iich otsii Agabo. Wichi Porrosht fchibich shuu chiilehet tatim òr im: —Deeych yet nehe ich sewit dich ihñimichihî lika îrmo.— Ese sewit ihñimich uje ehn wichi Claudio rey. ²⁹Porrosht aabo uje odechi dit Antioquía sehe otakashîm Porrosht aabo yewo uje odechi hñimich Judea. Kal nohmira tyenij ishîm uje ir pwele par uje otakashîm òr par uje ye sewit nÿyhi òrpe. ³⁰Oshiyokõr uje itsorz hn oshuu Bernabé hn Saulo ohnoy erze hnote par uje oshîm uu Porrosht

aabo òr bahuwo uje òr iiyo otsii anciano uje ode wahacha ese hnimich Judea.

Herodes shuu oshuu Santiago oshuu toy hn shuu ochishew Pedro.

12 ¹Eseekite hn rey Herodes shuu ochishew Porrosht aabo nohmiramo par uje shuu oshiyokòr kuche mihnuwòho òr. ²Ire shuu oshuu wichi Santiago lishi oshuu toy ochira espada. Wichi uu apóstol Juan leshibich. ³Uje rey Herodes chirahaka uje nos wir israel oso otsahmür uje wichi shuu oshuu Santiago oshuu toy ich shuu ochishew Pedro toy. Ochishew ire uje erze israel oso òr ahamich dich tokole uje otew pankite uje niñyok ye eyhirāsh. ⁴Uje rey Herodes chishew Pedro hn shuu ohnoy ochimchaha karsel ehēt. Ishim uu ohyerptoso òr dyes y seys uje òr wee kwatro par uje otibey. Herodes chibite uje ese òr ahamich yuwir nehe ich tyenij shuu ohnoy otseya wahacha oso òr ikich par uje shuu oshuu oshuu toy. ⁵Uje ehn Pedro de wahacha karsel ehēt ich otibepa per Porrosht aabo shish òr orar otsapur Porrosht par uje takashim Pedro.

Porrosht chiyuhu Pedroho karsel ehēt.

⁶Eseekite uje ich dihlich hn Pedro umuhu wir òr ehēt erze ohyerptoso uje òr osiyer. Oshiyeru uku kenena oshuu tēhi ohyerptoso òr uku. Uu ohyerptoso yewo oyehe wate karsel ebich. Uje dechole hn Herodes de par uje chiyuhu Pedro par uje shuu ohnoy otseya wahacha par uje oso oteychim uje shuu oshuu Pedro oshuu toy. ⁷Per ese dihlichni ichii Irhich ir anjel masaha wate karsel ehēt hn ich chihit ese uje Pedro de. Sakahir Pedro arzibich hn shuu Pedro nāhi. Tatim im: —Erihi shichish.— Ich uu kenena tokolihi Pedro hme. ⁸Ese anjel tatim im: —Anāha asuwo hn erihī erihyo.— Pedro shiyokòr uje wichi tatim. Tatim im: —Anāha anerpta hn yuko Mēya yok.— ⁹Pedro tokolihi karsel ehēt hno iya ese anjel, per ire ich ye direhepe uje ich ūru uje ese anjel shiyokorīhi ire. Chibite uje shi chikēra uje tokolihi karsel. ¹⁰Ohno oyuwe ohyerptosht webich osht hn oyuwe toy uu ohyerptosht nēr osht. Ohno ochish waa pwert uhurra waa je fyerzo uje tyenij ochikāha par otokole otir dit ehēt. Uhurra chitsēr ire hn otokole. Uje ich ohno odirkīhi dit ehēt pikaap hn Pedro teychim ich niñyok ye anjeltikish. ¹¹Uje Pedro chiraha uje tokolihi karsel ehēt hn im: —Ich ūru uje Irhich shuu ir anjel chiyuhu yokihī rey Herodes hme par uje ye duhu oduhu yok oduhu tikiti. Erze israel oso sehe oteychim yok uje tikiti nehe per ye oteychim yokpe.—

¹²Uje Pedro kemihī uje tokolihi karsel ehēt ich hno tīr María ihyuch. Wate Juan ir data. Ese Juan ir iich yet otsii Marcos. Porrosht aabo okihniya otakisho lawichihichis ese María ihyuch ehēt hn òr orar otsapur Porrosht par uje takashim Pedro. ¹³Pedro shuu pwert uhurra waa je

de dehet wirc hn timcharrza apibitita hno dale waa je iich otsii Rode. Tatim im: —¿Owa yeēkpo?— ¹⁴Chunt Pedro ahwoso hn ich aylpa, per ye ditsēr pwert uhurrzpe. Hno uushi tatim ōr im: —Pedro dechi pwert ebich.— ¹⁵Otatim otsii: —Owa totihla.— Per ire shish tatim ōr uje ich ūru uje wichi Pedro. Heke nos wir ochibite uje wichi shi ir anjel uje shish tibey ire. ¹⁶Mahn Pedro shish shuu pwert uhurra. Uje otsisēr ich omo hn ich nos ochishlabe. ¹⁷Pedro seem nahmita par uje shuu ye odiilehetpe hn nos tatim ōr uje Irhīch chiyuhu irehe karsel ehete. Tatim ōr toy im: —Atimlo Santiago hn nos atimlo Porrosht aabo yewo uje Porrosht chiyuhu yokihī karsel ehete.— Uje sihna lahwoso keytkēr ōr ich hno tokolihichis hno tīr owich yet.

¹⁸Eseekite uje lekityo poro ich ohyerptoso onīhi ich ochishlabe uje Pedro nihyokihī ōr ahīr. ¹⁹Rey Herodes shuu ochukwi Pedro per ich ye odishpe, heke keytkēr uu ohyerptoso uje otibey Pedroko. Shuu omasaha Pedro owich par uje oshuu ōr oshuu otoy.

Rey Herodes toy.

Eseekite ich Herodes tokolihichis hnimich Judea hn hno tīr wahacha dīt Cesarea par uje sakahachis shuu daalo arhaabo. ²⁰Rey Herodes ich chesdelpa chowāha wir dīt Tiro oso hn erze dīt Sidón oso. Heke nos wir duuwo oso otakisho lawich par uje okeytkērye par uje nos oshuu deyuwo itsye. Sehe odo otīr rey Herodes ikich. Wap nos ohno otīr ese hnakīrbich uje iich otsii Blasto par uje sehe oduhu takashim ōr. Ese Blasto wichi rey Herodes ir ibik. Sehe oduhu rey Herodes ehēt kiisihī ōr pork ōr poso shi tāra ese rey ir hnimich. ²¹Eseekite hn rey Herodes chibite deeych par uje otirēt nehe. Uje terihī ese deeych ich rey Herodes iyāha ōr ishuwo uje ich ihīrtso uje rey oyāha hn sakaha debita eeych hn keytkēr ōr. ²²Nos wir oso uje ochunt rey Herodes ir ahwoso ich nos otibich otsii: —Erze ir ahwoso ye tāra Herodespe. Shi tāra uu porrosht yet.— ²³Uje otata oshuu itsorz hn Herodes ye tata latik heke ese Irhīch ir anjel shuu wichi permo pork ye duhu Porrosht dichpe. Shuu dichashīro masaha ehēt tew nehech shuu toy. ²⁴Eseekite ich Porrosht ahwoso chūr lekityohochis hn ich oso okihniya ich ye odotiis irpe.

²⁵Eseekite uje Bernabé hn Saulo otsihna debiyohochis dīt Jerusalén hn ohno ocheeshpo otīr dīt Antioquía. Ohnoy Juan. Ir iich yet otsii Marcos.

Saulo hn Bernabé ohno otsanimirāha Porrosht ahwoso.

13 ¹Eseekite hn Porrosht aabo ode dīt Antioquía. Ōr bahuwo odechi toy. Wir ōr profeta hn yewo ōr maestro. Nos wir ōr ire ōr iiyō otsii Bernabé hn Simón. Ese Simón ir iich yet otsii Negro. Uu ōr bahlut yet iich otsii Lucio uje tāra hnimich Cirene. Uu yet iich otsii Manaén. Uje ehn ijaapkite shish hōr rey Herodes ōyye. Saulo wichi ōr bahuwa

toy. ²Uje erze òr bahluwo otakisho lawich hn oteeychāha Porrosht ich ye otaakpe par uje òr orar otsapur Porrosht hn Porrosht Ichibich tatim òr im: —Moymlo wichi Bernabé hn Saulo par uje oniyokòr erze obiyo uje tokosim òr.— ³Ich uhurc uje oym labiso hn òr orar hn ochibite nahme òr hu eeyo hn oshuu ohno par oshiyokòr erze obiyo uje Porrosht Ichibich shuu oshiyokòr.

Saulo hn Bernabé otír hnimich Chipre.

⁴Eseekite hn uu Porrosht Ichibich shuu Saulo hn Bernabé ohno otír dit Seleucia, oyāha pohorrza hn ohno otír hnimich Chipre. ⁵Uje otaachīhichis ese dit Salamina hn omasaha uu israel oso òr sinagoga ehēt ichii oshiyokorāha oso òr Porrosht ahwoso. Juan Marcos ĩya òr toy par uje takashim òr. ⁶Eseekite ich ohno odirkīhi lekītiyo ese hnimich nehech otaachīhi wahacha dit Pafos. Ochish uu israel osht uje iich otsii Barjesús. Wichi magoya. Ese Barjesús shish tata uje ir profetya per shi ukushii. ⁷Wichi shish takashim gobernador uje iich otsii Sergio Paulo. Ese gobernador ich eykdeyo. Wichi shuu otībii Bernabé hn Saulo pork sehe duhu otatim ire Porrosht ahwoso. ⁸Uje otaachīhi ir ahir hn ese mago dechi. Ir iich yet otsii Elimas uje otsii mago. Sehe prowa nontew òr pork wichi sahmūr uje gobernador sotiis Porrosht ahwoso. ⁹Saulo ir iich yet otsii Pablo. Porrosht Ichibich de ehēt. Pablo teychim pishi wichi magit hn tatim im: ¹⁰—Owa Satanás ir aap. Owa nos etak uu kuche uje om. Owa kushiyak hn eyuwo mihnūwo. Shish uhu Porrosht ahwoso poshik uje titim gobernador. ¹¹Porrosht tyenij sepyēr owa hn shuu ele pata par daalo arhaabo nehe. Ich ye owa pwelpe par uje eychim uu deeych.— Shiyehē uje Pablo tatim ire shuu itsorz ichii ile pata hn shi sakahir lekītiyo teyāha par uje yeēk chishew hmata hn hnoy ire. ¹²Uje ese gobernador umo uje tokole itsorz ich ye dotiis Porrosht ahwospe. Uje chunt uu ĩrhīch ir ahwoso ich shuu chishlabe.

Pablo hn Bernabé otír Antioquía uje de hnimich Pisidia.

¹³Eseekite hn Pablo hn erze ir ihyēro ohno oyāha pohorrzihichis ese dit Pafos par uje otír wahacha dit Perge. Ese dit dechi hnimich Panfilia. Uje otaachīhichis hn Juan hno cheeshpo tīr wahacha dit Jerusalén, ¹⁴per Pablo hn Bernabé otokolihichis dit Perge hn ohno odirkīhi hnimich otír dit Antioquía uje dechi hnimich Pisidia. Uje terīhi sabta hn ohno omasaha sinagoga ehēt hn otsakaha. ¹⁵Uje erze òr bahluwo uje otībey sinagoga otsihna uje òr ler Porrosht ahwoso hn oshuu otatim Pablo hn Bernabé omo òr otsii: —Ōryok ĩhnapso watsaklo, kimiji kuchērēk chīhi par uje atimlo erze oso par akashimlo òr ich tyenij atimlo òr.— ¹⁶Pablo iyehet. Sem nahmita par uje ye odiilehetpe hn tatim òr im: —Israel oso watsaklo hn nos wir dihipo kināho uje shish eeychāhalo Porrosht,

ẽrlo nãhu pahwoso uje titim olak. ¹⁷Uu israel oso ẽr Porrosht chiihla uu eyoklo poruwo wishi. Hn uje ehn ode wahachkite ese egipto oso ẽr hnimich ich shuu ẽr aabo okihniya. Ire shiyokõr kuche uje ye latik pwele niyokõr par uje chiyuhu orĩhi ese egipto oso ẽr hnimich. ¹⁸Uje ode wahachni ese hnimich uje isa nehech kwarenta ãyo ich ẽr iluu mihñũ per shish Porrosht ewenta ẽr hn ishim ẽr oposo.— ¹⁹Hn Pablo tatim ẽr im: —Porrosht sihna syete nasyone uje ode ese hnimich Canaán par uje ishim wir israel oso ẽr hnimo par uje odebuhu. ²⁰Wapkite hn eyok poruwo wishi otĩr hnimich Canaan par odebuhu. Uje otãra ese egipto oso ẽr hnimich otir Canaanpo ich terihi kwatro syento sinkwenta ãyo. Uje otaachĩhichispo hn Porrosht shish chibite ẽr bahuwo. Uu ẽr bahlut uhurzosh t uje Porrosht chibitkite wichi uu profeta Samuel lishi. ²¹Uje wichi iim uje tibey ẽr hn erze oso otsapur ir rey. Heke Porrosht ishim ẽr rey uje iich otsii Saúl. Wichi ir deych iich otsii Cis. Wichi ir porokkite iich otsii Benjamín. Ese rey Saúl tibey nanapskite nehech terihi kwarenta ãyo. ²²Per Porrosht chiyuhu rey Saúl hn chimchaha David owich pork Porrosht im: “Tikiraha uje David yelij noym yok hn shish shiyokõr uje tahmũr.” Rey David ir deych iich otsii Isaí.— ²³Hn Pablo tatim ẽr im: —Porrosht shuu Jesús tãra rey David lishi. Ese Jesús wichi israelya. Nos pwele ishi oso ẽr hnitewihi Porrosht ahir. Porrosht chibite lahwoskite uje tyenij shuu Cristo taãcha nehe par shiyokõr shuu itsorz heke shiyokõrni. ²⁴Uje ehn ye Jesús nanimirãha Porrosht ahwoso petikni ichii Juan lishi sanimirãha Porrosht ahwoso tatim uu israel oso im: “Uhu olak aho nuuna uje ahakõrlo mihñũwo. Moymlo wir olak iluu mihñũ. Ahakõrlo uje Porrosht sahmũr.” Uje oshiyokõr oshuu itsorz hn Juan lishi tohirm ẽr. ²⁵Uje Juan de par sihna uu debiyo ich tatim uu oso im: “¿Par olak yok yeẽkpo? Yok ye yok Cristope. Cristo tyenij taãcha nehe iyehe pyẽr, per yok ye yok ilo irpe pork wichi ich ma dich heke ye yok pwelpe par uje tihyu ir erihyo atshũro.”— ²⁶Hn Pablo tatim ẽr im: —Pihnapso watsaklo, Abraham lishi wichi uu eyok porokkite. Olak hn nos wir dihipo kinãho uje shish eeychãhalo Porrosht, ahñũwo pahwoso uje titim olak wir uje Porrosht shuu yirahalo par uje eyoklo pwele yaachĩhilo Porrosht ahir nehe. ²⁷Nos wir uu israel oso hn uu ẽr bahuwo uje odechi dit Jerusalenni ye odirehepe yeẽkpo ese Jesús. Uje oshuu yewo oshuu Jesús oshuu toy ich oshuu yakaha Porrosht ahwoso uje uu profeta ochichewk kite. Kal sabta shish ochunt uje ẽr ler wahacha erze sinagoga aho. ²⁸Ye odish Jesús iluurakpe per shish sehe oduhu oduhu toy hn ẽr ire otsapur Pilato par uje shuu oshuu Jesús oshuu toy. ²⁹Uje ehn nos oshiyokorĩhi ire uje otsahmũr shi oshuu Porrosht ahwoso yakaha uje tata shuu itsorz per ẽr ire ye odirehepe uje Porrosht ahwoso tata. Yewo uje otsahmũr Jesús ochirmas irehe krus eeych hn ohnoy ochibite kojach onta hn otsajuwe ebich ³⁰per Porrosht shuu ikpo. ³¹Ich daalo

kihniya uje Jesús chowa ire erze oso uje ye olotiis irpe. Wir uje òya ire uje tokolihi hnimich Galileani hn ohno otír wahacha Jerusalén. Ele aahle ich erze oso uje omo Jesús uje ikponi ich otatim uu israel oso uje ode lekityo.—³² Hn Pablo tatim òr im: —Oyaachìhi lika par uje oyitim olak erze òr ahwoso oomo uje Porrosht chibite ich shuu yakaha uje tatim uu eyok poruwo wishkite.³³ Uje eyok de ich Porrosht shuu Jesús ikponi heke shuu lahwoso yakaha uje tatim eyoklo poruwo wishkite. Waa hutita iich otsii Salmo dos tata shuu itsorz im: “Porrosht sole: Ele aahle yok tuu owa shūrha heke owa yok pijit pisht.”—³⁴ Hn Pablo tatim òr im: —Ich ūrpa uje Porrosht shuu Jesús ikponi par uje ye yūhurrza taatpe pork Porrosht sole: “Tyenij tokosim owa erze kuche om uje titim uu rey David lishikite ich tuu ūrpa.”³⁵ Hn Porrosht ahwoso tatpo uje rey David tatim Porrosht im: “Ye moym eyjit waa yūhurrza shi taatihichis.”³⁶ Per uje rey David chimit uje takashim uu nahnapsa itso uje Porrosht sahmūr ich toy, hn ir ichibich hno tīr wahacha ir poruwo wishi òr ahir per waa ir yūhurrza ich taatkite.³⁷ Per Jesús wichì uje Porrosht shuu ikponi heke ye ir yūhurrza taatpe.—³⁸ Hn Pablo tatim òr im: —Pihnapso watsaklo, sehe tuu erahalo uje oyitim olak. Shi Jesús pwele perdonar olak erze kuche mihnúwo uje ahakōrlo.³⁹ Nos wir oso uje ye olotiis irpe wichì perdonar òr. Erze ley uje Moisés chichewkite ich ye pwele perdonar latik.⁴⁰ Uu profeta poruwo wishi ochichew erze kuche mihnúwo uje tyenij tīr oso nehe. Abeylship olak par uje ye tīr olak nehe. Erze uje ochichew tata shuu itsorz otsii:

⁴¹ “Porrosht sole: Olak uje entlo pahwoso per ye ahakōrlope, uje ehn olak ika ich tyenij tiyokorìhi olak kuche kināho uje tuu aslo olak ibe hn tihna olak. Yelij olak eyuwo tisīr uje tiyokōr. Kimiji yeēk tatim olak ich otiislo ire.”—

⁴² Eseekite uje Pablo hn Bernabé oyehet par otokolihì sinagoga eheth hn erze oso otsapur òr uje par sabta nehe hn ocheeshpo par uje otatim òr ma uje otatim òrki.⁴³ Uje ich yuwirke uje òr bahluwo otsakit òr hn nos oso otokolihì sinagoga eheth. Erze israel oso ich okìhniya hn erze dihipo kināho okìhniya toy uje oteeychāha Porrosht ohno òya Pablo hn Bernabé. Pablo hn Bernabé otatim òr otsii: —Ye moymlo uje oyitim olak hn ye otiislo Jesús uje Porrosht shuu ishi olak hnitewihì dahirkite.—

⁴⁴ Eseekite uje terihì sabta yata hn kasi nos wir oso uje odechi dit eheth ohno omasaha sinagoga. Nos ohno par uje otēr uu lrhìch ir ahwoso.⁴⁵ Erze israel oso uje otsotiis uje Pablo tatim òr sinagoga ehethna ich omo wir oso uje otaachìhichis ich okìhniya. Opota òr heke uje Pablo sanimiràha Porrosht ahwoso ich wir otata oshuu kinaha pork sehe oduhu wir oso òr pyens uje Pablo shi tata lekushi.⁴⁶ Pablo hn Bernabé ye otola òrpe. Otatim òr otsii: —Porrosht shuu oyirēthna oyitim olak wap uu ir ahwoso pork olak israel oso per ye ahmūrlo ērlope. Par olak ich ye jukur ese ikirīt uje yelij nihna ire. Ele aahle oyuko oyitim erze dihipo kināho.

⁴⁷Uu Irhīch tatim oryōkni par oyitīm uu dihipo kināho ir ahwoso. Irhīch sole: “Tibite olak shi olak itso luu par uje chihit uu dihipo kināho par uje uhulo ochiraha pahwoso. Etīrlo ĩrmo lekitiyo. Atimlo erze oso uje Jesús pwele ishi ōr hnitewihī Porrosht ahir.”— ⁴⁸Uje erze dihipo kināho ochunt uje Pablo hn Bernabé otatim erze israel oso par uje oym ōr hn ohno otatim dihipo kināho lekitiyo uu Porrosht ahwoso ich ōr aylpa. Erze dihipo kināho okeytkērye otsii: —Ese Irhīch ahwoso ich ihīrt pisho.— Porrosht chiraha wapkite yenīpo uje ye olotiis ir petik nehe par uje ishim ōr ikirīt uje yelij nihna ire. Heke ye wir olotiis Jesuspe. ⁴⁹Eseekite hn uu Irhīch ir ahwoso chūr lekitiyoho ese hnimich. ⁵⁰Mahn erze israel oso uje otsotiis Jesús ich okēytker erze timcher uje ihīr late uje shish omasaha sinagoga ehēt. Okeytkēr toy erze ōr bahuwo uje odechi ese dīt ehēt par uje oshuu oshiyokōr mihnuwōho Pablo hn Bernabé par uje oshuu otokolihī ese hnimich. ⁵¹Heke Pablo hn Bernabé ochishit der par uu hnimich ukult kay par yara par uje wir ochiraha uje oshiyokōr mihnuwōho ōr hn ohno otīr dīt Iconio. ⁵²Mahn erze Porrosht aabo uje odechi dīt Antioquía ich ōr ayła hn Porrosht Ichībich de ōr aho.

Pablo hn Bernabé ode dīt Iconio.

14 ¹Eseekite hn Pablo hn Bernabé shish otsanimirāha Porrosht ahwoso sinagoga aho, heke uje otaachīhi dīt Iconio ich omasaha erze israel oso ōr sinagoga ehēt. Otatim ōr Porrosht ahwoso ich imeheeychpa heke uu israel oso ich okihniya ichii ye olotiis Jesuspe hn wir ōr itspo erze dihipo kināho uje odechi ye olotiis Jesuspope. ²Per erze israel oso uje otsotiis Jesús ich ohno otīr erze dihipo kināho yewo hn oshuu otsitak Porrosht aabo. ³Pablo hn Bernabé otsakahachi nehech osdeyo hn otsanimirāha Porrosht ahwoso otatim ōr uje Jesús ishi ōr hnitewihī Porrosht ahirkite. Ye otola ōrpe. Uu Irhīch sehe duhu odīraha uje Pablo hn Bernabé ōr ahwoso shi tāra ire heke shuu oshiyokōr kuche uje ye latik pwele niyokōr par yara. ⁴Heke erze dīt oso ich nos otsehek ire. Yewo ohno ōya uu israel oso hn yewo ohno ōya uu apostole Pablo hn Bernabé. ⁵Erze dihipo kināho hn erze israel oso hn erze ōr bahuwo ochibite par uje tyenij oloter Pablo hn Bernabé hn oshuu ōr nehe oshuu otoy ochīra ōr kojano po. ⁶Per uje Pablo hn Bernabé ochunt uje wir sehe oloter ōr ich oyuhwo ohno otīr wahacha dīt Listra hn dīt Derbe hn erze duwo ijaabo uje de ahir. Erze duwo dechi ese hnimich uje iich otsii Licaonia. ⁷Otsanimirāha Porrosht ahwoso otatim ōr uje Jesús ishi ōr hnitewihī Porrosht ahirkite.

Oshuu Pablo ochīra kojano po wahacha Listra.

⁸Eseekite hn hnakīrbich yet dechi dīt Listra uje shurhāni wopik, ye pwele dīrkpe. ⁹Wichi tēr uje Pablo sanimirāha Porrosht ahwoso. Pablo

teychim pishi ire. Imeheeche uje wichi ye lotiis Jesuspe par uje wichi chukuta ire. ¹⁰Heke Pablo sihnew lahwooso tatim ire im: —Alehet.— Wichi iyeheh shichish ichii hno dirk. ¹¹Erze Licaonia oso ich nos omo uje Pablo shiyokōr shuu itsorz ich otibich hn otseēt uu lahwooso otatimye otsii: —Uu ōryok porrosht yewo ochisāha ire hnakirbo hn oyhnmich otīr ōryok.— ¹²Ōr pyensa otsii: —Bernabé wichi ōryok porrosht Zeus hn Pablo wichi ōryok porrosht Hermes.— Ōr pyensa uje Pablo wichi Hermes pork chiilehet ma. ¹³Ōr templo de wahacha ese dit ikich par ese Zeus. Heke ōr saserdote tōhwa wir erze toro hn floro otseya dit ebich par uje erze oso oshuu erze toro hn otsēru par uje oteeychāha Bernabé hn Pablo. ¹⁴Uje erze apóstole Bernabé hn Pablo ochiraha uje erze dihipo kināho sehe oniyokōr ichii oshiyās nanerpe pikaabo shichish par yara pork ōr dosdarak hn ohno ooshi omasaha oso ōr ehēt hn otibich otsii: ¹⁵—Hnakirbo watsaklo, ¿inaapo heke sehe ahakorihilo ōryok wishi uje itsorz? Keshi ōryok hnakirbo toy itso olak. Shi oyirētike par oyitim olak Porrosht ahwooso oomo uje tyenij moymla erze kuche uje shish ahakōrlo pork wir ye jukur. Tyenij eeychāhalo Porrosht uje ika. Wichi shiyokōr poōrc hn shiyokōr hnmich hn shiyokōr onoot bahluta hn nos wir kuche uje de ehēt. ¹⁶Antkite hn Porrosht nos iim wir oso par uje shi oshiyokōr uje otsahmūr. ¹⁷Per shish shuu ochiraha uje ire de hn shish shiyokōrīhi ōr uje om. Shuu ibik hn terihī ishirīt ich shuu wir ōr jōro tokole. Ishim ōr oposo par uje otew nehech otsatso hn ich shuu ōr ayla.— ¹⁸Ahni Pablo hn Bernabé otatim ōr oshuu itsorz per shish sehe oduhu ese toro par oteeychāha ōr. Per ich uhurc ich otsontew ōr.

¹⁹Eseekite uje deeych yet hn erze israel oso nohmiramō uje otsotiis Jesús otokolihī erze duuwo Antioquía hn Iconio. Ohno otīr ese dit uje Pablo hn Bernabé ode. Oshuu erze oso ōr eyuwo kināho heke erze oso oshuu Pablo lishi ochīra kojano po nehech jelje topa hn ohnoy ochurz par otāra ochibīte dit nēr. ²⁰Per uje erze Porrosht aabo otakisho lawich hn ochipeēsa Pablo. Wichi iyehetihī ōr ehēt hn hno masaha dit ehētpo. Uje dechole hn Pablo hn Bernabé otokolihī ese dit Listra hn ohno otīr dit yet uje iich otsii Derbe.

²¹Otsanimirāha Porrosht ahwooso otatim oso uje odechi dit Derbe uje Jesús ishi ōr hnitewihī Porrosht ahirkite. Heke erze oso ich okihniya ye olotiis Jesuspe hn omasaha par Porrosht aabo.

Pablo hn Bernabé ocheeshpo otīr Antioquía uje de hnmich Siria.

Eseekite uje otsihna otsanimirāha Porrosht ahwosoho wahacha dit Derbe hn Pablo hn Bernabé ohno ocheeshpo otīr erze duuwo Listra hn Iconio hn Antioquía. ²²Otsakit erze Porrosht aabo otatim ōr par uje ma ochiraha Jesús ir iluu hn ye olotiis irpe. Otatim ōr par uje ye odeeshpo hn onoym Jesús. Otatim ōr otsii: —Eyok tyenij nos eyok ewenta uu kuche

uje tĩr eyok nehech yaachĩhi Porrosht ahir.— ²³Pablo hn Bernabé otĩr nos wir Porrosht aabo or wee hn ochiihla nohmíramo par ór bahluwo hn ochibĩte ór iiyo otsii anciano. Wir otibey uu Porrosht aabo. Pablo hn Bernabé oym labiso hn ór orar otsapur Porrosht par uje shi tibey wir daabo par uje wir ye olotiis Jesuspe. ²⁴Uje otsihna lahwošo hn otokole ohno ochikāha ese hñimich Pisidia nehech otaachĩhi ese hñimich Panfilia. ²⁵Uje otsihna otsanimirāha Porrosht ahwošoho wahacha dīt Perge hn ohno otĩr dīt Atalia ²⁶hn oyāha pohorrza hn otĩr wahacha dīt Antioquía uje dechi hñimich Siria. Antni erze Porrosht aabo ór bahluwo uje ode Antioquía ór orar otsapur Porrosht par uje takashim Pablo hn Bernabé hn oshuu ohno par uje oshiyokōr erze obiyo. Ochimitni erze obiyo heke ocheeshpo. ²⁷Uje Pablo hn Bernabé otaachĩhi dīt Antioquía hn oshuu Porrosht aabo otakisho lawich. Otatim ór uje oshiyokōrni ochĩra Porrosht ukurbo. Otatim ór toy uje Porrosht shuu dihipo kināho ye olotiis Jesuspe. ²⁸Pablo hn Bernabé otsakahachis ór ahir nehech osdeyo.

Porrosht aabo otakisho lahwichĩhi Jerusalén.

15 ¹Eseekite uje ehn Pablo hn Bernabé odechi Antioquía hn hñakirbo otaācha. Otāra wahacha Judea ichii oshiyokorāha Porrosht aabo. Erze hñakirbo omo ór otsii: —Kimiji ye olak yārĩrash waa je Moisés chichewkite waa je iich otsii sirkunsisyon ich ye Jesús doshi olak hñitewpe.— ²Pablo hn Bernabé ye onahmūrpe uje wir otatim ór hn oshiyokosye. Heke erze Porrosht aabo ochiihla Pablo hn Bernabé hn erze Porrosht aabo nohmíramo uje ode ór ehēt par uje oshuu ohno otĩr wahacha Jerusalén par uje okeytkērye hōr wir apóstole hn erze anciano. Sehe odiraha kimiji ich ũru ese sirkunsisyon uje erze yewo otatim ór o kimiji ye ũrpe. ³Porrosht aabo uje odechi Antioquía oshuu Pablo hōr ohno. Uje ehn ochikāha Fenicia hn Samaria par uje ohno otĩr wahacha Jerusalén hn ochish Porrosht aabo erze duwo uje de dehet paho. Otatim ór uje dihipo kināho omasaha par Porrosht aaboni. Uje ochunt uje itsorz ich nos ór ayla. ⁴Uje Pablo hōr otaachĩhi Jerusalén hn erze apóstole hn erze anciano hn uu Porrosht aabo omo ór ich ór ayla. Nos otatim ór uje oshiyokorĩhi uu dihipo kināho ór hñimoni ochĩra Porrosht ukurbo. ⁵Per Porrosht aabo nohmíramo odechi uje ór iluu iich otsii fariseo. Oyehet hn ochiilehet. Otatim ór otsii: —Erze dihipo kināho tyenij ochibĩte ór yari waa je iich otsii sirkunsisyon. Atimlo ór toy uje tyenij oshiyokōr asa ley waa je Moisés chichewkite.—

⁶Erze apóstole hn erze anciano otakisho lawich hn okeytkērye kimiji ũru uje erze dihipo kināho tyenij oshiyokōr ór yari o kimiji ye ũrpe. ⁷Erze uje okeytkērye ich ór ahwošo berzo pisho. Uje yuwirke hn Pedro iyehetĩhi ór ehēt. Tatim ór im: —Porrosht aabo watsaklo, erahalo uje Porrosht chiihla yokni par titim wir dihipo kināho wap uje Jesús ishi

ōr hnitewihī Porrosht ahīr pork ye olotiis irpe. ⁸Porrosht nos chiraha oso ōr aho. Wichī sowa eyok uje sahmūr uu dihipo kināho pork ishim ōr dechībich itso uje ishim eyokloni. ⁹Porrosht ye niyokōrpe duhu kinaha par eyok hn kinaha par ōr ire. Churhū erze dihipo kināho ōr aho itso uje churhū eyok aho wapni pork ye yotiislo irpe.— ¹⁰Hn Pedro tatim ōr im: —¿Īnaapo heke sehe epilo Porrosht? ¿Īnaapo heke sehe atimlo uu dihipo kināho par uje oshiyokōr erze ley uje ye eyok pwelpe hnii uu eyok poruwo wishī ye ōr pwel petikni? Wichī itso uje sehe ebītilo uu yuwo ōr etibiyo eeyo per wichī hnii eyok hnii uu eyok poruwo wishī ye ōr pwel oniyokōr petikkite. ¹¹Ye ompe uje itsorz. Ye yotiislo Jesús heke eyok owich de Porrosht ahīr. Hn erze dihipo kināho ōr itspo, ye olotiis Jesuspe heke ōr owich de toy.—

¹²Nos wir ōr ire ye odiilehetpe par uje otēr uje Bernabé hn Pablo otatim ōr erze uje Porrosht shuu oshiyokōrīhi erze dihipo kināho ōr duwo aho. Oshiyokōr kuche uje nīhyok ye latik pwele niyokōr par yara uje ōr ahwoso shī tāra Porrosht. ¹³Uje ich otsihna ochiilehet hn Santiago tatim ōr im: —Porrosht aabo watsaklo, ērlo yok. ¹⁴Simón Pedro tatim eyokloko uje Porrosht shuu hno tīr dihipo kināho wapni hn Porrosht chiihla nohmīramo par omasaha par īr aabo. ¹⁵Erze uje Porrosht shiyokōr wir shī itso uje profeta yet chichewkite uje im:

¹⁶“Porrosht sole: Nos wir erze uje otāra rey David shī ōr itso uu rey David īr ihyuch uje kay pork ye otibey uu israel osope. Tyenij takaāchpo nehe par uje tuu wichī masaha par rey ese uje tāra rey David. Tiyokōr tuu itso uje tinshī īr ihyuch par uje tuu iyehetpo ¹⁷par nos wir erze oso yewo ōr pwele uje ochukwi Irhīch. Erze oso yewo wir dihipo kināho uje tiihla ōrni. ¹⁸Osdeyo uje Porrosht tatim oso par shuu ochiraha uje sosir wir dihipo kināho shuu itsorz.”— Erze uje profeta tata shuu itsorz.

¹⁹Hn Santiago tatim ōr im: —Heke par yok ich ye ompe ochībīte sirkunsisyon erze dihipo kināho uje omasaha par Porrosht aabo hn ye ompe yuhu oshiyokōr erze israel oso ōr ley. ²⁰Ma om yichewlo hutīta par uje yitimlo Porrosht aabo par uje ye otew wir kuche ēro uje oso oshīmīhi wir kojano po uje ōr ire oteeychāha. Yitimlo ōr toy uje ich om uje hnakīrbich umuhu nerāhta ahīr hn om toy uje timcharrza umuhu dabich ahīr, per ich mīhnik uje ye onoyhi pishye ahīrpe hn shī omuhuye ahīr. Ich mīhnik uje otorāhaye hn ich mīhnik uje timcher ōyhi yēr ahīr hn ich mīhnik uje hnakīrbo ōyhiye ahīr hn ich mīhnik uje yeēk sahat loshipīt hn ich mīhnik uje yanak shuu loshipīt sahat ire hn ich mīhnik uje pikīhnino hn pikīhnine oshiyokōr oshuu itsorz toy. Yitimlo ōr toy uje nos wir erze loshipo uje oshiyeru weheta poōrc par oshuu toy, wir ye otew pork ye armista tokolpe. Wir shī itsye erze loshipo uje ochuus hn erze uje de hmont ehēt pork ye armista tokolpe. Hn yitimlo ōr toy uje ich ye ompe otew armista. Shī erze uje tyenij yitimlo erze dihipo kināho. ²¹Kal terihī

sabta oso omasaha erze sinagoga aho uje nos de wir duwo aho hn otër uje ör ler hn otër uje otsanimiräha erze ley uje Moisés chichewkite.— Shi erze uje Santiago tatim ör.

Ochichew hutita par erze dihipo kinäho.

²²Eseekite hn erze apóstole hn erze anciano oshuu nos wir Porrosht aabo yewo uje odechi Jerusalén otakisho lahwich. Sehe odiihla hnakirbo par öya Pablo hn Bernabé par uje otër wahacha Antioquía. Ochiihla Silas hn Judas. Ese Judas iich yet otsii Barsabás. Erze hnakirbo otsahmürpa Porrosht. ²³Erze apóstole hn anciano oshim ör waa hutita par uje ohnoy oshim erze Porrosht aabo uje ör dihipo kinäho. Asa hutita tata im:

—Öryok apóstole hn öryok anciano, öryok olak leshibo pork öryok Porrosht aabo toy. Oyichew asa hutita par olak. Olak dihipo kinäho uje ye otiislo Jesuspe. Ebuulo Antioquía hn Siria hn Cilicia. Oyosim olak saludos. ²⁴Oyunt uje hnakirbo nohmiramó otära lika Jerusalén ohno otër olak hn otatim olak kuche uje shuu olak eyuwo tisir. Ye erahalope kimiji ör ahwoso üru o kimiji ye ürpe. Ye oryökpe uje oyuhu ohno otër olak. ²⁵Nos oyakisho öryok eyuwo par uje oyiihla hnakirbo par uje öya Bernabé hn Pablo ohno otër olak. Nos wir öryok oyahmür ese Bernabé hn Pablo. ²⁶Wir ohno otër erze duwoni par uje otatim ör Jesucristo ir ahwoso hn ye otola örpe uje sehe oduhu ör. ²⁷Oyuhu Judas hn Silas ohno otër olak par uje oshim olak asa hutita hn oshiyokoräha olak par uje ma erahalo uje oyibite asa hutita. ²⁸Par öryok hn par Porrosht ichibich ich om uje shish ahakörlo erze uje oyitim olak: ²⁹“Ye elilo wir kuche ëro uje oso oshimihi wir kojano po uje ör ire oteeychäha. Ye ompe elilo armista. Nos wir erze loshipo uje oshiyeru weheta poörc par oshuu toy, wir ye elilo pork ye armista tokolpe. Wir shi itsye erze loshipo uje ochuus hn erze uje de hmont ehét pork ye armista tokolpe. Ich om uje hnakirbich umuhu nerähta ahir hn ompo uje timcharrza umuhu dabich ahir, per ich mīhnik uje ye onoyhi pishye ahirpe hn shi omuhuye ahir. Ich mīhnik uje otorähaye hn ich mīhnik uje timcher öyhi yër ahir hn ich mīhnik uje hnakirbo öyhiye ahir hn ich mīhnik uje yeëk sahat loshipit hn ich mīhnik uje yanak shuu loshipit sahat ire hn ich mīhnik uje pikihninó hn pikihnine oshiyokör oshuu itsorz toy. Kimiji nos ahakörlo uje asa hutita ahwoso tata ich ahakörlo uje om. Shi erze uje oyitim olak.”—

³⁰Eseekite hn Porrosht aabo oshuu Pablo hn Bernabé hn ese Silas hn Judas ohno otër Antioquía. Uje otaachihí wahacha hn oshuu Porrosht aabo otakisho lawich hn oshim ör asa hutita. ³¹Uje erze Porrosht aabo ör ler ich ör ayla. ³²Judas hn Silas wir profeta yewo. Otatim ör lahwoso ich kihniya par uje ma oshuu otsahmür Porrosht. ³³Ich osdeyo uje Judas hn Silas odechi Antioquía hn erze Porrosht aabo otatim ör par uje ocheeshpo otër Jerusalén shi ör aho kiis. ³⁴Per Silas ma sahmür sakahachis

Antioquía hn ye nahmūr deeshpe. ³⁵Pablo hn Bernabé otsakaha Antioquía toy par uje oshiyokorāha erze Porrosht aabo hn otsanimirāha Porrosht ahwoso otatim ōr.

Pablo hnopo tekirihi uu Porrosht aabo.

³⁶Eseekite hn Pablo tatim Bernabé im: —Yuko yekirihi nos wir Porrosht aabo uje ode wahacha duwo yewo uje yanimirāha Porrosht ahwosni par uje yeychim ōr keshi ōr inaapo.— ³⁷Bernabé sehe doy Juan Marcos par iya ōr ³⁸per Pablo ye nahmūr nōya Marcospe pork wichi iim orīhi wahacha Panfiliani. Ye nos niyokōr erze obiyo. ³⁹Pablo hn Bernabé oshiyokosye hn otsehek ire. Bernabé hnoy Marcos hn oyāha pohorrza otīr wahacha Chipre. ⁴⁰Per Pablo chiihla Silas par iya ire. Nos wir erze Porrosht aabo ōr orar otsapur Porrosht par uje shish takashim Pablo hn Silas. ⁴¹Heke Pablo hn Silas otokolihichis ohno otīr wahacha Siria hn Cilicia par uje oshiyokorāha erze Porrosht aabo par uje ma otsahmūr Porrosht.

Timoteo iya Pablo hn Silas.

16 ¹Eseekite hn Pablo hn Silas otaachīhi erze duwo uje iyo otsii Derbe hn Listra. Ochish Timoteo uje debuhuchis Listra. Wichi Porrosht aap. Waa ir data israel yār hn Porrosht aap toy, per ir deych griego ya. ²Erze Porrosht aabo uje odebuhu wahacha Listra hn Iconio nos ochiraha Timoteo hn otata uje ir iluu om. ³Pablo sehe duhu wichi nōya ire per nos oso ochiraha uje yahpaa yārirash waa je iich otsii sirkunsisyon. Erze israel oso ochiraha ese ir deych wichi griego ya heke Pablo chibite ese Timoteo ir yarta par uje erze israel oso uje odebuhu wahacha ich ye oditak irpe. ⁴Eseekite uje Pablo hōr otīr erze duwo uje de lekitiyo hn ōr ler wir ōr ahwoso uje erze apóstole hn erze anciano ochichewni par uje Porrosht aabo oshiyokōr. Erze apóstole hn erze anciano ode wahacha Jerusalén. ⁵Pablo shish shiyokorāha erze Porrosht aabo uje odechi heke ich ochiraha ma hn ye onoym Jesuspe. Kal deeych ich oso okihniya omasaha par Porrosht aabo.

Pablo chikēra Macedonia osht.

⁶Eseekite hn Porrosht Ichibich sontew Pablo hōr par uje ye odo otīr ese hñimich Asia par otsanimirāha Porrosht ahwoso. Heke ohno ochikāha erze hñimo Frigia hn Galacia. ⁷Uje ich otaachīhi ese Galacia hñimich uhurc per ye otīr ese hñimich Misiupe ich sehe otīr wahacha hñimich Bitinia per Jesús Ichibich ye nahmūrpe par uje otīr wahacha. ⁸Heke ochikāhachis ese hñimich Misia nehech otaachīhichi ese dit Troas. ⁹Uje ich dihlak hn Pablo umo hn chikēra hnakirbitit iyehechis ir ikich. Wichi Macedonia os. Tatim Pablo im: —Erēt etīr lika Macedonia par uje

akashim òryok.— ¹⁰Uje Pablo chikēra ese hnakirbititike ichii oyinshii òryok shichish par uje oyitīr Macedonia pork oyiraha uje Porrosht sehe duhu oyuko oyitīr òr par oyitim òr uje Jesús ishi òr hnitewihi Porrosht ahirkite.

Pablo hn Silas otīr dīt Filipos.

¹¹Eseekite hn oyitokolihī dīt Troas hn oyuko oyonāha pohorrza par uje oyitīr wahacha Samotracia. Deychole hn oyitokolihī Samotracia hn oyitīr wahacha Neápolis. ¹²Oyitokolihī Neápolis hn oyirkihī hnimich nehech oyaachīhi wahacha dīt Filipos. Ese dīt romano oso oshiyokōrni. Wichī ma dich je erze duwo yewo uje de ese hnimich Macedonia. Òryok oyyiakaha shi oyuhu daalo arhaabo. ¹³Uje ich terihī sabta hn oyitokolihichis dīt ehēt. Oyuko oyitīr onoota wir. Òryok eyuwo tisīr uje oso otakisho lawichihī wahacha par uje oteychāha Porrosht pork nīhyok ye sinagogīrsh. Oyish tīmcher uje otakisho lawichihī wahacha hn oyyiakaha òr ahir ichii oyanimirāha Porrosht ahwoso oyitim òr. ¹⁴Tīmcharrza nohmata dechi waa je iich otsīh Lidia. Wate dīt Tiatira oto. Ir ibiyo shi chiwāha bortiso ihīrtso uje kolor lila. Asa tīmcharrza shish teeychāha Porrosht heke Porrosht shuu wate ehēt kīis par uje sahmūr erze uje Pablo tata. ¹⁵Oyohīrm wate hn nos wir ir iiso oyohīrm òr toy. Hn asa Lidia tatīm òryok im: —Erahalo uje yok Porrosht aap heke yukulo akahalo pihyuch.— Wate shish tatīm òryok nehech oyuko oyitīr ir ihyuch.

¹⁶Eseekite hn oyukopo oyitīr onoota wir par uje oyeechāha Porrosht hn tīmcharrza yata chish oryokīhi dehet pehet. Wate ichibich mīhnt de ehēt uje shuu chiraha kuche uje tyenij tokole nehe. Wate shī òr yila hn shuu wir nensiro otserz hnote ich kihniya. ¹⁷Asa tīmcharrza apibitīta ichii iyehe Pablo hōr nēr. Shish tibich par nos oso ochunt im: —Ahnūwo hnakirbo nāhu Porrosht ibiyo. Porrosht ich dich. Erze hnakirbo otatīm olak ese dehet yet uje seya olak Porrosht ahir.— ¹⁸Daalo kihniya uje shish iyehe òryok nēr hn tibich shuu itsorz. Ich uhurc hn Pablo sitak. Somtis ire hn tatīm ese demonit uje de wate ehēt par shuu tokole hn im: —Titīm owa tīra Jesucristo ir iich par uje atokolihī asa tīmcharrza ehēt.— Ese demonit tokole shichish. ¹⁹Uje asa òr yīlta ir yīnsiro ochiraha uje ese demonit tokolihī ehētike hn ye òr pwelpe par otserz hnote wir ochishew Pablo hn Silas. Ohnoy òr otseya òr dīt ehēt uje òr bahluwo ode. ²⁰Ochibite òr erze òr bahluwo òr ikich hn otatīm erze òr bahluwo otsīh: —Nāhu hnakirbo israel oso. Oshuu wir dīt oso ye òr aho kīispe. ²¹Eyok romano oso. Oshiyokorāha eyok kuche par uje sehe oduhu yiyokōr per eyok ye eyok pwelpe par uje yiyokōr pork eyok ley sitak erze òr iluu.—

²²Oso yewo otakisho lawich ichii otsitak hn otatīm toy erze òr bahluwo uje Pablo hn Silas oshiyokōr mīhnūwo. Erze òr bahluwo oshuu ochiyuhu Pablo hn Silas òr ishuwo hn oshuu otsepyēr òr ochīra òr piyo. ²³Uje oym uje

oshuu òrki hn oshuu ohnoy òr otseya òr karsel eheth. Otatim ese uje tibey karsel eheth par uje tibey pishi òr. ²⁴Uje wichi chunt uje itsorz hn chimchaha òr karsel eheth pisht, hn chimchaha erze òr hnite tabla aho hn shiyeru.

²⁵Uje terihì dhlich pehet hn Pablo hór Silas òr orar hn oteychì otseēt imno. Erze yewo uje odechi karsel eheth otēr òr. ²⁶Ichii ochuuna uje hnimich telerrza ich jwerte. Shuu wate karsel telerrzpa. Nos wir uhir chitsēr ire hn erze kenena ich nos tokolihi òr meyko. ²⁷Ese uje tibey karsel nihi. Uje teychim erze uhir uje ich nos isaha hn ir eyuwo tisr kelje wir nos otokolike heke chiyuhu ir espada par uje shuu ire. ²⁸Hn Pablo tibich im: —Ye tuk owa. Nos òryok de lika.— ²⁹Hn ese uje tibey karsel eheth tibii yet par uje tōhwa nampyon. Uje tohwāka hn ese uje tibey karsel ushīhichis karsel eheth. Ich ir ikiyo tāra. Ichii icha dete hnimoho Pablo hn ese Silas òr ikich. ³⁰Chiyuhu orīhichis karsel eheth hn im: —Irhiche hór, ζtuu inaapo par uje yok owich omihì Porrosht ahir?— ³¹Otatim ire otsii: —Ye otiis ese Irhich Jesucristo par uje owa owich de Porrosht ahir. Hn nos wir eeyso ye olotiis par uje òr owich de toy.— ³²Otsanimirāha ese Irhich Jesús ir ahwoso otatim ese hnakirbich uje tibey karsel eheth hn nos wir erze yewo uje ode ir ihyuch eheth. ³³Ese uje tibey karsel chunt òr ahwoso ichii nos churhū òr obilo. Uje yuwrke hn Pablo hór ohnoy ire hn nos wir ir iiso hn otohirm òr. ³⁴Uje nos otohirm òr hn ohnoy Pablo hn Silas par uje oshuu otaakihì dahuch. Ire hn nos wir ir iiso ich òr ayla pork ye olotiis Porroshtpe hn omasaha par Porrosht aabo. ³⁵Uje ich dihirbit hn erze òr bahluwo oshuu ohyerptoso ohno otatim ese uje tibey karsel par uje chiyuhu Pablo hn Silas. ³⁶Heke ese uje tibey karsel tatim Pablo im: —Erze òr bahluwo oshuu otatim yokike par uje tiyuhu owa hn Silas. Ele ahle atokolihì liklo. Bolilo uhu olak aho kiis.— ³⁷Per Pablo tatim erze ohyerptoso im: —Òryok romano oso. Erze dit oso òr bahluwo oshuu otsepyēr oryokihì erze dit oso òr ikichhna per ye oteychim wappe kesh latikr uje mīhnik uje oiyokōr. Oshuu ohnoy òryok ochimchaha òryok karsel ehethna hn ele ahle ich sehe odiyuhu òryok wishì. Erze òr bahluwo sehe olakis ire per ye ompe. Shi or ire uje tyenij otirēt par ochiyuhu òryok wishì karsel eheth.— ³⁸Eseekite hn erze ohyerptoso ohno ocheeshpo otir wahacha erze dit oso òr bahluwo hn otatim òr uje Pablo shuu itsorz. Uje òr bahluwo ochunt uje Pablo hn Silas òr romano oso ich ochishlabe. ³⁹Ohno otir wahacha karsel hn otsapur Pablo hn Silas otsii: —Ye owāhalo òryok. Uhu olak aho kiisihì òryok.— Ochiyuhu òr karsel eheth hn otatim òr otsii: —Atokolihì liklo dit eheth. Bolilo.— ⁴⁰Uje Pablo hn Silas otokolihichis karsel ehethke hn ohno otir Lidia ihyuch. Oshuu Porrosht aabo otakisho lawich hn otsanimirāha Porrosht ahwoso otatim òr. Uje yuwrke hn Pablo hn Silas ohno otokolihì dit eheth.

Pablo hn Silas otir Tesalónica.

17 ¹Eseekite hn Pablo hór Silas ohno chikāhachis erze duwo Anfópolis hn Apolonia nehech otaachihì wahacha ese dit

Tesalónica. Israel oso òr sinagoga dechi. ²Pablo shi ir iluu uje shish hno tìr sinagoga aho heke uje kal terihi sabta ich hno masaha sinagoga ehèt par shuu tre semana. Shiyokorãha òr Porrosht ahwoso erze oso uje otakisho lawichìhi sinagoga ehèt. ³Tatim òr ich shuu imeheeychpa uje Porrosht ahwoso tata uje Cristo tyenij toy hn ikpo. Pablo tatim òr im: — Ese Cristo uje shish anemlo wichi Jesús.— ⁴Uu israel oso sohmiramò ye olotiis Pablope hn erze griego oso ich okìhniya uje odechi sinagoga ehèt ich ye olotiis toy hn tímcher okìhniya uje òr ih̄r late ich ye olotiispe. Nos ohno òya Pablo hn Silas. ⁵Eseekite hn erze israel oso uje otsotiis Jesús omo erze oso okìhniya uje òya Pablo ich opota òr. Heke otìr erze hnakirbo uje or iljaabo. Erze hnakirbo oshuu nos wir dít oso otakisho lawich par uje ochishew Pablo hn Silas. Nos ohno ooshi otìr Jasón ihyuch par uje ochukwi Pablo hn Silas par uje ohnoy òr otseya òr wahacha òr bahluwo òr ikich. ⁶Uje ye odish òr petikike hn ohnoy Jasón hn erze Porrosht aabo yewo uje odechi. Ohnoy òr otseya òr wahacha òr bahluwo òr ikich. Otìbich otsii: —Pablo hn Silas wir uje shish odirkìhi irmo lekitiyo hn shish oshiyokòr uje mìhnik. Ele ahle ich otaachìhi lika. ⁷Wir uje Jasón shuu otsakaha dahuchhna. Uje oshiyokorãha oso ich oshuu kinaha par uje oshuu otsitak asa ley uje eyok rey César tata. Ese Pablo hn Silas sole: “Rey yet de uje iich otsii Jesús.”— ⁸Uje nos wir oso hn uu òr bahluwo ochunt uje ìtsorz ich ochesdelo. ⁹Heke erze òr bahluwo oshuu Jasón hòr ochìbite erze hnotihichis par uje oshuu ùru uje Pablo hn Silas tyenij otokolìhi dít. Otatim òr otsii: —Uje otokolìhi dít nehe hn oyuhu erze olak hnote deeshpo.— Uje oshike hn erze òr bahluwo oym Jasón hòr par uje wir ocheeshpo otìr dahuch.

Pablo hn Silas otìr dít Berea.

¹⁰Eseekite hn Porrosht aabo shi oyem uje ich dihlak hn oshuu Pablo hn Silas otokolìhi dít ehèt hn ohno otìr dít Berea. Uje otaachìhichis hn omasaha erze israel oso òr sinagoga ehèt. ¹¹Erze Berea oso wir òr iluu ma om je erze Tesalónica oso. Erze dít Berea oso otsahmùr uje Pablo hòr otatim òr hn shish òr ler Porrosht ahwoso par uje ochìraha kimij ùru o kimiji ye ùrpe erze uje Pablo tata. ¹²Erze israel oso ich okìhniya ye olotiispe uje Pablo tata. Hn wir òr itspo erze tímcher okìhniya uje òr ih̄r late uje ye olotiispe. Hn wir òr itspo erze griego oso ich okìhniya uje ye olotiispe. ¹³Eseekite hn erze israel oso uje odebuhu wahacha Tesalónica ochunt uje Pablo sanimiràha Porrosht ahwoso ho wahacha Berea heke ohno otìr Berea hn oshuu erze dít oso otsitak Pablo hòr. ¹⁴Uje Porrosht aabo ochunt uje ìtsorz ichii oshuu ohnoy Pablo otseya wahacha onoota bahluta wirc per Silas hn Timoteo shi otsakahachis Berea. ¹⁵Erze hnakirbo Berea oso uje òya Pablo ohnoy ire otseya wahacha dít Atenas. Wichi dít dechi onoota bahluta wirc. Uje ocheeshpo hn otòhwa Pablo

ahwoso par uje otatim Silas hn Timoteo par uje oshiyokōr erze obiyo shichish ich ohno otsahn Pablo ijich.

Pablo de dit Atenas.

¹⁶Eseekite uje ehn Pablo iyem Silas hn Timoteoho wahacha Atenas hn teychim erze kojano po uje erze oso oteeychāha. Ich nos de lekityo dit eheth ich kihnipa. Wir shuu ire dosdarak. ¹⁷Mahn ire shish tīr sinagoga eheth hn shiyokorāha erze israel oso hn erze griego oso uje otakisho lawichihī wahacha par uje oteeychāha Porrosht. Hn kal deeych ich Pablo tīr wahacha dit eheth uje shish oso okihniya ode hn shiyokorāha ōr. ¹⁸Eseekite hn erze oso yewo uje otsahmūr otata lahwoso ōr iluu iiyo otsii epicúreos hn uu yewo otsii estoicos. Erze ochish Pablo hn ich okeytkērye otsii: —Ese shi yermōhna. ¿Wichi tata latikpo?— Yewo otatim ōr otsii: —Ese shi itso uje sanimīrāha uu porrosht kinēhet.— Wir otata oshuu itsorz pork ochunt uje Pablo tata uje Jesús toni hn ikpo. ¹⁹Ochish Pablo hn ohno ōyye otīr wahacha ese owich uje ōr bahluwo shish otakisho lawichihī. Ese owich iich otsii Areópago. Uje otaachihī wahacha hn otatim Pablo otsii: —Sehe oyiraha erze kuche ahlo uje atim erze osoko. ²⁰Erze ōr ahwoso uje ōhwaka ich ahlo. Yelij oyunt uje itsorz. ¿Duhu inaapo?— ²¹Erze atenas oso hn nos wir dihipo kināho uje odebuhuchis Atenas ōr ire shish otatimye kuche uje ye odirehepe pork sehe odiraha kuche ahlo.

²²Pablo iyehetihichis erze ōr bahluwo ōr eheth uje odechi hn tatim ōr im: —Hnakirbo watsaklo, olak uje ebuhu liklo Atenas, nos tokomo uje olak ich ahmūrlopa uje eeychāhalo kuche. ²³Uje tikirkihī ese dit eheth ich tokomo erze kojano po ich kihniya uje eeychāhalo. Tish altar nohmet uje atsewlo ebitilo uut otsii: “Wichi par Porrosht uje ye yirahalope.” Ese uje ye erahalope wichi uje sehe titim olak. ²⁴Wichi uu Porrosht uje shiyokōr nāhu irmōkite, hn shiyokōr nos wir kuche uje de eheth. Wichi ese poōrc hn hnimich ir yinsirc. Ye debuhu pwert ehethpe uje hnakirbo oshiyokōr par ire. ²⁵Ire nīhyok ye nesit latik par uje oso oshiyokorīhi ire pork wichi uje nos ishim oso ōr ikirīt. Wichi uje nos ishim oso uu ōr ihyerc hn nos ishim ōr wir kuche. ²⁶Porrosht shiyokōr hnakirbich nohmet wapkite hn shuu nos oso otāra ire par uje odebuhu ĩrmo lekityo. Porrosht chibite ōr owilo uje odebuhu hn chibitpo āyo terihī latikpo uje odebuhuchis. ²⁷Porrosht shiyokōr shuu itsorz par uje nos oso ōr pwele ochukwi ire. Sehe duhu oso odukwi ire nehech odish pork Porrosht ye dukuhlehe eyoklope. ²⁸Shi Porrosht wichi uje shuu eyok ika hn shuu eyok pwele telerrza. Shi ire uje shuu eyok de. Olak poruwo wishi uje ōr eykdeyo otata otsii: “Eyok Porrosht aabo.” ²⁹Eyoklo Porrosht aabo heke ye ompe uje yuhulo wir itso Porrosht erze kojano po hn erze oro hn erze plata. Wir shi hnakirbo oshiyokōrkite uje ōr dituwo. ³⁰Antkite shi oteeychāha

erze kuche mihnūwo per ye Porrosht dish latik pork ye odirehepe, per ele ahle Porrosht nos tatim eyoklo uje eyok de lekityo im: “Uhulo olak aho nuuna uje ahakōrlo mihnūwo. Moymlo olak iluu mihnūwo hn ahakōrlo uje Porrosht sahmūr.” ³¹ Porrosht chibite ishirītkite uje sepyēr erze uje oshiyokōr mihnūwo. Ye noym ōrpe. Porrosht chihla Jesuskite par jwe par sepyēr ōr. Jesús ye nimehī latik. Nos ye oloshpe par erze mihnūwo uje yet shiyokōr. Uje Porrosht shuu Jesús ikponi ich nos sowa ōr uje ich ūru uje shuu ire nos sepyēr wir oso uje oshiyokōr mihnūwo.—

³² Uje erze oso ochunt uje Pablo tata uje Jesús ikponi hn yewo ode uje shi oloter ire hn yewo otatim ire otsii: —Deeych yet nehe hn atim ōryok ma erze ōr ikpo.— ³³ Eseekite hn Pablo tokolihiichis erze ōr bahluwo ōr ikich. ³⁴ Hnakirbo nohmīramo ode uje ye olotiispe uje Pablo tata hn ohno ōya ire. Nohmet de uje iich otsii Dionicio. Wichī ōr bahluwa toy uje tibey ese dit. Timcharrza yata de toy waa je iich otsii Dámaris. Yewo ode toy ese ōr ehēt uje ōya Pablo.

Pablo hno tīr dit Corinto.

18 ¹ Eseekite hn Pablo tokolihiichis dit Atenas hn hno tīr wahacha dit yet uje iich otsii Corinto. ² Uje taachīhi wahachkite hn chish nahnapsit uje iich otsii Aquila. Wichī shurēhe ese hnimich Pontokite. Waa ir irāhta iich otsii Priscila. Wir otāra dit Roma hn otaachīhi dit Corintohna pork rey Claudio chibite leyni par shuu nos wir israel oso otokolihiichis dit Roma uje dechi ese hnimich Italia. Pablo hno tekirihi ōr. ³ Uu ir ibiyo shi itso wir ōr ibiyo heke debuhu ōr ahir par oshiyokōr ōr ihyuwo ochira bortiso. Uje chimit hn ochiwāha. ⁴ Per kal terihi sabta ich Pablo hno tīr sinagoga ehēt par sanimirāha Porrosht ahwoso tatim erze israel oso hn erze yewo uje odechi. Sehe ye duhu olotiis Jesuspe.

⁵ Eseekite hn Silas hn Timoteo otokolihi Macedonia nehech otaachīhi Pablo ahir. Heke wichī iim erze obiyo uje hōr Aquila oshiyokōr par uje kal deeych shi sanimirāha Porrosht ahwoso. Tatim erze israel oso uje Jesús wichī uu Cristo uje ishi ōr hnitewīhi Porrosht ahirkite. ⁶ Erze israel oso sehe onontew Pablo. Ochish majamichīhi ire heke chishit lasuwo par yara pork sehe duhu odiraha uje oshiyokōr mihnūwo. Tatim erze israel oso im: —Kimiji etīrlo urhuta bahluta ehēt ich shi olak. Ye yokpe uje tuu etīrlo wahacha pork ich titim olakike. Ele ahle ich takaha par titīr wir dihipo kināho par titim ōr Porrosht ahwoso.— ⁷ Uje tokolihi sinagoga ehēt hn hno tīr wahacha Ticio Justo ir ihyuch. Wichī teeychāha Porrosht. Uu ir ihyuch de sinagoga ahir. ⁸ Eseekite hn hnakirbich dechi uje iich otsii Crispo. Wichī ōr bahluwa uje tibey wate sinagoga. Ire hn nos wir ir aabo hn ir iiso ye olotiis Jesuspe. Wir ōr itspo erze Corinto oso ich okihniya ochunt uje Pablo tata hn ye olotiis Jesuspe. Heke otohirm ōr. ⁹ Dilt yet hn Jesús shuu Pablo teychim kuchērk uje nīhyok ye latik pwele

teychim. Tatim Pablo im: —Ye atila òr. Atim òr pahwoso. Ye moym uje atim òr ¹⁰pork shish yok de ahir. Nĩhyok yeék uje chish owa hn shuu owa. Oso okĩhniya ode uje tyenij ye olotiis yokpe ese dit eheth.— ¹¹Uje Pablo chunt itsorz hn sakahachis shuu äyt nohmira hn pehet ñya. Shish shiyokorãha òr Porrosht ahwoso.

¹²Eseekite uje ehn ese Galión gobernadorihichis hnimich Acaya hn erze Israel oso uje otsotiis Jesús otakisho lawich hn ochishew Pablo. Ohnoy otseya ese gobernador ikich. ¹³Otatim ese gobernador otsii: —Pablo shuu oso oteeychãha Porrosht per shuu oso oyuwe òryok ley.— ¹⁴Pablo sehe tatim ese gobernador uje ye ùrpe per ese gobernador tatim erze israel oso im: —Kimiji atimlo yok uje ire shiyokòr uje ye gobierno ir ley nahmùrpe ich takir olak ¹⁵per shi olak ye ahmùrlope uje wichi sanimirãha. Ye ahmùrlope uje wichi tata uu olak poruwo wishi hn tata uu olak ley. Uu gobierno ir ley ye ditakpe erze uje atimlo yok heke shi olak enshiilo. Ye tahmùr tinshiipe.— ¹⁶Ese gobernador shuu ochiyuhu orĩhichis dahuch eheth. ¹⁷Uje Sòstenes tokolihi gobernador ihyuch hn oso ochishew ire hn otsepyer irehe ese gobernador ihyuch ikich. Ese Galión ye nahmùr dale ikichpe. Ese Sòstenes wichi uje tibey sinagoga.

Pablo cheeshpo tĩr Antioquía hn tĩr hnimich Asia.

¹⁸Eseekite ich daalo kihniya uje Pablo sakaha Corinto. Wichi seta Porrosht aabo pork sehe do tĩr Siria. Priscila hn Aquila òya ire ohno odirkihĩ hnimich. Uje otaachĩhi wahacha dit Cencrea hn Pablo shuu otuhu deheta par yara pork chibite lahwoshna par shiyokòr kuchèrk. Oyãha pohorrza par otĩr Siria yit. ¹⁹Uje oyehechis deheth pehet hn oyhnmich par ohno otĩr wahacha Efeso par otekirihĩ Porrosht aabo. Pablo tatim Priscila hn Aquila par odebuhu Efeso hn wichi hno tĩr sinagoga eheth hn sakit wir israel oso uje otakisho lawichihichis. ²⁰Òr ire otsapur Pablo par sehe oduhu hap lakahachis Efeso per ire ye nahmùrpe. ²¹Uje ehn yahpaa do tokole ich tatim òr im: —Kimiji Porrosht nahmùr ich tekirihĩ olakpo.— Pablo tokolihi dit Efeso hn iyãha pohorrza hno tĩr Siria yit. ²²Uje asa pohorrza iyehechis dit Cesarea hn Pablo ihnimichihĩ hno tĩr dit Jerusalén. Uje seta wir Porrosht aabo wahacha hn tokolihi Jerusalén. Hno tĩr Antioquía. ²³Ich daalo kihniya uje Pablo sakaha Antioquiani hn tokolpo hno tĩr lekitiyoho erze hnimo uje iyo otsii Galacia hn Frigia. Hno tekirihĩ wir Porrosht aabo yewo hn nos sãkit òr par shuu ma otsahmùr Porrosht.

Apolos sanimirãha Porrosht ahwoso dit Efeso.

²⁴Eseekite uje Pablo tekirihĩ Porrosht aaboho lekitiyo hn hnakirbich yet taachĩhi dit Efeso. Wichi israel ya. Ir iich otsii Apolos. Wichi tãra dit Alejandría. Ire ich chirahapa uje chilehet hn chiraha Porrosht ahwoso

toy. ²⁵Yeëk de uje shiyokorāha ire Irhīch iluu heke shish shiyokorāha oso lekityo ich sihnew tatim ör uu Irhīch ir iluu ich shuu ürpa per ire ye yērij diraha yeëkpo Jesús. Shi chunt uje Juan uu tohirm oso tata. ²⁶Ichii Apolos iyehetihī sinagoga ehēt hn shiyokorāha ör. Ye tola örpe. Uje Priscila hn Aquila ochunt ir ahwoso ich ohnoy ire otseya ejwert. Oshiyokorāha ire Jesús iluu ich oshuu imeheech. ²⁷Eseekite hn Apolos sehe do tīr wahacha ese hñimich uje iich otsii Acaya. Heke erze Porrosht aabo otatim otsii: —Ēhe, bo.— Ochichew hutita par hnoy ishīm erze Porrosht aabo uje ode wahacha par uje ochiraha ire. Uje taachīhi wahacha Acaya ich takashīm örpa. Wir uje Porrosht sosir örnī par uje ye odotiis Jesuspe. ²⁸Apolos hn erze israel oso uje otsotiis Jesús okeytkeryēhe erze oso ör ikich. Apolos shiyokorāha ör Porrosht ahwoso ich shuu ürpa par shuu ochiraha uje Jesús wichi Cristo uje ishi ör hñitewihī Porrosht ahirkite. Shish tatim ör nehech ye odiraha uje otata.

Pablo hno tīr Efeso.

19 ¹Eseekite uje ehn Apolos dechī Corinto hn Pablo hno chikāha ese dehet nehech taachīhi Efeso. Chish hñakirboho wahacha uje ye olotiis Porroshtpe. ²Pablo tatim ör im: —¿Uu tenit uje ye otiislo Porrosht petikni sehe tikiraha kimiji Porrosht Ichibich masaha olak aho?— Ör ire otatim Pablo otsii: —Nīhyok, yelij oyunt uje Porrosht Ichibich de.— ³Tatim ör im: —¿Par latikpo uhu otohirm olak?— Hn ör ire otatim otsii: —Juan lishi wichi je tohirm öryok.— ⁴Pablo tatim ör im: —Juan shi tohirm ör uje oshuu laho chuuna uje oshiyokör uje mihñūwo par sehe duhu oniyokör uje Porrosht sahmūr. Ese Juan lishi tatim osoni im: “Ye otiislo ese uje tirēt iyehe piyēr.”— Hn Pablo tatim ör im: —Ese uje iyehe Juan nēr wichi Jesús.— ⁵Uje nos ochunt uje shuu itsorz hn nos otohirm ör ochīra ör Jesús iich. ⁶Uje Pablo chibite nahme ör hu eyo ich sapur Porrosht hn Porrosht Ichibich masaha ör. Otseēt ör ahwoso kināho hn otata uu kuche uje Porrosht tatim ör. ⁷Erze hñakirbo wir ör dose.

⁸Eseekite hn Pablo masaha sinagoga ehēt par sakit erze oso uje odechī. Ye tola örpe. Shekurko tre uje shish sakit ör. Tatim ör uje Porrosht ich dich hn tibey daabo. Sanimīrāha Porrosht ahwoso tatim ör ich shuu imeheeych. ⁹Per nohmīramo uje odechī oshuu dehe kata. Shish otsotiis Jesús. Oyehe oso ör ikich hn ochish majamichihī Jesús. Heke Pablo iim ör hn tokolihi sinagoga ehēt. Hnoy uu Porrosht aabo seya ör wahacha Tirano ihyuch. Kal deeych shish sanimīrāha uu Porrosht ahwoso tatim ör. ¹⁰Áyo osiyer uje shish sakit ör shuu itsorz heke nos wir israel oso hn erze griego yewo uje odebuhu ese hñimich Asia ochunt erze Irhīch Jesús ir ahwoso.

¹¹Porrosht shuu Pablo shiyokör kuche uje ich kināho pisho uje nīhyok ye latik pwele niyokör. ¹²Wir uje otsakihir Pablo ochīra wir peywēr hn

ohnoy oshim erze uje òr permo par uje chukuta òr hn oshim erze uje demonyo de òr aho par shuu tokole. Ohnoy toy erze shekipo uje oshiyeru dekich uje ochìra obiyo par chukuta òr. ¹³Eseekite hn uu israel oso yewo ode uje shish odirkìhi lekityohochis dít eheth par uje ochiyuhu demonyo. Sehe òr prowa odiyuhu demonyo onìra Jesús iich. Okeytkèrye sehe otatim wir demonyo otsii: —Oyàra owa Jesús iich uje Pablo sanimiràha shuu itsorz par atokolihi wichi eheth.— ¹⁴Òr syete hnakirbo uje sehe oniyokòr oduhu ilorz. Wir òr deych iich otsii Esceva. Wichi saserdote òr bahlua per ye saserdote òr bahlut pishtpe. ¹⁵Uje òr prowa hn demonit tatim òr im: —Tikiraha Jesús hn tikiraha Pablo. ¿Per olak yeniipo?— ¹⁶Ese hnakirbich uje demonit de eheth ukurbo deyo de. Dale òr. Shuu òr nehech otokole pwert eheth hn ooshi. Ich nos omehship eeych hn òr armitsi tokole. ¹⁷Nos wir israel oso hn uu griego yewo uje odebuhuchis Efeso ochunt uje tokole itsorz heke ochiraha uje ye ompe oloter Jesús iich pork wichi dich. ¹⁸Okihniya uje ye olotiis Jesús otaachìhi erze Porrosht aabo yewo òr ikich hn otatim òr wir kuche mihnùwo uje oshiyokòrkite. ¹⁹Antni ich okihniya uje ochukuta òr ochìra òr Satanás ukurbo hn otòhwa erze ir hute uje tata Satanás hn otserùhu oso òr ikich. Ich otiskèr erze hute ir bahat. Shi itso uje hnakirbo òr dyes ochish obiyo nehech terìhi dyes y seys àyo. ²⁰Shish oso ich ma okihniya uje ode lekityo ochunt uje Porrosht shiyokòr shuu itsorz hn ochiraha uje Porrosht ahwoso ukurbo deyo de.

²¹Eseekite hn Pablo chuuna uje Porrosht Ichibich sehe duhu do tìr erze hnimo Macedonia hn Acaya hn hnopo tìr Jerusalén. Pablo tatim òr im: —Uje tekirìhi Jerusalén nehe hn sehe tìtìr dít Roma toy.— ²²Pablo shuu Timoteo hn Erasto ohno wap otìr hnimich Macedonia. Wir uje shish otakashim ire. Shi Pablo sehe hap lakaha Asia duhu pikaap.

Oso okihniya otibichìhi dít Efeso.

²³Eseekite hn oso okihniya otibichìhi wahacha Efeso pork ye onahmür Jesús iluupe. ²⁴Ese uje shuu otibich iich otsii Demetrio. Uu ir ibiyo shi shiyokòr pwert ijaabo chìra plata pishi par ochibìte erze kojano po uje oteeychàha waa je iich otsii Artemisa. Ese Demetrio shuu otserz hnote ich kihniya uje oshiyokòr pwert ijaabo itso ire. ²⁵Wichi shuu nos otakisho lawich erze uje òr ibiyo itso ire. Tatim òr im: —Hnakirbo watsaklo, nos wir eyoklo uje yishlo erze obiyo ich yertzlo hnote ich kihniya. ²⁶Shish entlo uje Pablo shuu itsorz im: “Erze uje ahakòrlo wir ye Porroshtpe.” Hn amlu uje Pablo shuu oso okihniya òr eyuwo kinàho lika dít Efeso hn lekityo ele hnimich Asia heke oym asa Artemisa uje oteeychàhani. ²⁷Ich ye ompe uje itsorz. Yiyokòrlo latikpo kimiji ire ye duhu wir eyok ibiyo jukur. Ye shi ese uje Pablo shiyokòr. Wichi ye duhu asa eyok iglesya jukurpe waa je yeeychàha wate kojano po iich otsii Artemisa. Hn itspo je

ye jukur nehe asa Artemisa waa je oso oteeychãha lekityo Asia hn ãrmo lekityo.—

²⁸Uje ochunt itsorz ich ochesdelo hn otibich otsii: —Artemisa waa je de lika Efeso ich ili om.— ²⁹Wisik wisik hn nos wir dit oso otakisho lawich hn òya Demetrio. Ochishew Gayo hn Aristarco. Wir Macedonia oso. Shi òya Pablo. Nos ohnoy òr otseya òr wahacha kanshit. ³⁰Pablo sehe do tãr wahacha kanshit eheth par keytkãr wir oso per Porrosht aabo otsontew ire. ³¹Politik yewo uje ochish gobierno ìbiyo odechi hnimich Asia. Ich otsahmũr Pablo hn oshuu otatim ire otsii: —Ye amsaha ese kanshit eheth.— ³²Nos wir oso uje odechi kanshit eheth ye otakisho lahwestpe. Heke yewo otibich ich kinãho hn yewo otibich ich kinãho. Kasi nos wir òr ire ye odirehepe keshi inaapo heke otakisho lawich. ³³Eseekite hn uu israel oso ochukus Alejandro otseya oso òr ikich. Yewo otibich otatim Alejandro uje tyenij tatim òr. Alejandro sem nahmta par uje ye duhu odiilehetpe par uje pwele tatim wir oso uje erze israel oso ye oniyokõr latik. ³⁴Uje oteychim Alejandro ich ochiraha uje wichi israelya. Heke otibich nos òr itsye otsii: —Artemisa waa je de lika Efeso ich ili om.— Otibich oshuu itsorz nehech do hora. ³⁵Ese òr bahlut uje tibey ese dit tatim wir oso par ye duhu odiilehetpe. Tatim òr im: —Hnakirbo watsaklo, nos oso uje ode ãrmo lekityo ochiraha uje eyok Efeso oso yibey asa Artemisa ihyuch hn uu kojach pit uje tãra poõrzkite. ³⁶Nos oso ochiraha uje itsorz ese uje titim olakike, heke ich ma om uhulo olak aho kiis par uje ye ahakõrlo uje mĩhnik.— ³⁷Hn ese òr bahlut tatim òr im: —Erze hnakirbo uje ohwĩlo òrki ye otorha Artemisa ìr kushjarõho ihyuch eheth hn ye odish majamichihi Artemisape. ³⁸Kimiji Demetrio hn erze uje òr ìbiyo itso ire sehe òr denunsya yeẽk uje shiyokõr mĩhnik ich tyenij otãr jwe ikich wap par uje oshuu jwe tibi wichi. ³⁹Kimiji sehe atimlo òr kuchãrk yet ich tyenij anemlo uje òr bahluwotakisho lawich. ⁴⁰Erze uje ahakõrlo ele deeych ich ye ompe. Shi ahakõrlo pehebith data. Je gobernador nunt hn dapur hn ¿yuhu inaapo? Nĩhyok ye eyok pwele yitim latik.— ⁴¹Uje ese òr bahlut tatim òr shuu itsorzike ich shuu ohno otseyhi.

Pablo hno tãr erze hnimo Macedonia hn Grecia.

20 ¹Eseekite uje ich yuwirke ese pehebith data uje oshiyokõrĩhi kanshit eheth hn Pablo shuu otibii wir Porrosht aabo shuu otakisho lawich hn sakith òr. Uje ich yuwirke hn tatim òr im: —Takaha titãr Macedonia.— ²Pablo tekirihi lekityohochis erze duwo je dechi Macedonia uje Porrosht aabo ode. Sakith òr par ma otsahmũr Porrosht. Tãr lekityo nehech taachihi wahacha ese hnimich Grecia. ³Ich shekurko tre uje wichi sakahachis Grecia. Uje wichi chimit ire par iyãha pohorrza tãr wahacha Siria hn chunt uje erze israel oso okeytkãrye par sehe oduhu ire. Heke chibith par cheeshpo chikãha Macedonia. ⁴Ich okĩhniya òya Pablo.

Sópater ñya ire. Wichi dít Berea os. Ir deych iich otsii Pirro. Aristarco hn Segundo òya Pablo toy. Wir dít Tesalónica oso. Gayo ñya òr toy. Wichi dít Derbe os. Timoteo dechi toy. Tiquico hn Trófimo odechi toy. Wir otāra wahacha hñimich Asia. ⁵Nos wir òr ire ohno wap oyem Pablo wahacha Troas.

Lucas ñya Pablo uje hno tñr dít Troas.

⁶Eseekite uje ese òr ahamich yuwirke uje israel oso otew pan uje ye eyhirāsh hn Pablo hn nos wir òryok oyitokolihichis Filipos oyonāha pohorrza. Ich daalo sinko hn oyaachñhichis dít Troas hn oyishyehechis. Oiyahachis nehech daalo syete. ⁷Uje ich terihi domingo hn Pablo shuu Porrosht aabo otakisho lawich par oho Santa Cena. Pablo shiyokorāha òr nehech dñhlich pehet. Ich ahwoso berzo pork sehe dechole hn do. ⁸Ich nampir yesh kihniya ese pwert ehete uje oyakisho òryok owich. Ese pwertit de porñtpa. ⁹Eseekite hn pikñhnint hñakñrbitit dechi uje iich otsii Eutico. Shi sakaha asa mintanta. Uje Pablo shiyokorāha òr ich ahwoso berzo hn ese pikñhnint hñakñrbitit katita nehech ñimēhe kñhir. Tāra ese pwert mintanta uje tre piso hn kay. Ochishew ire per ich toki. ¹⁰Pablo ihñimich hn sitñr ñre hñimich hn chishew ese pikñhnint hñakñrbitit. Tatim erze Porrosht aabo im: —Ye atñlilo. Ye tope.— ¹¹Hno cheeshpo dohir poñrzo. Ishim òr pan hn Santa Cena. Otew hn oho. Sakit òr nehech deeych tokole hn hno. ¹²Hn erze oso ohnoy ese pikñhnint hñakñrbitit uje ich ikpoko hn ich òr aylpa.

Pablo hñr ohno otñr dít Mileto.

¹³Eseekite hn òryok oyitokole wap. Oyonāha pohorrza oyitñr dít Aso. Pablo tatim òryok uje dirkihi hñimich tñr Aso par iyāha asa pohorrzihichis par ñya òryok. ¹⁴Uje Pablo chish oryokñhichis Aso hn ii pohorrza ehete ñya òryok hn oyitokole oyitñr wahacha dít Mitilene. ¹⁵Deychole hn oyitokolihichis Mitilene hn oyikāhachis ese hñimich Quío ikich. Hn uu deeych yet hn oyiyuwe ese hñimich Samos hn deychole yet hn oyaachñhi wahacha dít Mileto. ¹⁶Pablo ye nahmñr dakahachispe ese hñimich Asia pork sehe taachñhi Jerusalén uje ehn yahpaa terihi ese òr ahamich uje iich otsii Pentecostés. Ese dít Efeso dechi hñimich Asia hn ye nahmñr tñrpe. ¹⁷Heke uje òryok dechi Mileto hn Pablo shuu otñbii erze anciano uje odechi Efeso uje otñbey Porrosht aabo.

Pablo shiyokorāha anciano uje otāra Efeso.

¹⁸Eseekite uje erze anciano otaachñhichis hn Pablo tatim òr im: —Uje takaachñhichis wapni ese hñimich Asia nehech ele ahle ich nos erahalo uje tiyokorñhi olak ehete. ¹⁹Uje yok dechi olak ahñr yelij tuu yok dich. Shish tiyokñr Porrosht ñbiyo tiyokorāha olak nehech tikiyerh. Erze

israel oso shish sehe oniyokōr kuche mihnuwōho yok. ²⁰Erahalo uje ye takis kuchpe. Shish nos tiyokorāha olak erze kuche uje om par erahalo. Tiyokorāha olak uje akasho olak owich hn tiyokorāha olakpo uje olak de olak ihyuwo. ²¹Titim erze israel oso hn nos wir dihipo kināho par oshuu daho chuuna uje oshiyokōr uje mihnūwo par uje nos oym wir deluu mihnūwo hn oshiyokōr uje Porrosht sahmūr hn ye otislo ōryok İrhīch Jesucristope. ²²Ele ahle ich Porrosht İchibich shuu takaha titir Jerusalén. Ye tikiraha keshi latik tokolihi yokihi wahacha nehe. ²³Uje nos tekirihi erze duwohna hn Porrosht İchibich shish shuu hnakirbo otatim yok uje titir Jerusalén ich oshiyeru yok hn oshiyokorāhi yok uu kuche mihnūwo. ²⁴Par yok ich ye latikish. Kimiji tikiti shi tikiti. Shi sehe tihna wir pibiyo uje Jesús shuu tiyokōr. Erze pibiyo shi titim ōr Porrosht ahwoso ihirtso uje ye olotiis Jesuspe ich ishi ōr hnitewihi Porrosht ahir.

²⁵Tikiraha uje ich ye nos amlo yok nehe hnii erze yewo uje titir ōrni hn tanimirāha Porrosht ahwoso titim ōr uje Cristo ishi ōr hnitewihi Porrosht ahir. ²⁶Heke ele ahle titim olak. Kimiji etirlo urhuta bahluta eheth ich ye eytilo yok. Shi olak ²⁷pork ye takis kuchpe. Shish nos tiyokorāha olak erze kuche uje Porrosht sehe duhu erahalo. ²⁸Abeylship olak hn abeylship Porrosht aabo uje Porrosht İchibich shuu amsahalo par ōr bahluwoni. Abeylship ōr pork wir Porrosht aabo. Uje Jesús toni ich tiya ōr chīra narmista. Wichi uu ōr bahat. ²⁹Tikiraha uje tikitokolihi lika ich yewo otaachīhi olak eheth hn oshuu Porrosht aabo ōr eyuwo kināho shi itso uje ilpiyot masaha erze obeje eheth hn chishew yata. ³⁰Olak anciano. Je deeych yet nehe hn ese olak eheth yeēk de uje shuu Porrosht ahwoso poshik par sehnyer wir Porrosht aabo. Sehe duhu onōya ire. ³¹Abeylship erze olak ibiyo uje ahakōrlo. Olak eyucha erze uje tiyokōrni. Shi tikibey olak nehech tre āyo uje yok dechi olak ahirni. Deeych hn dihlak shish titim olak nehech uhulo tikiyerh. ³²Ele ahle shi tibite par uje Porrosht tibey olak. Porrosht ahwoso wir uje tyenij takashim olak hn pwele shuu erahalo uje Porrosht sahmūr par uje olak owich de Porrosht ir aabo ōr ahir. ³³Yelij tobita yeēk plata pishi hn oro hn ōr ishuwo par yok. ³⁴Erahalo uje tish obiyo tır pihme par uje tikiya uje nihyokōho pahir. Hn tish obiyo par tikiya uje nihyokīhi pihyer ōr ahir. ³⁵Shish tokowa olak par uje aslo obiyo ich ehnewlo uhulo itso yok par uje olak pwele akashimlo erze uje ye ōr ukurbirsh. Olak eyucha ese eyok İrhīch Jesús ir ahwoso uje titim olak. “Kimiji yeēk dosimihi olak kuchit ich om per shish ma om uje asimlo yeēk kuchit.”—

³⁶Uje Pablo tatim ōr shuu itsorzike hn icha dete hnimo hn nos wir ōr ire oshiyokōr oshuu itsorz hn ōr orar otsapur Porrosht. ³⁷Nos wir ōr ire ochishew Pablo hn ochuku ūr hn oyerh. ³⁸Ich ōr dosdarakpa pork ich tatim ōrki uje ich ye onomo ire petik nehe. Nos wir ōr ire ōya Pablo otir wahacha pohorrza wirc hn wichi ii pohorrza eheth.

Pablo hōr ohno otīr Jerusalén.

21 ¹Eseekite uje oyitokolihiichis Porrosht aabo ōr ahir hn oyonāha pohorrza oyitīr wahacha ese hnimich uje iich otsii Cos. Oyitokolihiichis Cos hn deeych yet oyaachīhi ese hnimich Rodas. Oyitokolihiichis Rodas hn oyitīr wahacha ese dīt Pátara. ²Oyihnimichihi pohorrza ehēt hn oyish pohorrza yata waa je hno tīr Fenicia hn oyonāha. ³Oyumo ese hnimich Chipre uje oyikāhachis. De norte yit per shish ōryok oyonāha nehech oyaachīhi wahacha ese dīt Tiro uje dechi ese hnimich Siria. Uje ehn ochirmas kushjāro uje de pohorrza ehēt ese dīt Tiro ⁴hn oyihnimich oyish Porrosht aabohochis. Oyiya ōr ahir nehech daalo syete. Porrosht Ichibich tatim ōr par uje otatim Pablo par uje ye tīr Jerusalén. ⁵Uje ich terihi erze daalo syete hn oyitokolihiichis. Nos wir Porrosht aabo hn uu ōr irēhte hn uu ōr aabo ōya ōryok uje oyitīr onoota bahluta wirc. Uje oyaachīhiichis hn nos oyotsa ōryok kete hnimo hn ōryok orar oyapur Porrosht. ⁶Uje ich yuwirke hn oyetye hn oyi pohorrza ehēt hn wir ohno otseyhi. ⁷Oyitokolihi dīt Tiro hn oyonāha asa pohorrza nehech oyaachīhi wahacha dīt Tolemaida. Uje oyaachīhiichis hn oyish Porrosht aabo hn oyete ōr. Oyiya ōr ahir deeych nohmira. ⁸Deychole hn oyitokolihi Tolemaida oyitīr dīt Cesarea. Oyiyaich Felipe ir ihyuch. Ese Felipe wichi shish sanimīrāha Porrosht ahwoso. Ir diakonoho wahacha Jerusalén uje ehn ōr syetekite. ⁹Ese Felipe eebe ode uje ōr kwatro. Ōr phar. Wir profeta yēr pork Porrosht Ichibich shish shuu ochiraha kuche par uje otatim erze Porrosht aabo yewo. ¹⁰Uje ehn ōryok dechi daalo arhaabo hn profet yet taācha iich otsii Agabo. Tār wahacha Judea. ¹¹Uje taachīhiichis ōryok ahir hn chiyuhu Pablo ihirosht. Shiyeu nahmike hn shiyeru deer hn Agabo tatim ōryok im: —Porrosht Ichibich sole: “Erze israel oso uje odechi Jerusalén tyenij ochishew ese ōr ihirosht yinsirc hn oshim wir dihipo kināho nehe.”— ¹²Uje oyunt uje itsorz hn oyitim Pablo par uje ye tīr Jerusalén nehe. ¹³Pablo tatim ōryok im: —¿Inaapo heke eyerhlo hn ich uhulo yok dosdarak? Ye tikitilpe par uje oshiyeru yok hn ye tikitilpe par uje oshuu yok oshuu tikiti wahacha Jerusalén. Shi pork ye tokotiis uu ōryok Irhich Jesús ich ye tikitilpe uje tikiti.— ¹⁴Pablo shish chibite uje hno tīr Jerusalén nehe hn ye ōryok pwele oyontew heke oyukwim uje oyitim ire oyuhu itsorz: —Shi Porrosht niyokōr uje ire sahmūr.—

¹⁵Eseekite hn oyinshii ōryok hn oyuko oyitīr Jerusalén. ¹⁶Porrosht aabo yewo uje otāra wahacha Cesarea ōya ōryok. Wir uje ohnoy ōryok otseya ōryok ese hnakīrbich ihyuch uje iich otsii Mnasón. Wichi os watak uje Porrosht aap. Tāra Chipre. Ōryok tyenij oiyakaha ir ihyuch.

Pablo tekirihi Santiago.

¹⁷Eseekite uje oyaachīhiichis Jerusalén hn oyekirihi uu Porrosht aabo ich ōr aylpa. ¹⁸Uje ich deychole hn oyukwīya Pablo oyitīr Santiago. Nos

wir anciano uje otibey Porrosht aaboho wahacha Jerusalén odechi toy. ¹⁹Pablo seta òr hn nos tatim òr uu kuche uje Porrosht shiyokorñhi wir dihípo kinãhoni hn tatim òr toy uje Porrosht shuu shiyokorãha òrni. ²⁰Nos wir òr ire ochunt uje itsorz hn otata otsii: —Ich om uje Porrosht shiyokõrni.— Santiago hõr otatim Pablo otsii: —Eraha uje erze israel oso ich òr miles uje ye olotiis Jesuspe hn omasaha par Porrosht aabo. Òr ire ich otsahmũr asa ley waa je Moises chichewkite. ²¹Yewo ode lika uje ochinehnm owa otatim erze Porrosht aabo otsii: “Pablo nos shiyokorãha erze israel oso uje ode wahacha dihípo kinãho òr hnimo tatim òr par uje oym asa ley waa je Moises chichewkite.” Hn ochinehnm owa otsii: “Pablo shiyokorãha wir israel oso par uje ye odibite erze òr aabo òr yar hn shiyokorãha òrpo par uje nos oym asa deluuta uje eyok poruwo wishi oshim eyokni.” ²²Uje ehn yahpaa erze oso onunt uje aãchhna hn otakisho lawich nehe ich tyenij yiyokõr kuchẽrk. ²³Ahakõr uje oyitim owa. Hnakirbo òr kwatro odechi Porrosht aabo òr ahir uje ochibite lahwashna par uje tyenij oshiyokõr kuche. ²⁴Wap boy erze òr kwatro par uje onishii òr hn owa. Uje onishii olak ich boy òr eya òr wahacha templo patikit eheth hn eshi par otuhu òr hu oninship hn owa itspo uhu otuhu eheta oninship. Uje nos wir Porrosht aabo omo uje tyenij ahakõr ich tyenij ochiraha uje ich ye ùrpe uje ochuntni. Heke ochiraha uje erze yewo wir shi otata lekushi pork ahakõr uje ley tata.— ²⁵Hn Santiago hõr otatim Pablo otsii: —Nos wir dihípo kinãho uje ye olotiis Jesuspe oyichew hutitani hn oyosim òr. Òryok oyibite uje tata par uje ye otew erze loshipo uje oshuu par oteeychãha kojan po. “Ye elilo armitsi. Ye elilo erze loshipo uje oshiyeru weheta poõrc hn ye armista tokolpe. Ich om uje hnakirbich umuhu nerãhta ahir hn ompo uje timcharrza umuhu dabich ahir, per ich mĩhnik uje ye onoyhi pishye ahirpe hn shi omuhuye ahir. Ich mĩhnik uje otorãhaye hn ich mĩhnik uje timcher õyhi yẽr ahir hn ich mĩhnik uje hnakirbo õyhiye ahir hn ich mĩhnik uje yeẽk sahat loshipit hn ich mĩhnik uje yanak shuu loshipit sahat ire hn ich mĩhnik uje pikihnine hn pikihnine oshiyokõr oshuu itsorz toy.”—

Ochishew Pablo templo patikit eheth.

²⁶Eseekite uje ich dechole hn Pablo hõr erze hnakirbo òr kwatro onishii ire par otĩr templo. Uje ich ochimĩt ireke hn Pablo hnoy òr seya òr wahacha templo patikit eheth par otatim wir hnakirbo uje odechi par uje ochiraha latik nehe hn erze daalo syete sihna ire hn tyenij oshuu loshipo par oteeychãha Porrosht. ²⁷Uje ehn yahpaa terihi erze daalo syete hn Pablo dechi templo patikit eheth. Wir odechi toy erze israel oso nohmĩramo uje otãra wahacha hnĩmich Asia. Omo Pablohochis hn otibich par oshuu wir oso otsitak ire. Sehe oduhu odishew. ²⁸Òr ire otibich otibi wir israel yewo otsii: —Hnakirbo watsaklo, akashimlo

òryok. Ese hnakirbich shish dirkihi ìrmo lekitiyo. Nos shiyokorāha oso tata uje ye duhu eyok iluu jukur hn ire tata uje ye duhu asa eyok ley jukur hn ire tata uje ye duhu eyok templo jukur. Ye shi erzepe uje shiyokōr. Tōhwa dihipo kināho toy seya òr lika templo patikit eheth. Wir griego yewo heke shuu Porrosht ihyuch mīhnik.— ²⁹ Òr ire omo Pablo hōr Trófimo dit ehethna. Wichi Efeso os. Òr ire ochibite uje Pablo hnoyihichis seya templo patikit eheth. ³⁰ Uje nos wir dit oso ochunt òr ich otsitak Pablo. Otāra lekitiyo ooshi odale Pablo. Ochishew ire hn ochurz otseya ejwert ichii oshiyeru asa templo patikit uhurza. ³¹ Uje ehñ oshuu Pablo hn ese ohyerptoso òr bahlut chunt uje oshiyokōr. Erze ohyerptoso wir Romano yewo. ³² Shuu wir otakisho lawich shichish erze oficial hn erze ohyerptoso. Ooshi otīr ese uje oso ode. Uje omo ese ohyerptoso òr bahlut uje tīrēt tīr òr hn tōhwa wir ir ohyerptoso ich oym oshuu Pablo. ³³ Ese òr bahlut taachīhichis hn shuu wir ohyerptoso ochishew Pablo. Shuu oshiyeru ir hmeyko hn dile ochīra kenena osiyer. Ese ohyerptoso òr bahlut tatim erze oso im: —¿Dik yeēkpo? ¿Niyokōr latikpoko?— ³⁴ Erze oso òr eheth yewo ode uje òr ahwoso kināho kināho ye ìlyepe. Heke ese òr bahlut ye direhepe keshi latikpo uje ich ūru pork ich òr pehebit data. Heke shuu wir ir ohyerptoso ohnoy Pablo otseya ohyerpta. ³⁵ Uje Pablo taachīhichis ich ye pwel dohir kalertape pork oso shish oshuu ire. Heke erze ohyerptoso otsem ire hn ohnoy odohir kalerta. ³⁶ Erze oso oyehe nēr hn otībich otsii: —Tukulo.— ³⁷ Uje ich ta par ochīmchaha Pablo asa ohyerpta eheth hn tatim ese òr bahlut im: —Sehe tikitkēr owa tuu pikaap.— Ese òr bahlut tatim im: —¿Je eraha eēt griego òr ahwoso? ³⁸ ¿Je ye owa egypt ospe uje ich osdeyo uhu wir oso otsitak gobierno hn òhwa erze hnakirbo uje òr kwatro mil òya owa uje etīr ese hñimich uje isa?— ³⁹ Pablo tatim ire im: —Yok israel ya. Tokōra wahacha ese dit Tarso uje dechi ese hñimich Cilicia. Ese dit wichi ich dich. Tapur owa par uje tikitkēr wir oso.— ⁴⁰ Uje ese òr bahlut ishīm Pabloko par uje chiilehet hn iyehetihichis kalerta eeych hn chira wir oso òr nahmita par uje ye odiilehet. Uje ye odiilehet petikike hn seēt wir hebreo òr ahwoso.

22 ¹ Pablo im: —Pihnapso watsaklo hn erze òr bahluwo, ērlo uje titim olak. Ye tiyokōr uje mīhnikpe.— ² Uje òr ire ochunt uje seēt wir hebreo òr ahwoso hn otitship par otēr. Pablo tatim òr im: ³ —Yok israelya. Yok shurēhe wahachni dit Tarso. Dechi ese hñimich Cilicia per yok neēhe likni Jerusalén. Ese hnakirbich uje iich otsii Gamaliel nos shiyokorāha yok waa ley waa je eyok poruwo wishi ochibitkite. Tinaha yok uje shish tiyokōr Porrosht ibiyo tuu itso uje ahakōrlo yok ele deeych.— ⁴ Hn Pablo tatim òr im: —Ehñ tokoter wir Porrosht aaboni nehech oshuu òr oshuu otoy. Tishew erze Porrosht aabo hnakirbo hn timcher hn tuu ochīmchaha òr karsel eheth. ⁵ Ese saserdote òr bahlut pisht hn nos wir òr bahluwo uje otakisho lawich uje òr iich otsii Junta Suprema òr ire ochiraha uje

tiyokõrni. Titim òr par uje tuu oshim yok hute par tokosim erze israel oso uje odechi Damasco. Uje oshim yok hn takaha titìr dît Damasco takayāha Porrosht aabo par tokõhwa teya òr likni Jerusalén par tuu otsepyèr òr.

Pablo tata uje masaha par Porrosht aapni.

⁶Eseekite hn titìr Damasco. Uje ich deeych pehet uje ehn yahpaa tokaachìhi dît ichii luu tāra poõrc chihit yok ich jwertpa. ⁷Yok kayihi hnimich. Tukunt òr ahwoso im: “Saulo, ¿inaapo ahakõr mihnikìhi yok?” ⁸Titim too: “Ìrhìche, owa yeèkpo?” Tukunt òr ahwoso im: “Yok Jesús. Yok Nazaret os. Yok uje yesh ahakõr mihnikìhi yok.” ⁹Erze uje òya yok omo asa luu uje chihit yok. Ich ochishlabe per ye odirehepe erze òr ahwoso uje keytker yok. ¹⁰Titim too: “Ìrhìche, ¿sehe uhu tiyokõr latìkpo?” Hn ese Ìrhìch umò yok im: “Alehet. Bo etìr Damasco. Tyenij yeèk dechi uje tatim owa uje nos ahakõr.” ¹¹Asa luu ich shuu yok olìbik. Erze pihyère ochish pìhme ohnoy yok otseya yok wahacha Damasco. ¹²Hnakìrbich dechi uje iich otsii Ananías. Ire shish shiyokõr uje asa ley tata. Nos wir israel oso uje odebuhuchis Damasco otata uje wichi ich iluu om. Ese Ananías tirèt tekirihì yok. ¹³Uje ich taachìhi pahìr hn tatim yok im: “Ermano Saulo, amo lekìtiyo.” Shiyehè uje tatim yok shuu itsorz ich tokomo lekìtiyo. Takachim hn tokomo ire. ¹⁴Ananías tatim yok im: “Porrosht wichi uu eyok poruwo wishì òr Porrosht. Wichi chiihla owa par uje eraha uje ire sehe niyokõr. Wichi chiihla owa par uje eychim ese Cristo hn ent erze ìr ahwoso uje chiilehethna. ¹⁵Tyenij nos atim osoho lekìtiyo uje amo hn uje enthna.” ¹⁶Hn Ananías tatim yok im: “¿Inaapo heke shi akahachis? Alehet. Erèt. Tokohirm owa. Apur Jesús par ishi owa hnitewihi Porrosht ahìr pork ahakõrni erze kuche mihnũwo.”—

Pablo tata uje Porrosht shuu tìr dihipo kināho.

¹⁷—Eseekite hn takaashpo titìr Jerusalén. Uje yok dechi templo patikit ehèt hn yok orar tapur Porrosht hn tokomo kuchèrk uje ye latìk pwele nomo. ¹⁸Tokomo Jesús hn tatim yok im: “Atokolihì lika shichish Jerusalén pork erze oso ye onahmürpe uje atim òr yok.” ¹⁹Titim Jesús too: “Ìrhìche, ele dît oso nos ochiraha uje titìr lekìtiyohochis sinagoga ahoni hn tishew erze uje ye olotiis owape. Tuu ochimchaha òr ohyerpta hn tuu otsepyèr òr. ²⁰Uje oshuu wichi owa ebich Esteban ochìra kojano poni hn ìr armista chür lekìtiyo ich yok dechi òr ahìr hn tikìbey wir òr ishuwo. Ich tahmür uje oshiyokõr oshuu itsorz.” ²¹Jesús tatim yok im: “Atokolihichis Jerusalén. Sehe tuu bo etìr wahacha dukuhla dihipo kināho.”—

Oshiyeru Pablo.

²²Eseekite hn erze oso ochunt uje Pablo tatim òr per ye onahmürpe uje tatim òr par uje tìr erze dihipo kināho ichii otìbich otsii: —Tukulo

uhulo toy. Ye ompe uje wichi ika.—²³ Uje ehn otibich ich otsitakpa heke ochishit wir nanerpe hn ochishew hnimich ukult hn otāra ochish poōrc. ²⁴ Ese ohyerptoso ōr bahlut shuu ochimchaha Pablo ohyerpta ehēt. Tatim ohyerptoso par uje tyenij otsepyēr ire ochāra shikote par oshuu Pablo tatim ire keshi inaapo heke erze oso otibich oshuu itsorz. ²⁵ Uje ehn oshiyeru hmeyko asa uhwirbta porīt par uje otsepyēr hn tatim ese kapitan uje dechi ir ikich im: —¿Je aluwelo ley uje epiyerlo romano osh t uje ehn yahpaa tīr jwe ikichpe par eraha kimiji niyokōr uje mīhnik?— ²⁶ Ese kapitan chunt uje Pablo shuu itsorzike hn hno tatim ese ōr bahlut pisht im: —¿Ahakorīhi latikpo ese hnakirbich? Wichi romanoya.— ²⁷ Hn ese ōr bahlut pisht tīr Pablo hn tatim im: —Atim yok. ¿Je ūru uje owa romanoya?— Pablo tatim ire im: —Ēhe.— ²⁸ Ese ōr bahlut im: —Ich tokoshi hnote kihniyani par uje tii yok romano osihi.— Pablo tatim ire im: —Per yok romano ya pork yok shurēheni.— ²⁹ Erze ohyerptoso uje sehe olepyēr Pablo ochunt uje ire romanoya ichii otokole shichish hn ese ohyerptoso ōr bahlut ich chishlabe pork chīrahaka uje Pablo wich romanoya hn ire uje shuu oshiyeru Pablo uke hn dile ochāra kenena.

Pablo tīr Junta Suprema ōr ikich.

³⁰ Eseekite uje dechole hn ese ohyerptoso ōr bahlut sehe dīraha latikpo uje ich ūru uje shuu erze israel oso otsitak Pablo. Shuu wir otakisho lawich erze saserdote ōr bahluwo hn erze Junta Suprema. Chiyuhu Pablohochis ohyerpta ehēt hn hnoy seya wir ōr bahluwo ōr ikich.

23 ¹ Eseekite ich Pablo teychīm pishi erze uje otakisho lawich uje ōr iich otsii Junta Suprema. Tatim ōr im: —Pihnapso watsaklo, uje ehn yok pikihninaap shish pehet kiisihi Porrosht ile ikich nehech ele ahle.— ² Ananías wichi saserdote ōr bahlut pisht. Tatim erze uje oyehe Pablo ahir par uje shuu oshuu Pablo ahwo. ³ Pablo tatim ire im: —Tyenij Porrosht shuu owa pork ehēt yūhurash. Owa uje yesh akahachis par uje ēr kimiji tikiyuwe ley o kimiji ye tikiyuwepe pork waa ley tata uje tyenij ahakōr uhu itsorz per atim wir par uje oshuu pahwo. Waa ley tata uje wichi ich mīhnik.— ⁴ Erze uje oyehe Pablo ahir otatim otsii: —¿Je ye atilpe ese Ananías uu saserdote ōr bahlut pisht heke athaka uhu itsorz?— ⁵ Pablo tatim ōr im: —Pihnapso watsaklo, ye tikirahape uje wichi uu saserdote ōr bahlut pisht. Ye ompe uje titim ireke pork Porrosht ahwoso tata im: “Ye eshilo majamichīhi ese ōr bahlut uje tibey nahnapso.”—

⁶ Eseekite hn Pablo chīraha uje yewo ōr iluu iich otsii saduseo hn yewo ōr iluu iich otsii fariseo heke Pablo tibichīhi ōr ehēt im: —Pihnapso watsaklo, piluu iich otsii fariseo hn papa wichi itspo fariseoya. Ye tokotiispe uje deeych yet nehe hn oso ōr ikpo. Yewo ode uje ye onahmūrpe uje tuu itsorz heke ochishew yok hn otōhwa yok otseya yok lika olak ikich.— ⁷ Uje Pablo tatim ōr shuu itsorz hn erze saduseo hn

erze fariseo ichii oshiyokosye. Otsehek ire. ⁸Erze saduseo otsotiis uje topo òr ikpo hn òr ire otsotiis uje anjele ode hn otsotiis uje òr ichibiyo de per erze fariseo ye olotiispe uje nos de. ⁹Nos wir òr ire ich òr yermīt data. Wir odechi toy erze hnakirbo uje oshiyokorāha oso waa ley waa je Moisés chichewkite. Wir fariseo. Nohmiramo oyehet hn oshiyokosye ich otsihnew lahwoso. Otatim erze yewo ich otsihnew otsii: —Ese hnakirbich ye niyokōr latik uje mīhnik. Kimiji òr ichibich tatim ire kuchērk o kimiji anjel tatim ire kuchērk ich om.— ¹⁰Oshiyokosye nehech otibich ich jwertpa heke ese ohyerptoso òr bahlut sērza uje wir odalii Pablo meyko nehech odiyuhu. Tatim wir ohyerptoso par otsehek wir oso ochira òr dakirbo hn ochiyuhu Pablohochis òr ehēt shuu ohnoy otseya wahacha ohyerpta.

¹¹Eseekite uje ich dihlah hn Jesús iyehe Pablo ikich. Tatim Pablo im: —Pablo, ye atila. Tyenij atim wir Romano oso yok nehe uhu ilo uje atim wir Jerusalén osohna.—

Hnakirbo okeytkērye par oshuu Pablo.

¹²Eseekite uje ich deychole hn erze israel oso nohmiramo otitīr lawich par uje otakisho lahwosht. Ochibite lahwoso ich oshuu ūrpa uje ye otaakpe hn ye odoho latik nehech oshuu Pablo. ¹³Oyuwe kwarenta erze hnakirbo uje otakisho lahwosht oshuu itsorz. ¹⁴Otīr erze saserdote òr bahluwo hn erze israel oso òr bahluwo uje otibey dīt hn omo òr otsii: —Oyibite òryok ahwoso ich oyuhu ūru uje ehn yahpaa oyuhu Pablo ich ye oyaakpe. ¹⁵Oyitim olak par uje uhulo wir otakisho lawich asa Junta Suprema hn apurlo komando par uje deychole hn tōhwa Pablo par uje iyehe olak ikich. Atimlo ese komando uje asa Junta Suprema sehe okēytker Pablo par uje ochiraha ma kuche uje Pablo shiyokōrni. Òryok oiyemīhi dehet pehet par oyuhu oyuhu toy uje ehn yahpaa taachīhi olak ahir.—

¹⁶Pablo nanimicha ir ijīt chunt uje sehe oduhu Pablo hn hno tīr ohyerpta hn tatim Pablo. ¹⁷Uje Pablo chuntike hn tibii ese kapitan. Tatim im: —Boy lika pikihñint eya wahacha komando pork ele tyenij tatim komando kuchērke.— ¹⁸Ese kapitan hnoy seya wahacha komando im: —Pablo uje de lika ohyerpta ehēt tibii yokike hn sapur yok par uje tokōhwa lika pikihñint teya owa. Tyenij tatim owa kuchērke.— ¹⁹Ese komando chishew ese pikihñint hmata hn hnoy seya wahacha par uje ye onuntpe uje keytker. Tatim im: —¿Sehe atim yok latikpo?— ²⁰Hn ese pikihñint tatim komando im: —Erze israel oso nohmiramo otakisho lahwoshtiki. Sehe oduhu boy Pablo deychole eya wir Junta Suprema òr ikich pork sehe oduhu tatim òr ma kuche. ²¹Ye ahakōr uje wir otatim owa. Wir ich oyuwe kwarenta erze hnakirbo uje yesh otsakis irehe dehet pehet oyem Pablo par uje chikāhachis ich tyenij oshuu oshuu toy. Ochibite lahwoso

ich oshuu ūru par uje ye otaakpe hn ye odoho latik nehech oshuu Pablo. Ōr ire ochimit ire hn oyem par uje otēr uje atim ōr.— ²²Ese ōr bahlut tatim ese pikihnint im: —Bo eyhi. Ye atim latik erze uje atim yokike.—

Ohnoy Pablo otseya dīt Cesarea.

²³Eseekite hn ese komando shuu otibii wir kapitan ōr osiyer. Tatim ōr im: —Enshiilo wir ohyerptoso uhulo ōr do syento par uje ohno odirkīhi hnimich hn ōr setenta uje oyāha kabiyuhwo hn ōr do syento uje otōhwa asōr. A las nueve dihlahk hn wir tyenij ohno otīr Cesarea. ²⁴Bolilo kabiyuhwo yewo par uje Pablo iyāha. Bolilo eylo wahacha gobernador Félix. Abeylo par uje ye latik duhu ire.— ²⁵Hn komando chichew hutita im:

²⁶—Yok Claudio Lisias. Tichew ana hutita ōryok bahlut gobernador Félix. Tokosim owa saludo. ²⁷Erze israel oso ochishew ese hnakīrbichhna. Ichii sehe oduhu oduhu toy. Tukunt uje wichi romano os heke titīr ire. Tokōhwa uu yok ohyerptoso hn tiyuhu wir ōr hme. ²⁸Yok sehe tikiraha keshi inaapo uje erze israel oso otsitak ire heke takahi ire teya wir Junta Suprema ikichhna. ²⁹Uje ōryok dechi hn tukunt uje wir otsitak pork ire ye ilo ōrpe uje otata asa ōr ley. Nīhyok ye otata latik uje wichi shiyokōr par uje tyenij oshuu oshuu toy hni par uje tyenij oshiyeru. ³⁰Uje yok de wahacha ohyerpta ehēt hn nohmet de uje tatim yok uje Pablo imāho okeytkērye. Sehe onehnyēr yok hn oduhu Pablo oduhu toy heke ich tuu Pablo hno tīr owa shichish. Titim erze uje sehe ōr denunsya Pablo par uje tyenij ohno otīr ekich hn otatim owa keshi inaapo uje sehe oduhu Pablo. Shi erze uje titim owa.—

³¹Eseekite uje ich dihlahk hn erze ohyerptoso oshiyokōr uje komando tatim ōr. Ohnoy Pablo otseya wahacha dīt Antīpatris. ³²Uje ich decholo hn erze ohyerptoso uje odirkīhi hnimichhna ocheeshpo otīr ohyerpta wahacha Jerusalén. Per erze uje oyāha kabiyuhwo shi ohno ohnoy Pablo otseya Cesarea. ³³Uje otaachīhichis Cesarea hn oshim waa hutita ese gobernador hn oymihi Pablo par uje gobernador tibey. ³⁴Uje gobernador ler asa hutita hn tatim Pablo im: —¿Ar iraāpo?— Hn Pablo tatim im: —Tokōra wahacha hnimich Cilicia.— ³⁵Hn ese gobernador tatim im: —Uje otaachīhi lika erze uje ōr denunsya owa nehe hn takīr owa.— Hn tatim wir ohyerptoso par uje shi otibey Pablo wahacha Herodes ihyuch.

Pablo tīr Félix ikich.

24 ¹Eseekite uje Pablo dechi Cesarea daalo sinko hn ese saserdote ōr bahlut pisht taachīhichis. Wichi iich otsii Ananías. Wir ōya ire erze ōr bahuwo nohmīramo uje otibey dīt Jerusalén. Hn otōhwa hnakīrbich uje iich otsii Tértulo. Wichi chirahapa chiilehet. Ōr ire otīr gobernador ikich par uje otatim uje Pablo shiyokōr uje ich mīhnūwo. ²Uje

otōhwa Pablo hn Tértulo tatim Félix im: —Irhĩche Félix, ich oyinship owa pork ich osdeyo uje shish ōryok aho kiis pork abeylship ōryok. Ich oyinship owa uje ich eykdeyo heke ahakōr omoho wir pihnapso ele hnimich. ³Ich oyinship owa uje nos ahakōr wir kuche omoho lekityo uhu itsorz. ⁴Ye tahmūrpe uje pahwoso berzo hn patim owa per hap ēr yok uhu pikaap. ⁵Oyiraha uje Pablo shish shuu israel oso ōr aho duhlu uje ode irmo lekityo. Wichĩ wir ōr bahuwa erze oso uje ye olotiis Jesuspe uu dīt Nazaret osht. ⁶Ye shi erzepe. Wichĩ hnoy dihipo kināho seya ōr templo patikit etet. Ōryok ley sitak uje shuu itsorz. Heke oyishew ire ichii opepyēr pork ōryok ley tata shuu itsorz. ⁷Per komando Lisias tirēt hn shuu ōryok hn chekshuhu Pablo ōryok hme. ⁸Tatim ōryok im: “Erze uje sehe ōr denunsya Pablo tyenij ohno otīr gobernador ikich par otatim ire.” Ele ahle ich owa shi tyenij ekitkēr Pablo par nos eraha erze uje oyitīm owaka ich ūru.— ⁹Hn erze uje ōya Tértulo otatim gobernador otsii: —Ich ūru uje wichĩ tatim owaka.—

¹⁰Ese gobernador chishĩr Pablo chĩra namita par uje chiilehet. Pablo tatim ese gobernador im: —Tikiraha uje owa ich āyo kihniya uje owa jwe uje abey wir israel oso. Heke ich pehet kiis uje yok de lika ekich. Ye tiyokōr uje mihñkpe. ¹¹Ich daalo dose uje yok dechi Jerusalén. Kimiji atim yeēk ich tatim owa uje ich ūru. Titīr Jerusalenni par uje tikeeychāha Porrosht.— ¹²Hn Pablo tatim ese gobernador im: —Erze hnakirbo uje yesh ōr denunsya yok ye onomo yokpe uje tiyokos yeekĩhi wahacha templo patikit etet. Ye onomo yokpope uje tiyokos yeekĩhi wahacha sinagoga aho. Hn ye onomo yokpope uje tiyokos oso lekityo ese dīt Jerusalén etet. ¹³Erze hnakirbo sehe oduhu dahwoso ūru uje otatim owa uje ōr denunsya yok per ye ōr pwelpe. ¹⁴Ich ūru uje tikeeychāha uu ōryok poruwo wishĩ ōr Porrosht. Wichĩ Jesús uje tikeeychāha per wir otata uje ye jukur. Ye tokotiis latik erze uje Porrosht ahwoso tata uje Moisés hn erze profeta ochichewkite. ¹⁵Porrosht ahwoso tata uje deeych yet nehe hn shuu wir ōr ikpo erze uje ye olotiis irpe hn shuu wir ōr ikpo erze uje otsotiis ire. Ye tokotiispe uje wir ōr ikpo nehe. Hn wir ōr itspo erze uje ōr denunsya yok, ye olotiispe. ¹⁶Heke shish sehe tiyokōr omihĩ Porrosht ile ikich hn erze oso ōr ikich toy par uje ye tikipookpe.— ¹⁷Hn Pablo tatim gobernador im: —Ich āyo kihniya uje yok de wahacha dukuhla. Takaashpohna titīr Jerusalén. Tokōhwa hnote par uje tokosim wir losuhlaabo uje odechi Jerusalén hn tokōhwa hnote par tokoshi ofrenda templo etet. ¹⁸Tinshii yok hn takaha titīr templo patikit etet hn Israel oso nohmĩramo uje otāra Asia ochish yok. Ye oso onōya yokpe hn ye tuu ōr aho duhlupe.— ¹⁹Hn Pablo tatim gobernador im: —Wir israel oso uje otāra Asia tyenij otaachĩhi lika ekich nehe par uje ōr denunsya yok kimiji odiraha uje tiyokōr mĩhñk. ²⁰Erze uje ode lika par ōr denunsya yok tyenij otatim owa kimiji odish mĩhñk o kimiji ye odishpe uje yok de

Junta Suprema òr ikichhna pork wir odechi toy. ²¹Shi òr pwele otatim owa uje tikibichihi Junta Suprema òr ikichhna titim òr too: “Ele deeych otòhwa yok otseya yok lika pork ye tokotiispe uje deeych yet nehe hn nos wir topo òr ikpo.”—

²²Gobernador Félix chirahapa òr iluu erze Porrosht aabo heke tatim òr uje ich yuwirke. Tatim Pablo im: —Uje komando Lisias taachìhi lika hn tikitkêr ire kimiji ahakòr mîhnik o kimiji ye ahakòrpe.— ²³Ese gobernador Félix tatim ese kapitan par shuu wir ohyerptoso otibey ese Pablo per oshim par uje shi òrkihichis ohyerpta eheth hn ye onontew erze ir ihyèrepe uje otîr par uje otakashim ire oshim ire uje nihyokîhi ahir.

²⁴Deeych yet hn gobernador Félix taachìhichispo. Ich tòhwa neràhta Drusila. Wate israel yâr. Félix shuu otibii Pablo. Hòr neràhta otêr uje tata uu Jesucristo hn otêr uje tata uje tyenij ye olotiis irpe. ²⁵Uje Pablo keytkêr òr hn tatim òr im: —Nos wir oso tyenij oshiyokòr uje om uje Porrosht sahmûr. Nos wir oso nohmîr nohmîr tyenij otibey ire par uje ye oniyokòr uje mîhnik. Deeych yet nehe hn Porrosht sepyêr erze uje oshiyokòr mîhnûwo.— Ese gobernador ich chishlabe. Tatim Pablo im: —Ich da ya. Bo etîr ohyerptapo. Uje yok tyemptikish nehe hn tikibi owapo.— ²⁶Ese gobernador shish shuu otibi Pablo par uje keytkêr per shi iyem par uje Pablo ishim ire hnote par uje shuu tokolihichis ohyerpta eheth. ²⁷Nehech do àyo gobernador Félix shish tibii Pablo par keytkêr. Uje tokole uje ire gobernador hn wich masaha owich ese Porcio Festo. Ese Félix sehe duhu erze israel oso onahmûr ire heke iimihi Pablohochis ohyerpta eheth.

Gobernador Festo têr uje israel oso òr denunsya Pablo.

25 ¹Eseekite hn Festo taachìhichis Cesarea par uje masaha wichi gobernador Félix owich. Uje ich daalo tre hn Festo tokolihichis Cesarea hno tîr Jerusalén. ²Uje dechi Jerusalén hn erze saserdote òr bahluwo hn uu israel oso òr bahluwo uje otibey dit otaachìhi ir ikich hn òr denunsya Pablo. ³Òr ire otsapur Festo par uje shuu otòhwa Pablo otseya Jerusalén pork òr ire ochimit ire par uje oyemihi dehet pehet par uje oshuu. ⁴Festo tatim òr im: —Pablo yesh de wahacha dit Cesarea ohyerpta. Je daalo arhaabo nehe hn takaha titîr Cesarea. ⁵Uje takaha titîr wahacha ich olak bahluwo nohmîramo tyenij òya yok par uje òr denunsya Pablo kimiji niyokòr uje mîhnik.—

⁶Festo dechi Jerusalén shi daalo arhaabo kimiji daalo osho o kimiji daalo dye hn hno cheeshpo tîr Cesarea. Uje deychole hn hno tîr ir ofisina hn shuu otibi Pablo. ⁷Uje otòhwa hn erze israel oso uje otàra wahacha Jerusalén ochipeësa ire hn òr denunsya. Otatim ese gobernador uje shiyokòr kuche kihniya uje ich mîhnûwo pisho. Wir sehe oduhu lahwoso ùru per ye òr pwelpe. ⁸Hn Pablo tatim ese gobernador im: —Ye tiyokòr

petikni erze uje israel oso ör ley sitak. Hn ye tiyokör mihnikîhipe asa templo patikit eheth hn ye tiyokör mihnikîhipe ese romano oso ör rey.—
 9Festo sehe duhu wir israel oso onahmür ire heke tatim Pablo im: —¿Je ahmür etîr wahacha Jerusalén par uje etîr yok ofisina wahacha nehe hn tikitkêr wir uje ör denunsya owa?— 10Hn Pablo tatim ese Festo im: —Owa jwe uje romano oso ör bahlut chibite owani. Ich om uje êr yok per ye ompe uje jwe kinêhe têr yok. Eraha uje ye tiyokör mihnikîhipe erze israel oso. 11Kimiji tiyokör uje mihnúwo uje ye ley nahmürpe hn ley tata uje tyenij tikiti ich om. Per kimiji ye tiyokörni erze mihnúwo uje erze israel oso otatim owaka ich ye ompe asim yok ör par uje oshuu yok oshuu tikiti. Sehe titîr wichi romano oso ör bahlut pisht ikich par uje wichi têr yok kimiji tiyokörni uje mîhnik o ye tiyokörpe.— 12Gobernador Festo hór wir nahire okeytkêrye. Uje yuwirke hn Festo tatim Pablo im: —Ich apur yokike par uje etîr wichi romano oso or bahlut pisht ikich par uje têr uje ata hn tatim owa kimiji ahakör mihnúwo o kimiji ye ahakörpe heke tibite pahwoso par uje etîr wahacha ir ikich nehe.—

Pablo tatim rey Agripa uje ye niyokör mihnikpe.

13Eseekite uje ich daalo arhaabo hn rey Agripa hór nêrahta Berenice otaachîhichis Cesarea otekirîhi Festo. 14Uje odechi daalo kihniya hn Festo tatim rey im: —Hnakîrbich de lika uje iich otsîi Pablo. Uje ese gobernador Félix tokolni hn iimihi lika ohyerpta eheth. 15Uje titîr Jerusalenni hn erze saserdote ör bahlwo hn erze ör bahlwo uje otîbey dit ör denunsya ire. Otsapur yok par uje tuu oshuu oshuu toy. 16Titim ör too: “Romano oso ör iluu ye nahmürpe uje tukulo yeêk uhulo toy uje ehn yahpaa tîr jwe ikich hn erze uje ör denunsya ire odechi toy par uje oshiyokosye kimiji üru o kimiji ye ürpe uje otata.”— 17Festo tatim rey im: —Wir ôya yokni hn oyaachîhi lika. Deychole hn titîr ofisina hn tuu otôhwa ese hnakîrbich. 18Erze uje ör denunsya Pablo oyeheh hn ochiilehet per ye otata latik uje ich mihnúwo uje tuu peyuwo tisîr. 19Uje ör denunsya Pablo ich shi otata uje teeychâha Porrosht yet hn ör ire shi oteeychâha yet. Wir otata hnakîrbich uje iich otsîi Jesús toni per Pablo tata uje yesh ika.— 20Hn Festo tatim rey im: —Ye tikiraha uje tyenij tiyokör par tinshii heke tapur Pablo kimiji nahmür do tîr Jerusalén par uje nishiihi wahacha. 21Per Pablo sapur par uje tîr ese romano oso ör bahlut pisht ikich heke titim pahwoso par uje shi sakahachis ohyerpta eheth nehech yok pwele tuu ohnoy ire otseya wahacha nehe.— 22Rey Agripa tatim Festo im: —Sehe takîr ire.— Hn Festo tatim im: —Êhe, deychole hn êr.—

23Uje ich deychole hn rey Agripa hn asa Berenice otaachîhichis Festo ir ofisina. Ich ör ishuwo ihîrtso. Uu ohyerptoso ör bahlwo ôya ör hn uu politiko yewo ôya ör toy. Festo tatim wir ohyerptoso par uje otôhwa Pablo

hn otōhwa. ²⁴Festo tatim òr im: —Rey Agripa hn nos wir olak uje olak de lika, uje yok de wahacha Jerusalenni hn uu israel oso òr denunsya ese hnakirbich. Òr denunsya lika toy ele dīt Cesarea, otibich otsii: “Ye ompe uje wich ika. Uhu oduhu oduhu toy.” ²⁵Tikitkēr ire hn ye tishpe uje mīhnik uje wichi shiyokōr par uje tuu oshuu oshuu toy. Wichi sapur yok par uje hno tīr wahacha romano oso òr bahlut pisht ikich par uje wichi tēr ire. Heke tibite par tuu wich hno tīr wahacha Roma nehe. ²⁶Nīhyok uje mīhnūwo uje Pablo shiyokōr par uje tichew tibite hutita par tokosim ese romano oso òr bahlut pisht. Tokōhwa teya olak ikich hn wichi itspo rey Agripa par uje ērlo erze uje ire tata hn atimlo yok par uje tichew nehe. ²⁷Par yok ich ye ompe uje ohyerptoso ohnoy yeēk otseya wahacha Roma hn ye titim òrpe erze mīhnūwo uje shiyokōrni.—

Pablo tatim rey Agripa uje ye niyokōr mīhnīkpe.

26 ¹Eseekite hn rey Agripa tatim Pablo im: —Sehe tuu atim òryok uje ahakōrni.— Hn Pablo sem namita tatim òr im:

²—Rey Agripa, ich pehet kiis uje yok de lika ekich par uje tuu eraha uje erze israel oso òr ahwoso uje òr denunsya yok ich ye ūrpe.

³Tahmūrpa uje yok de lika ekich pork nos eraha wir israel oso òr iluu hn eraha toy erze uje oshuu wir otsitak hn oshuu wir oshiyokosye. Heke tapur owa par ēr yok uje titim owa hn ye uhu patim owa.

Pablo shiyokōr mīhnūwoni uje ehn ye Porrosht aap.

⁴Eseekite hn nos wir israel oso ochiraha uje tiyokorīhi wahacha hnimich uje yok shurēheni hn uje tiyokorīhi ele Jerusalem toy. ⁵Osdeyo uje òr ire ochiraha yok. Kimiji onahmūr ich otatim olak uje antni piluu iich otsii fariseo uje òr ley ich ma kihniya. Iyuwe erze fariseo yewo òr iluu. ⁶Ele ahle ich yok de lika olak ikich shi pork ye tokotiispe ese uje Porrosht tatim uu òryok poruwo wishkite uje tyenij oshiyokorīhi Cristo. ⁷Erze israel oso uje òr wee dose oyem uje Porrosht tatim òryok poruwo wishkite. Heke deeych hn dihak shish oshiyokōr Porrosht ibiyo. Shish oyem uje Cristo taācha nehe itso uje Porrosht tatim òryok poruwo wishkite per òr denunsya yok pork shish tiita uje Porrosht shuu Cristo taāchni itso uje tatim òryok poruwo wishkite. ⁸¿Inaapo uhulo kinēheship uje Porrosht pwele shuu wir topo òr ikpo?—

Pablo shiyokōr mīhnikīhi Porrosht aaboni.

⁹Eseekite hn Pablo tatim òr im: —Antkite tuu peyuwo tisīr uje pībiyo shi par tihne wir Porrosht aabo uje ye olotiis Jesuspe uu dīt Nazaret osht. ¹⁰Heke tiyokorīhi wahachni Jerusalén tuu itsorz. Erze saserdote òr bahuwo oshim yok par uje tish wir Porrosht aabo okihniya hn tuu ochimchaha òr karsel ehēt. Uje oshuu òr oshuu otoy ich tahmūr.

¹¹ Shish titîr wir sinagoga aho par tuu otsepyêr òr. Yok prowà tuu ochish majamichîhi Porrosht. Ich tikitak pish òr nehech titîr wir dihipo kinâho òr duwo hn tish òr.—

Pablo tatim òr uje masaha par Porrosht aap.

¹² Eseekite hn Pablo tatim òr im: —Uje titîr wir dihipo òr duwo ich titîr ese dit uje iich otsii Damasco toy par uje tishew òr. Erze saserdote òr bahluwo wir uje oshim yok par uje titîr wahacha. ¹³ Uje ich deeych pehet hn yok dechi dehet pehet. Tokomo luuta uje târa poôrc ich jwertpa. Iyuwe wichi deeych uje chihit. Wate chihit yok hn nos wir pihyêre uje ôya yok. ¹⁴ Ôryok kayihichis hnimich hn tukunt òr ahwoso uje seêt hebreo òr ahwoso tatim yok im: “Saulo, ¿inaapo heke yesh ahakôr mihnikîhi yok? Erze uje ahakôr shish shuu owa dosdarak per shish ahakôr. Ehet kata. Shi owa itso uu wey uje ochichew ich terîhi naner.” ¹⁵ Titim too: “Îrhîche, ¿owa yeêkpo?” Hn ese Îrhîch tatim yok im: “Yok Jesús uje yesh ahakôr mihnikîhi yok. ¹⁶ Alehet. Shi tikitokolihi ekich par uje tiihla owa par pîbik par uje atim òr uje amo yok hn par uje atim òr uje tokowa owa nehe. ¹⁷ Tikîbey owa par uje ye ahnapso oduhu owa hn erze dihipo kinâho òr itspo. Erze dihipo kinâho wir uje tuu bo etîr òr ¹⁸ par uje atim òr pahwoso. Ye odîraha. Ich shî òr itso uje ode dihlelta etet. Uje ochîraha pahwoso ich shî itso uje luu chihit òr. Kimîji onahmûr shî tyenîj ye olotiis yok hn tokoshi òr hnitewîhi Porrosht ahîr. Heke tiyuhu orîhi Satanás hme hn tibite òr Porrosht hme hn òr owich de ire ahîr.” Erze uje Jesús tatim yokni.—

¹⁹ Hn Pablo tatim rey Agripa im: —Tiyokôrni uje Jesús tatim yok uje sowa yok ire. ²⁰ Titim orîhi Damasco wapni hn titîr wahacha Jerusalén par uje titim òr. Titîr lekityoho hnimich Judea hn titim òr hn titîr erze dihipo kinâho òr hnimo hn titim òr toy. Titim òr par uje oshuu daho chuuna uje oshiyokôr mihnúwo uje ye Porrosht nahmûrpe. Titim òr uje tyenîj oym wir deluu mihnú hn ye olotiis Cristope. Wichi uje Porrosht sahmûr. Titim òr par uje oshiyokôr om par uje nos ochîraha uje wir Porrosht aabo. ²¹ Shi pork tanimirâha Porrosht ahwoso tuu itsorz hn erze israel oso ochish yokihichis templo patikit etet ichii sehe oduhu yok. ²² Porrosht shish takashim yok heke ye oduhu yokpe nehech ele ahle. Tiyehê olak ikich hn titim olak toy uje shish titim uu ihîr deyo hn uu losuhlaabo. Shi titim òr uu Porrosht ahwoso uje Moisés chichewkite uje tyenîj tokole nehe hn titim òr uje erze profeta yewo wishî otatkite uje tyenîj tokole nehe. Shi erze uje titim òr tuu itsorz. Yelij titim òr tuu kinâho. ²³ Erze profeta otata uje Cristo tyenîj toy hn wichi uu webich os uje ikpo. Cristo shuu otsanimirâha lahwoso par uje otatim uu nahnapso hn uu dihipo kinâho. Ir ahwoso shî itso luu uje chihit òr ich ochîraha dehet.—

Pablo sehe duhu Rey Agripa masaha par Porrosht aap.

²⁴Eseekite uje Pablo tatim ör shuu itsorz hn Festo tibich im: —Pablo, owa tothla. Owa ler ma heke shuu owa tothla.— ²⁵Hn Pablo tatim im: —Irhiche Festo, ye yok tothlpe. Erze uje titim olak ye kināhape. Ich ūru. ²⁶Ese rey Agripa chiraha uje titimke heke ye tikitilpe uje titim ire. Ye tokotiispe uje ese rey Agripa chiraha uje oso oshiyokorīhi Jesús wahacha Jerusalenni. Ye olakispe uje oshiyokorīhi Jesús.— ²⁷Hn Pablo tatim rey Agripa im: —Rey Agripa, ¿je ye otiispe erze uje profeta otatkite? Tikiraha uje ye otiispe.— ²⁸Rey Agripa tatim Pablo im: —Atim yok pikaapike. ¿Je uhu eyuwo tisir uje sehe uhu tomsaha par Porrosht aap?— ²⁹Hn Pablo tatim ire im: —Kimiji pahwoso arhaabo o kimiji kihniya per shi itsye uje sehe tuu amsaha par Porrosht aap. Yok orar tapur Porrosht par uje ye shi owa nohmira uje amsaha par Porrosht aap per nos wir erze uje otēr yokihi lika omasaha par Porrosht aabo toy. Sehe tuu nos olak itso yok pork yok Porrosht aap. Shi ye tahmūrpe uje olak itso yok uje yok de ohyerpta ehēt hn ochīra kenena pihmiko.—

³⁰Eseekite hn rey Agripa iyehet hn wich itspo gobernador Festo hn Berenice. Uje erze yewo omo ör hn oyehet toy. ³¹Otokolihichis pwert ehēt hn nos okeytkērye otsii: —Ele hnakīrbich ye niyokōr latik uje mīhnik par uje oshuu oshuu toy hn ye ompe uje ochimchaha karsel ehēt.— ³²Hn rey Agripa tatim Festo im: —Ele hnakīrbich ye niyokōrpe uje mīhnik heke om uje tokolihī ohyerpta per ye pwel tokolpe pork sapur par uje tīr romano os ör bahlut pisht ikich heke tyenij uhu ohnoy otseya wahacha.—

Lucas chichewkite uje hōr Pablo ohno otīr Roma.

27 ¹Eseekite hn ese gobernador chibite uje Pablo tyenij hno tīr Italia heke wir ör ihyēriyo yewo ōya ire. Chibite ör kapitan hme uje iich otsii Julio par uje tibey ör. Ese kapitan hōr wir ohyerptoso weeta iich otsii otibey rey. ²Pohorrza data dechi waa je tāra wahacha dīt Adramitio. Ich de par uje tokole hno tīr wahacha duwo uje de Asia. Yok Lucas. Tokōya Pablo hn yewo ōya toy. Oyii wate pohorrza ehēt. Aristarco iya ōryok. Tār wahacha dīt Tesalónica uje dechi hnimich Macedonia. Uje oyii ehētike hn pohorrza tokole. ³Uje dechole hn oyaachīhichis ese dīt Sidón. Kapitan Julio sosir Pablo. Ishim ire par uje hno tīr wahacha dīt ehēt tekīrihi wir nahire par uje oshimihī kuche uje niyokāhi Pablo ahir. ⁴Oyii pohorrza ehētihichispo ese dīt Sidón hn oyitokole. Ich myent tibichu hn sontew ōryok heke oyikāha hnimich Chipre wir. ⁵Oyikāha onoota bahluta erze hnimo ikich Cilicia hn Panfilia nehech oyaachīhi dīt Mira uje dechi hnimich Licia. ⁶Uje oyaachīhichis hn ese kapitan chish pohorrza yata waa je tāra dīt Alejandría waa je tyenij hno tīr wahacha hnimich Italia. Shuu oyii ehēt par oyuko. ⁷Ich daalo kihniya uje asa

pohorrza shi saraãshi ire pork myent data tibichu heke ich kwestpa par uje oyaachĩhi dit Gnido ikich. Shish myent tibichu pohorrza ikich heke oyikãhachis hnimich Creta wirc nehech oyaachĩhichis dit Salmón ikich. ⁸Uje oyikãhachis onoota bahluta wirc ich myent tibichu jwertpa heke ich kwestpa uje oyikãhachis ese hnimich Creta nehech oyaachĩhichis ese owich uje iich otsii Buenos Puertos. Wichi yẽrij dukuhlehechis ese dit Lasea.

⁹Ich daalo kihniya par uje oyaachĩhi wahacha heke ich yarhakpa uje oyukulpo pork ich terihi hmamo ishirĩt. Pablo sakit òr im: ¹⁰—Irhĩche hõr watsaklo, ye ompe uje yukulo. Ich yarhakpa uje eyok pohorrza hmarta hn erze kushjãro uje de eheth yaka hn nos yitilo.— ¹¹Per ese uje chobirho pohorrza hn ese pohorrza yinsirc pisht tatim òr par pohorrza tokolpo. Ese ohyerptoso òr kapitan sahmũr uje otata hn ye nahmũrpe uje Pablo tata. ¹²Ele owich uje òryok de hnimich Creta ikich ich ye ompe uje yiyakahalo par erze hmamo ishirĩt. Heke ich okihniya uje otsahmũr par uje ohno otĩr wahacha dit Fenice par otsakahachis. Wichi dit chinkiya uje deeych yakaha heke om par yiyakahalo. Ese Fenice dechi hnimich Creta toy.

Ich myent data tibichu.

¹³Eseekite ichii myent tibichu. Tãra sur per ye jwertpe heke wir òr eyuwo tisĩr uje om par ohno otĩr wahacha dit yet. Otsem pohorrza ankla hn ohno ochikãhachis hnimich Creta wirc. ¹⁴Wisik wisik hn myent tibichu tãra norte ich jwertpa. Asa myentita shi tãra ese hnimich. ¹⁵Tibichu wate pohorrza. Wap oshuu djerpeta chinkiya myentita per ye òr pwelpe heke oym. Shi myent hnoy. ¹⁶Uje asa pohorrza chikãha hnimich ijaab nẽr uje iich otsii Cauda ich kasi ye òryok pwelpe oyihyeru ese kenuut uje shish dechi pohorrza atsikita. ¹⁷Otsem ochibite pohorrza ehethike. Oshiyeru asa pohorrza iche ochĩra piyolt par uje ye kãrpe asa pohorrza bahluta. Banko dechi onoota eheth ich kihniya uje iyo otsii Sirte. Ich otola par uje asa pohorrza chishew erze banko. Heke otãra ankla uje itso kotsirbo par uje asa pohorrza shi hno saraãshi ire hn myentita hnoy. ¹⁸Myent hn owit wokor shuu asa pohorrza telerrzpa. Uje ich deychole dihĩrbĩt shish tyempit mĩhnik heke otãra ochibite awit erze kushjãro uje ohnoy par ochiwãha. ¹⁹Uje ich deychole yet hn ochishew erze pohorrza ishujãro hn otãra ochibite awit toy. ²⁰Ich daalo kihniya uje ye oyum deeychpe uje tokole hn dihĩlak ich itspo ye porrzeebĩrsh pork shish ibik hn myent data. Òryok eyuwo tisĩr uje tyenij nos oyiti.

²¹Nos wir òr ire ich osdeyo uje ye otaakpe. Pablo iyehethihichis òr eheth hn tatim òr im: —Hnakirbo watsaklo, kirẽhe shi ahakõrlo uje titim olakni ich shi iyakahalo wahacha Creta hn ich ye wir olak kushjãro pyertpe. ²²Per ele ahle ich ye uhu olak dosdarak pork ye olak latik toy. Shi asa

pohorrza tyenij kara hn hmarta. ²³Yok Porrosht aap. Tiyokōr ir ibiyo. Uje ich dihlahkhna hn Porrosht shuu ir anjel tokolihi pikich. ²⁴Tatim yok im: “Pablo, ye atila. Tyenij etir wichi romano oso or bahlut pisht ikich. Shi pork owa orar apur Porroshtna par uje nos takashim erze uje odechi ahir asa pohorrza ehete heke ye nos otope.” Wir uje anjel tatim yokhna shuu itsorz.— ²⁵Hn Pablo tatim or im: —Hnakirbo watsaklo, ye atililo. Ye tokotiispe uje Porrosht tyenij shiyokor uje ese anjel tatim yokhna. ²⁶Shi asa pohorrza tyenij chish hnimich nehe.—

²⁷Eseekite ich daalo katorse hn shish myent data shuu wate pohorrza tir lekitiyo asa onoota bahluta waa je iich otsii Mar Adriático. Uje ich dihlich pehet hn erze uje ochish obiyoho pohorrza ehete or eyuwo tisir uje ich hnimich yerij dukuhla ese or ikich. ²⁸Heke otsiteeta ese awit kesh terihi latikpo hn ochish treynta y seys metro. Wisik wisik hn otsiteetpo. Ich ochish beynti syete metro. ²⁹Otola uje asa myentita shuu wate pohorrza shiyeru kojano heke otara ankla oshuu kwatro ochibite awit pohorrza atsikita par uje shi sontew asa pohorrza. Or ire ich sehe oduhu deychole shichish. ³⁰Erze uje ochish obiyoho wate pohorrza ehete oshuu deyuwo tisir uje sehe oyuhwo hn ichii ochirmas ese kenuut uje de pohorrza ehete par ochibite awit. Or ire oshiyokor wichi par uje erze yewo jelje otara ankla odibite awit pohorrza dejerptapo. ³¹Pablo chiraha heke tatim ese kapitan hor wir ir ohyerptoso im: —Kimiji wir otokolihii ana pohorrza ehete nos wir olak tyenij atilo.— ³²Hn erze ohyerptoso ochekshehe ese kenuut atshuro hn ese kenuut kayihi awit.

³³Uje ich deych huta hn Pablo tatim or im: —Ich daalo katorse uje ye aakilpe pork shish olak eyuwo tisir uje atilo. ³⁴Aakilo par uje olak ukurbosh par uje olak pwele aachihilo hnimich nehe. Ye atilope. Hni uu olak akirt nohmiramamo ye tokolpe.— ³⁵Uje ich nos Pablo tatim or shuu itsorzike hn chishew pan hn orarihi wir or ikich tatim Porrosht im: —Hnecht dich.— Sehek ese pan ichii tew. ³⁶Nos wir or ire otsahmur uje Pablo tatim or hn otew toy. ³⁷Nos wir eyok terihi dos syento setenta y seys uje eyok de lika pohorrza ehete. ³⁸Uje otaak ich nos otsatsoko hn otara ochibite awit erze trigo uje de wate pohorrza bolektapa par uje shi wate pohorrza hiroj.

Asa pohorrza hmarta.

³⁹Eseekite uje ich deych tokole hn erze uje ochish obiyoho wate pohorrza ehete ye odirehepe ese hnimich. Per omo asa iryashta ibita uje chepikaap. Sehe olo otir wahacha par uje asa pohorrza iyeehechis hnimich. ⁴⁰Uje ohyo erze ankla ashtiro hn oymihii awit uut hn yewo ochiyuhu erze lukweriyo uje oshiyeru wate timon par uje ochobirho asa pohorrza. Otsem asa beelta uje de wate pohorrza dejerpta ichii asa myentita hnoy. Ochobirho asa pohorrza otseya wahacha ese awit uje

chepikaap. ⁴¹Ye onom wichpe ese bankit uje de awit uut hn ochiyey. Chishew wate pohorrza ich ye tokolpe. Erze owit wokor deyo shuu wate pohorrza atsikita nehech shuu kara. ⁴²Erze ohyerptoso uje otibey wir ör ihyeriyo ich sehe oduhu ör oduhu otoy par uje ich ye oyuhwo onan nãrrza. ⁴³Per ese kapitan ye nahmürpe uje oshuu wichì Pablo heke sontew ör. Nos tatim wir uje ochiraha otsan nãrrza par uje shuu ohno otír wahacha uje hnimich de. ⁴⁴Erze yewo uje ye odíraha onan nãrrzape tyenij ononãha tabla hn erze pohorrza irpo nehech otaachíhi wahacha hnimich. Nos wir ör ire ye latik toy. Nos otaachíhi wahacha hnimich.

Pablo de hnimich Malta.

28 ¹Eseekite uje ich nos oyaachíhichis hnimich hn ye öryok latik toy. Ich oyirahaka ya uje ese hnimich iich otsii Malta. ²Erze uje odebuhu wahacha onishiiship öryok ochukuta jwekita pork íbik hn kiis hn otseta öryok. ³Pablo chish wirye piyo. Uje ehn yahpaa nimchaha jwekita hn echeët uje de erze piyo ehete chuuna uje duhlu hn tokole hn ches Pablo hmata. ⁴Erze oso uje odebuhuchis shi oteychim ese echeët uje tír hnimichíhi Pablo hmata hn okeytkérye otsii: —Ich úrpa ele hnakírbich uje oso ör yúwir. Ye tooho wahacha asa onoota bahluta eheteke heke ese echeët ches par uje toy.— ⁵Pablo shuu nahmíta telerrza hn ese echeët kayíhi asa jwekita. Per ese echeët woso ye niyokör latik. ⁶Erze oso shi oyeem uje Pablo hmata koos o kimíji duhu toy hn kayíhi hnimich. Ich oyeem osdeyoko hn ye latik tew heke omýe otsii: —Liki uu porrosht yet.—

⁷Eseekite hn erze oso ör bahlut iich otsii Publio. Ir hnimo ich ye dukuhlehe oryökpe. Chimchaha öryok dahuch par uje daalo tre oiyakaha ehete. Ich nishiiship öryok. ⁸Publio ir deyeh shi de darpich eeych permo. Shuu aat duhlu hn shuu tichì. Pablo hno tír ire hn orar sapur Porrosht hn chibíte nahme eeych hn chukuta. ⁹Nos wir uje ör permo ochunt uje itsorz. Otãra lekítiyo ese hnimich hn ohno otír Pablo. Nos chukuta ör. ¹⁰Wir onina öryok heke otöhwa erze kushjãro par oshimíhi öryok. Uje ich oyinshii öryok par uje oyuko oyonãha pohorrza yata hn wir oshimíhi öryok oposo par oyaakíhi dehet pehet.

Pablo taachíhi Roma.

¹¹Eseekite hn pohorrza dechi waa je tãra dít Alejandría. Kojano po osiyer shi itso oso téhi díjerpta ejwert. Erze kojano po iiyo otsii Cástor hn Pólux. Asa pohorrza shi iyehechis hnimich nehech erze hmamo ishírít sihna ire. Ich shekurko tre uje oiyakaha ese hnimich. Oyii asa pohorrza ehete hn oyitokolihichis. ¹²Uje oyaachíhichis dít Siracusa hn oiyakaha oyuhu daalo tre. ¹³Hn oyitokolihichis oyuko nehech oyaachíhi wahacha dít Regio. Uje deychole hn myent tibichu tãra sur heke oyitokolihichis.

Deeych yet hn oyaachīhi wahacha dit Puteoli. ¹⁴Oyihnimichihi pohorrza ehēt hn oyish Porrosht aabohochis. Wir otsapur ōryok par uje oiyakaha ōr ahir shi daalo syete heke oiyakaha ōr ahir. Depwe oyitokole oyirkihi hnimich oyitīr Roma. ¹⁵Eseekite hn Porrosht aabo uje odebuhu Roma ochunt uje oyitīr ōr heke otokolihichis Roma par uje oyishyehe dehet pehet. Yewo otīr ese dit uje iich otsii Tres Tabernas hn yewo oyuwe otīr ese dit uje iich otsii Foro de Apio. Uje Pablo teychim ōr hn ishim Porrosht hnechit dich hn shuu duurapo.

Pablo sanimirāha Porrosht ahwosoho Roma.

¹⁶Eseekite uje oyaachīhichis dit Roma hn ese ohyerptosō ōr bahlut ishim Pablo par uje debuhu uje ire sahmūr. Shi ohyerptosht tyenij tībey ire. ¹⁷Ich daalo tre uje Pablo dechi hn shuu otibi erze israel oso ōr bahuwo uje odebuhuchis Roma. Uje otakisho lawich hn tatim ōr im: —Pihnapso watsaklo, ye tiyokōr mihnikīhi petikni erze eyok ihnapso hn itspo ye tiyokōr mihnikīhi petikni erze eyok poruwo wishi ōr iluu. Ochish yokihi wahacha dit Jerusalén hn oshim yok wir romano oso. ¹⁸Ese romano oso ōr bahlut sapur yokni par uje sehe diraha kimiji tiyokōr uje mīhnik. Ye dishpe uje tiyokōr uje mīhnik par uje oshuu yok oshuu tikiti heke sehe diyuhu yokihi asa ohyerpta ehēt. ¹⁹Per erze israel oso ye onahmūrpe uje chiyuhu yok. Heke titim ire par uje titīr wir romano oso ōr bahlut pisht ikich. Erze pihnapso ye oniyokōr latik uje mihnikīhi yok par uje yok denunsya ōr. ²⁰Heke tikibi olak par uje takachim olak hn tikitkēr olak. Ye tokotiispe ese Cristo uje yesh pihnapso oyeem uje Porrosht chibite lahwoso par shuu tirēt nehe heke oshiyeru pihmike ochīra kenent.— ²¹Otatim Pablo otsii: —Ōryok ye hutirāk tār wahach petikhna Judea par uje oyiraha. Hn uu eyok ihnapso uje otār wahacha ōr itspo ye odish latik uje ahakōrni. ²²Per sehe oyēr ahwoso pork oyiraha uje nos oso lekityo okeytkērye hn ich otsitak erze uje ye olotiis Jesuspe.— ²³Heke nos ochibite deeych nohmet par uje otakisho lawich hn otēr ire. Eseekite uje terihi ese deeych hn okihniya otakisho lawichihī wahacha Pablo ihyuch. Dihirbit nehech yilkaship hn Pablo sanimirāha Porrosht ahwoso shiyokorāha ōr. Nos tatim ōr uje Porrosht shiyokōr par uje tībey laabo. Wichī prowa shuu ochiraha uje Jesús ishi ōr hnitewihī Porrosht ahirkite par uje ye olotiis ire. Tatim ōr uje Moises lishi chichewkite uje tata Jesús hn tatim ōr toy uje erze profeta poruwo wishi ochichewkite uje otata Jesus toy. ²⁴Yewo ye olotiispe uje Pablo tatim ōr hn yewo otsotiis. ²⁵Oshiyokosye ichii otokolihī ese pwert ehēt. Uje ehn yahpaa olope ichii Pablo tatim ōr im: —Ich ūru uje Porrosht Ichibich shuu wichī profeta Isaías tatim wir eyok poruwo wishkite im: ²⁶“Porrosht sole: Bo atim erze oso on: Shish entlo per yelij erahalo uje tata. Shish amlo uje eychimlo per yelij erahalo.” ²⁷Hn Porrosht tatim ese profeta im:

“Atim òr uhu ìlorz pork erze oso ich oshuu dehe kata. Oshiyeru nār hn òr ìli kututa pork ye onahmūrpe oteychim latik hn ye onahmūrpe otēr latik. Ye onahmūr odirehepe pork kimijì odiraha ich tyenij otēr yok hn tuu òr owich oomihì pahìr shì itso uje tukuta òr.” Wir uje profeta chichewkite.—

²⁸Hn Pablo tatim òr im: —Sehe tuu erahalo uje Porrosht shuu titim wir dihipo kināho par uje shuu òr owich omihì dahir. Heke erze dihipo kināho otēr Porrosht ahwoso uje olak ye ahmūrlo ērlope.— ²⁹Uje Pablo tatim òr shuu itsorz hn erze israel oso ohno otokolihichìs pwert ehèt. Ichii oshiyokosye uje ohno.

³⁰Eseekite ich do āyo uje Pablo dechi ese pwertit uje sahlìni. Nos wir uje otekirihì ire ich shuu otsakìr par uje okeytkērye. ³¹Ye tola òrpe. Shish tatim òr uje Porrosht shiyokōr par tibey laabo. Nos tatim òr uu Jesucristo ir iluupo uje shiyokōrni. Ye latik nontew ire.